

SEXTIL PUȘCARIU

STUDII ISTROROMÂNE

VOL. I

STUDII ISTROROMÂNE

DE

SEXTIL PUȘCARIU

Membru corespondent al Academiei Române.

ÎN COLABORARE CU D-III

M. BARTOLI, A. BELULOVICI și A. BYHAN.

I. TEXTE.

Sedința dela 2 Decembrie 1905.

PREFAȚĂ.

Încep seria de *Studii istroromâne* cu publicarea *Textelor*, pe cari se întemeiază studiile următoare. Lucrarea întreagă se împarte în patru părți, cari vor apărea pe rând, cuprinzând:

Partea II: *Note și Glosar*. În *Note* se vor da explicațiile necesare pentru traducerea părților mai grele din *Texte* și se va atrage atențiunea asupra influențelor străine în construcția sintactică istroromână. În *Glosar* vor fi cuprinse toate cuvintele din texte, cu traducere dacoromână și italiană; afară de aceea se vor da și alte cuvinte istroromâne, culese de mine și de d-l Byhan.

Partea III: *Gramatica dialectului istroromân*. Gramatica va fi *istorică* și va cuprinde următoarele capitole: 1. *Fonetica*, 2. *Fonologia*, 3. *Morfologia*, 4. *Derivațiunea*, 5. *Lexicologia*. *Sintaxa* va fi tractată pe scurt la Morfologie.

Partea IV: *Studii*. Va cuprinde o *Întroducere etnografică și bibliografică*, scrisă de d-l Bartoli, după care vor urma deducțiunile cari se pot face din studiul dialectului istroromân asupra trecutului și nașterii lui și se va cerceta procesul de desnaționalizare a acestei insule românești, încunjurată de popoare străine.

Textele cuprinse în *Partea I* sunt culese, la îndemnul meu, de d-l *Alois Belulovici*, Român din Istria. Întâmplarea a voit ca cel dintâiu Istroromân care a terminat studiile liceale să se înscrie la facultatea de litere a Universităţii din Viena, tocmai în anul când începeam şi eu să țin cursuri de limba română la această Universitate. Îndată după ce l-am cunoscut, am căutat să-i dau, prin lecţii particulare, elementele fonetice necesare pentru a putea aduna un material dialectal, înainte chiar de a fi învăţat dialectul dacoromân. Astfel pregătit, s'a întors peste două luni acasă şi, după vacanţele Crăciunului 1904, s'a înapoiat cu un teanc întreg de manuscrise, la cari în curând se adăugă şi culegerea făcută de fratele său, d-l Iosif Belulovici, elev în clasa VII liceală în Fiume. Trebuie deci să accentuez, că în *Textele* pe cari le dau nu poate fi vorba nici de cea mai mică influenţă dacoromână. Ele reprezintă dialectul curat al comunei *Susnieviţa* şi au fost adunate dela tatăl fraţilor B., d-l Iosif Belulovici, servitor la o bancă în Fiume. Numai bucata 4, cea mai lungă, e scrisă după povestirea marinarului Glavina, Susnieviţan şi acesta.

Conţinutul acestor *Texte* e destul de variat. O parte din ele sunt basme, cari au asemănare desăvârşită cu basmele noastre. Majoritatea lor însă constă din snoave şi poveşti populare, în cari lipseşte miraculosul. Acestea nu sunt numai opere de artă pură, ci au şi o tendinţă educativă: Istroromânii le povestesc cu predilecţie copiilor lor, căci în ele se preamăreşte isteţimea. Eroul lor e de obşte un flăcău, — uneori o fată, — care prin agerimea minţii sale păcăleşte ca slugă pe stăpân, ca prizonier pe hoţii sau pe monştrii în mâna cărora căzuse, care nu se lasă prins nici odată cu vorba şi graţie deşteptăciunii sale ajunge la avere şi la fericire. Uneori, ca în bucata 5, eroul aceasta e înrudit de aproape cu Păcală al snoavelor noastre. Afară de aceea se găsesc la sfârşit câteva bucăţi mai scurte, în cari se descriu superstiţii, explicându-se ce sunt monştri numiţi: *Skrige*, *Strigón*, *Vile*, *Ris*, *Mórine*, *Ucodlac* (No. 32—37), urmează o glumă (No. 39), apoi descrierea obiceiurilor la nunţi (No. 39) şi la Crăciun (No. 40). La urmă de tot (No. 41) am dat şi statistica locuitorilor din *Susnieviţa* la 1 Ianuarie 1905. Lipsa de poezii populare se explică prin aceea, că Istroromânii nu mai au cântece româneşti, ci numai croate.

Pentru a înlesni Românilor cetirea acestor *Texte* şi pentru a da străinilor posibilitatea de a face studii comparative între cele două dialecte, am întovărăşit cele cinci bucăţi dela început de o tradu-

cere, pe cât s'a putut de verbală, dacoromână, iar bucata 6 de o traducere italienească. După cetirea acestor pagini dela început, ori cine va ajunge să cunoască particularitățile dialectului istroromân, atâta ca să poată ceti restul cu ajutorul glosarului.

Transcrierea textelor am căutat s'o apropiu cât s'a putut mai mult de cea românească, pentruca cetirea lor să fie cât mai lesnicioasă. Semne nouă am introdus numai când aveam de a face cu sunete străine limbii noastre literare. Acestea sunt:

â pentru *a* accentuat, care are sunetul unui *a* foarte deschis spre *o*, așa cum pronunță Ungurii pe *a* în *nap*, *hat*, etc.

ę e un *e* foarte deschis.

î, ȳ sunt semivocalele *i*, *u* (ca în *ie*u, *bu*n).

ŋ e un *n* gutural și se naște totdeauna din *n* urmat nemijlocit de *c* sau *g*. Aceeaș valoare *o* are *n* și în pronunțarea Dacoromânilor, când e urmat de *c*, *g*, deci Istroromânul *in*ke, plângu se pronunță cu acelaș *n* ca al nostru încă, plâng. De remarcat e că *c*, *g* următor nu se absoarbe de *ŋ*, ca la Nemți, deci un cuvânt ca *lung*, noi îl pronunțăm: *luŋg*, pe când Nemții pronunță pe al lor *lang*: *lan* (nu *lan*g).

Consonantele urmate imediat de o liniuță deasupra, trebuie cetite *muiat* (palatalizat): *k*, *g*, *t'*, *d'*, *l* (=ital. gl), *ú* (=ital. gn, span. ñ).

Și sunetul *ŋ* poate fi muiat: *ŋ'*, când *c*, *g* care îl urmează sunt muiate.

Din alfabetul croat am adoptat semnul *ć* pentru sunetul intermediar între *t'* și *k'*. Consonanta corespunzătoare sonoră *đ* (între *d'* și *g'*) n'am introdus-o, căci n'am remarcat-o nicăiri.

Pentru ca să împiedec pe cetitor de a ceti pe *c* înainte de *e*, *i* ca în românește (č), am scris în poziția aceasta totdeauna *k*. Pentru *g* n'am avut un semn deosebit, așa că trebuie să accentuez la acest loc că el e a se citi totdeauna cu valoarea de *g* nu de *g'*.

Descrierea sunetelor cari au fost transcrise cu alfabetul nostru se va face în partea III, în capitolul intitulat *Fonetică*.

Liniuțele leagă două sau mai multe cuvinte cari stau sub acelaș accent *nu-ți făc* «nu-ți fac», *de-m* «dă-mi» *ta vezut* «te-a văzut» *s-a dus* «s'a dus», *când-a fost* etc., sau desparte în părțile lor constitutive vorbe concreate: *vezut-a-v-o* «a văzut-o» (*v* este un sunet care împiedică hiatul între *a* și *o*), *țire-codăr-mi-te* «oareș-cine» (cfr. *pasă-mi-te*).

Accentul s'a notat totdeauna, de câte ori nu zăceă, ca de regulă, pe silaba penultimă: *vezut*, *úcodlacu*, etc. Deoarece â e totdeauna accentuat, de asupra acestui semn nu s'a mai pus accent: *ânelu* (proparoxiton), *măre* (paxiton) *asă* (oxiton).

Cu acest alfabet, care mi s'a părut mai simplu, am transcris toate Textele următoare, întocmai precum ele au fost pronunțate de d-l A. Belulovici. Pentru a înlesni căutarea cuvintelor în glosar, am împărțit bucățile în părți mai mici, pe cari le-am numerotat.

Viena, în Noemvrie 1905.

1.

1.

Traducere.

1. O voteș-v-un țate vut un iedini fil.
 *2. ie mai amănșce furât-a acu.
 3. țate l-a zis: «bire-î, ne va rabî
 4 za crpi».
 5 4. ate-zi furât-a ovu.
 6 5. țate zis-a: «bire-î, l-ren poîdî».
- 7 6. treia-zi furât-a pu'u.
 8 7. «bire-î făcut. l-ren poîdî».
 9 8. ala, țate slăbo lucrât-a zâ-se,
 10 ké n-â ie lu se fil dât crijântiie.
 11 9. filu verit-a mâre si mes-a pre
 12 lume bivêi cu tâi.
 13 10. ie verit-a harambâsa de tât.
 14 11. o zi se domislê de se țate si
 15 zite, ke-l mere vedê; si mes-a si
 16 vire-n campâie si așle se betâr țate
 17 iuve pobirê rpi.
- 18 12. ie-l zite: «țe lucrî, stâri?»
 19 13. e ie-l zite: «gospodine, șna-
 20 zêse».
 21 14. «e țe n-âri nițur țire ț-rê
 22 zutâ?» — «ne».
 23 15. «sa țe n-âi ni vut?»
 24 16. — «ai âm un fil, ma fost-a fâr-
 25 de crijântiie, pac-a mes pre lume».
 26 17. «e țe nu l-ai tu putût ân crij-
 27 ântiie ânmețâ?»
1. Odată un tată aveà un fiu unic.
 2. El înainte furase un ac.
 3. Tatăl i-a zis: «Bine, ne va tre-
 bui la cârpit».
 4. A doua zi a furat un ou.
 5. Tatăl i-a zis: «E bine, îl vom
 mânca».
 6. A treia zi a furat un puiu.
 7. «Bine ai făcut, îl vom mânca».
 8. Hei, tatăl și-a făcut șieși rău,
 că nu i-a dat fiului său educație.
 9. Fiul s'a făcut mare și a plecat
 în lume să trăească cu hoții.
 10. Se ^{ajunse} făcu căpitan ^{al} de hoților.
 11. Într'o zi își aduce aminte de
 tatăl său și zice că merge să-l vadă;
 și a mers și ajunge într'un câmp
 și găsește pe bătrânul său tată adu-
 nând pietri.
 12. Îi zise: «Ce lucrezi, moșule?»
 13. Și el îi răspunde — «Curăț,
 domnule!»
 14. «Și ce, n'ai pe nimeni să-ți
 ajute?» — «Nu».
 15. «Ce, nici n'ai avut?»
 16. — «Ba am ^{avut} un fiu, dar a fost
 necrescut și a plecat în lume».
 17. «Și ce, nu i-ai putut da creș-
 tere?»

- 1 18. — «ă l-am, ă l-am dosta ga-
2 nivăit, mă n-ă vrut scută!»
3 19. «beî păs la țela hrăst si stresé-l!»
4 20. ie mere, ma nu-l pote ni măcní.
5 21. e ie-l zife: «păs la țela mai
6 micu!»
7 22. l-a zălița stresít.
8 23. «păs la țela treile, inke mai mic,
9 si uvé-l si fe colăcu de ie!»
10 24. e ie fâte colăcu de țela hrăst.
11 25. tunțe-l zife filu: «eco, căco, se
12 reî tu fost mire ăn criiănțile nmețá,
13 căn am fost mic, sa nu reș fost pre
14 lume tepí si ómiri tuțí; e mai apói
15 mi-se va zgodí ke va si ăl mire, ma
16 mănce voi tală io căpu ție!»
17 26. si lăt-a sâbla si tâle căpu lu
18 fâte si mere năzat ăn căla se.

2.

- 19 1. O voțe ur a-v-mes țere frica.
20 2. ie vávica gančít-a ke țe-í țá
21 frica.
22 3. si mes-a prin boske si mnát-a
23 tota zița si n-ă nis vezút ni avzít.
24 4. vire la o căse si vede ke ómiri
25 mergu că din iá.
26 5. e ie zife ke se-l re lasá durmí.

18. — «Ăra! i-am vorbit destul
dar n'a vrut să asculte.»

19. «Bine, Mergi la copacul cela
și scutură-l!»

20. El merge, dar nu-l poate nici
mişcă.

21. Și el (fiul) îi zice: «Mergi la
cel mai mic!»

22. L-a scuturat puțin.

23. «Mergi la cel de al treilea, și
mai mic, și îndoaie-l și fă covrig
din el!»

24. Și el (tatăl) face covrig din
copacul acela.

25. Atunci fiul îi zice: «Vezi tată,
dacă mi-ai fi fost dat tu educație
când eram mic, nu aș fi fost rătă-
cit pe lume și nu aș fi fost omorít
oameni; mai apoi mi se va întâm-
plă că mă va omorí și pe mine al-
tul, dar mai înainte îți voiui tăia ție
capul.»

26. Și a luat sabia și taie capul
tatălui său și merge mai departe în
calea sa.

2.

Traducere.

1. Odată un om a mers să caute
frica.

2. El întrebă mereu că ce-i aceea
frica?

3. Și a mers prin pădure și a um-
blat toată ziua și n'a văzut nimic
și nici n'a auzit nimica.

4. Sosește la o casă și vede că
oamenii ies afară din ea.

5. Și el întrebă dacă îl lasă să
doarmă.

1 6. e ie-l' zicu: «durmi? e țe nu
2 tu vezi ke noi mezén toț că de frikē.
3 ke ânta nu se pote stâ de frikē».

4 7. — «beñ, e io-v-o iusto țeru; voi
5 vedē țe-i ța».

6 8. sigospodarița-l' zite: «pās, ^{*}cuhe-ț
7 țira se é-e fome».

8 9. ie ^{*}nelozé focu-n cubiñe si pure
9 cuhēi țira.

10 10. si-l' zite din dimúac: «câdu».

11 11. ie-l' zite: — «câz!» *In Note = Lu*

12 12. câdu pitore de om, negri.

13 13. dupa țâ zâlic ăl' zite: «câdu».

14 14. e ie-l' zite: — «câz!»

15 15. cåde tot omu, samo căpu-l' falē.

16 16. ^{*}ropoi dupa țâ-l' zite: «câdu» —
17 «e câz!»

18 17. cåde si căpu.

19 18. ^{*}țâ fost-a un mâre om negru;
20 si stâie la ie iuvē ie cuhē; si ie tâte.

21 19. ^{*}prıpravē țira pre scând si dâie
22 piātu si lui, ma-l pure hopac si-l' zite:

23 — «meri mușcă?»

24 20. e ie tâte.

25 21. ie-l' zite: — «pravo âri io-m
26 samo zâ-me cuhēit».

27 22. poide, si-l' zite: — «meri-m
28 zutâ spelâ?»

29 23. e ie tâte.

30 24. e ie-l' zite: — «pravo âri. țir-a
31 mușcât neka si spelē».

32 25. si ie lâie un mât de hârte si-l'
33 zite: — «meri igrēi?»

34 26. e ie tâte.

35 27. e ie igrē âns.

36 28. când-a verit lui ure, ăl' zite

6. Și ei îi zic: «Să dormi? dar
nu vezi tu că noi ieșim toți afară
din ea de frică, căci aici nu se poate
sta de frică».

7. «[Foarte] bine, căci eu chiar o
caut; voi vedeți ce e aceea».

8. Și găzdoaia îi zice: «Mergi
de-ți fierbe cina, dacă ți-e foame».

9. El face foc în bucătărie și pune
cina să fiarbă.

10. Și din coș îi zice [cineva]:
«Cad».

11. El îi răspunde: — «Cazi!»

12. Cad picioarele omului. negre.

13. Puțin după aceea îi zice: «Cad».

14. Și el îi zice: — «Cazi!».

15. Cade omul întreg, numai ca-
pu-i lipsește.

16. După aceea îi zice din nou:
«Cad». — «Cazi bre!»

17. Cade și capul.

18. Acesta eră un om mare ne-
gru; și stă lângă el unde fierbe; și
tace.

19. Pregătește cina pe masă și-i
dă talerul și lui, dar îl pune pe dos
și zice: — «vrei să mănânci?»

20. Și el tace.

21. Și el îi zice: — «Ai dreptate.
Eu am fiert numai pentru mine.»

22. Măncă și-i zice: — «Vrei să-mi
ajuti să spăl?»

23. Și el tace.

24. Și el îi zice: — «Ai dreptate.
Cine a mâncat să și spele».

25. Și ia un rând de cărți și-i zice:
— «Vrei să te joci?»

26. Și el tace.

27. Și el se joacă singur.

28. Când i-a sosit vremea, îi zice

- 1 *fela mortu: «ála, pira cmo fost-a te
2 ure, acmó-î me».
- 3 29. e ie-l zite: — «cum ai tu scutât
4 mire, sâ voi si îo tire.»
- 5 30. «ála păs ântru mire si resclide
6 țâsta use.»
- 7 31. e ie-l zite: — «țir-a-v-o zeclis
8 neca-v-o si resclide.»
- 9 32. ie-l zite: «câpte, ke te voi
10 poîdî.»
- 11 33. ie-l zite: — «nașca bur nú-sti
12 de poîdî-me!»
- 13 34. *trâze-l la âțe. «beñ, resclide
14 țâsta».
- 15 35. ie-l zite: — «țir-a-v-o zeclis
16 neca-v-o si resclide.»
- 17 36. ie-l zite: «iusto n-er?»
- 18 *37. — ala, *fui ânreñce la âțe!
- 19 38. si-l zite: «țâsta ista moresti—
20 resclide!»
- 21 39. e ie-l zite: — «iusto n-oî!»
- 22 40. ie-l zite: «beñ, cãn-sti-tu iusto
23 sâv ke n-âri iusto frike, blazi de
24 tire si de mire; ânța ți-s țute trei
25 resclise; ân prve ș-e zlâte, ân dova
26 ș-e srebro, ân treia ș-e cotlôvine. si
27 țâ-î samo țile.»
- 28 41. ma vut-a ie frike.
- 29 42. *damareța mere ie fâre la use.
- 30 43. vire gospodâru si zite: «cum-ii?»
- 31 44. ie zite: «bire, frike fost-a căt
32 ver, ma-î platite».
- 33 45. si ie-l râte tot țe l-a ie dât.
- 34 46. gospodâru-l zite: «eco sé-sti

mortul; «Hei, până acum a fost vremea ta, acuma-i a mea.»

29. Și el îi zice: — «Cum m'ai ascultat tu pe mine, așa te-oi [ascultă] și eu pe tine.»

30. «Treci înaintea mea și deschide ușa asta.»

31. Și el îi zice: — «Cine a închis-o s'o și deschidă.»

32. El îi zice: «Păzește că te voi mânca!»

33. Și el îi zice: — «Nici [de atât] nu ești bun, să mă mănânci.»

34. [Atunci] îl trage la altă [ușe]. «Bine, deschide [dară] asta.»

35. El îi zice: — «Cine a închis-o s'o și deschidă.»

36. El îi zice: «nu vei [deschide-o] dară?»

37. — Hei, fugi băiete și deschide-o!

38. Și-i zice: «aceasta însă trebuie s'o deschizi!»

39. Și el îi zice: — «sâc, n'oi [deschide-o]!»

40. El îi zice: «Bine, dacă tu ești așa că chiar n'ai frică, [atunci] fericite de tine și de mine; aici ți-s toate trei [ușile] deschise; în cea dintâi ai aur, în a doua ai argint, în a treia ai aramă. Și [toate] astea-s numai ale tale.»

41. Dar [acum] i-a fost frică.

42. Dimineața iese afară la ușe.

43. Vine gazda și zice: «Cum îi?»

44. El zice: «Bine, frică mi-a fost cătă vrei, dar e plătită!»

45. Și el îi arată tot ce-i dăduse acela.

46. Gazda îi zice: «Vezi, dacă ești

1 cuntenăt, i-o-ț dâvu fil'a si țăsta cășe
2 si bivieț scupa».

3 47. si iel' s-a tunțe ^{*}nsurat si na-
4 miru zivit.

3.

5 1. O vote un hlapăt ^{*}sluzit-a gos-
6 podăru tota ^{*}lui zivleña.

7 2. când-a vut gospodăru za ^{*}muri, ie
8 zis-a lu hlapătu: «tu-mú-ai fost bur,
9 ma i-o te rogu viro me vegl'ă ța
10 nopte ^{*}țe me ^{*}zecopçiru.»

11 3. țela hlapăt a mes si se imbatę
12 ^{*}pre un om: țela fost-a ^{*}anelu.

13 4. si ie zite: «iuvę meri? ^{*}na-ț țesta
14 băt de liske si păs-n țimiter si fe
15 ^{*}columbăru cu țesta băt, perké vor
16 veri ^{*}trei de iel' si vor rescopęi te
17 gospodăr si ^{*}oderi-l-or e pocle l-or
18 năzat zecopçî. e tu le ^{*}coza fureș si
19 ^{*}netegnę-v-o ăn te columbăr. iel' vor-o
20 țere si t-or ^{*}zegl'edi si frikę t-or ^{*}lucră.
21 ma n-ări frikę ^{*}nis. cătra tire n-or putę
22 veri. iel' ^{*}t-or coza ntrebă e tu-l ntrebę
23 ke țe ^{*}vor iel' cu iă; ke se ț-or dă
24 trei ^{*}muli de ^{*}pinez, sa ke l-er o dă.
25 si tunțe iel' t-or dă si t-or spure t-or
26 de coze fâte.»

27 5. si țeli trei draț a zis ke s-or
28 ănmesti ăn ța cozeș si c-or męre
29 prinęa cunfine iuvę l-a ^{*}le ^{*}pomițeit.

30 6. țeli draț zicu c-or ómiri vedę
31 si c-or gançî: »vezi ^{*}țai ie»; e in-
32 vețe ren fi noi.

mulțumit, eu îți dau pe fie-mea și
casa asta și trăiți împreună».

47. Și ei s'au însurat atunci și au
trăit în pace.

3.

Traducere.

1. Odată o slugă a slujit la un
stăpân toată viața lui.

2. Când a fost stăpânul pe moarte,
i-a zis slugii: «Tu mi-ai fost bun,
dar te rog vino și ține-mi veghea
în noaptea când mă vor îngropă.»

3. Sluga a mers și s'a întâlnit cu
un om: acela eră îngerul.

4. Și el zice: «Unde mergi? Na-ți
nuiaua asta de alun și mergi în ci-
mitir și fă un cerc din nuiaua asta,
căci vor veni trei draci și vor des-
gropă pe stăpânul tău și-l vor beli și
apoi îl vor astrucă din nou. Și tu
fură-le pielea și trage-o pe cercul tău.
Ei o vor căută și te vor privi și-ți
vor face frică. Dar n'ai ^{deloc} frică.
La tine nu vor putea veni. Ei îți
vor cere pielea și tu întrebă-i că
ce vreau cu ea; [și spune-le] că dacă-ți
vor da trei catări [încărcați] de bani,
atunci le-o vei da. Și atunci ei îți
vor da [banii] și-ți vor spune ce vor
face cu pielea.»

5. Și acei trei draci au zis că se
vor îmbracă în pielea aceea și că
vor merge pe lângă hotare, pe undé
el le mutase.

6. Dracii aceia zic: oamenii vor
vedea și or zice: «vezi, acesta e el;
și când colo vom fi noi!»

4.

- 1 O vote fost-a trei ^{*} sor ^{*} siromâske,
 2 ^{*} zîndarițe.
 3 2. si îale sera s-a-v ^{*} pogovarçit
 4 ure cu âte si ntrebât-a ure ^{*} âte te re
 5 îa zeli.
 6 3. ța mai tîrara zițe ke îa re vre
 7 ^{*} maritâ-se dupa țesâru; ța dova zițe
 8 ke-l re fi ^{*} dosti lui îardiîner; treia
 9 zițe ke-l re fi dosti fi'lu lu îardiîneru.
 10 4. țesâru l-a scutât si avzît-a-v tot
 11 ț-a-v îale gançit.
 12 5. pocle ie mere cã.
 13 6. damareța le fãte clemã tote trei
 14 ^{*} cãtra sire si clemẽ ^{*} ure po ure ân-
 15 tru sire-n cãmare.
 16 7. e îale, siromâskele, vut-a frike
 17 si rusire ke te va fi cu îale.
 18 8. ța mai betãra clemẽ prve si-
 19 v-o-ntrebe ke te s-a-v pogovarçit
 20 ^{*} șere cu șle sor, (ța ure.)
 21 9. îa n-a vrut zițe; l'a fost rusire.
 22 si zițe: «nis».
 23 10. țesâru-l zițe:—«moresti spure.»
 24 11. îa n-ã vrut, e ie-l zițe: «—spure
 25 moresti, perké se ne, ț-va mere za
 26 ^{*} glãvu. se nu-ț fiie rusire, spure!»
 27 12. îa zițe: «noi am gançit cu so-
 28 rarle si io-m zis ke res vre maritã-
 29 me dupa fi'lu lu îardiîneru.»
 30 13. țesâru zițe:—«beu, bire-î. zã-to
 31 nu-î potriba ve frike si țãsta va fi».
 32 14. cmoțe clemẽ dova-n cãmare

4.

Traducere.

1. Odatã au fost trei surori sãr-
 mane, croitorese.
 2. Și într'o searã povestiau una cu
 alta și s'au întrebat una pe alta ce
 ar dori.
 3. Cea mai tânãrã zice cã ea ar
 vrea sã se mãrite dupã împãratul; cea
 de a doua zice, cã i-ar ajunge grã-
 dinarul lui; a treia zice cã i-ar fi de
 ajuns fiul grãdinarului.
 4. Împãratul a ascultat și a auzit
 tot ce au vorbit ele.
 5. Dupã aceea el pleacã.
 6. Dimineãta poruncește sã le
 cheme pe toate trele la sine și le
 cheamã una dupã alta înainte sa în-
 odaie.
 7. Și sãrmanelor le erã fricã și ru-
 șine [neștiind] ce va fi cu ele.
 8. Pe cea mai bãtrãnã o cheamã
 cea dintãi și o întrebã cã ce au
 povestit ^{ascãrã} ~~cu~~ cu surorile sale, in
 ceasul acela.
 9. Ea n'a vrut sã spunã; i-a fost
 rușine. Și zice: «Nimic».
 10. Împãratul îi zice: — «Trebue
 sã spui».
 11. Ea n'a vrut și el îi zice: —
 «Trebue sã spui, dacã nu, îți va fi
 de cap. Nu-ți fie rușine, spune!»
 12. Ea zice: «Noi am vorbit cu
 surorile și eu am zis cã aș vrea sã
 mã mãrit cu fiul grãdinarului».
 13. Împãratul zice:—«Foarte bine.
 De aceea nu trebue sã ai fricã;
 aceasta se va întãmplã.»
 14. Acum cheamã pe a doua în

1 ntru sire si v-o-ntrebe ke ța-v iâ
2 gançit serç cu șele sor, ța ure.

3 15. Ieî a fost rusire spure si frike
4 ke te pote fi; si nu vrese zițe nis.

5 16. țesâru zițe ke morç spure, se
6 neî va za glâvu îi.

7 17. Ieî a fost rusire.

8 18. țesâru-l zițe ke se nu-l fițe ru-
9 sire spure, ke nu va fi nis de slâbo.

10 19. ontrat iâ zițe ke n-â nis âto
11 gançit, nego ke s-a-v pogavarçit cu
12 sorârle si k-a zis ke Ieî re fi dosti
13 maritâ-se dupa iardiñeru.

14 20. ontrat al' ie zițe: — «țasta nu-î
15 nis de slâbo; fi-va, si tu te poți ma-
16 ritâ dupa ie.

17 21. acmoțe cl'emę ța mai tîrara
18 nuntru.

19 22. întrebe si iâ ța-v iâ gançit
20 serç, ța ure.

21 23. Ieî a fost frike spure si rusire
22 I-a fost inke mai mund zițe țâ ța-v
23 iâ gançit.

24 24. țesâru-l zițe: — «moresti spure,
25 se nuș va îi za glâvu!»

26 25. pocle iâ morçit-a spure si zițe
27 lu țesâru: «cân s-a mele sorâr poga-
28 varçit si io cu iâle, ța mai betâra
29 zis-a-v ke-l re fi dosti maritâ-se dupa
30 filu lu iardiñeru, ța dova zis-a-v ke
31 Ieî re fi dosti anke dupa iardiñeru,
32 e io-m zis ke io reș vre țesâru,
33 ali nis».

34 26. ontrat țesâru zițe: «beu, țasta
35 nu-î slâbo, țasta pote fi, si tu t-er

odaie înaintea sa și o întreabă că ce
a vorbit aseară cu surorile sale, în
ceasul acela.

15. Ei i-a fost rușine să spună și
frică [neștiind] că ce poate fi; și nu
vrea să spună nimic.

16. Împăratul zice că trebuie să
spună, dacă nu, îi va fi de cap.

17. Ei i-a fost rușine.

18. Împăratul îi zice că să nu-i
fie rușine a spune, căci nu i se va
întâmpla nimica rău.

19. Atunci ea zice că n'a vorbit
altă decât că a povestit cu surorile,
că ei i-ar fi de ajuns să se mărite
cu grădinarul.

20. Atunci el îi zice: «Asta nu-i
nimica rău; se va întâmpla și tu te
poți mărită cu el.

21. Acum chiamă pe cea mai tã-
nără înăuntru.

22. O întreabă și pe ea ce a vor-
bit aseară, în ceasul acela.

23. Ei i-a fost frică să spună și
i-a fost și mai tare rușine să spună
ceceace a vorbit.

24. Împăratul îi zice: — «Trebuie
să spui; dacă nu, îți va fi de cap!»

25. Atunci ea trebui să spună și
zice împăratului: «Când au povestit
surorile mele și eu cu ele, cea mai
bătrână a zis că i-ar fi de ajuns să
se mărite cu fiul grădinarului, cea
de a doua a zis că ei i-ar fi de ajuns
să se mărite și cu grădinarul, iar eu
am zis că eu aș vrea pe împăratul,
sau nimic».

26. Atunci împăratul zice: «Bine,
asta nu-i rău, aceasta se poate în-

1 marită dupa mire; țale âtele cum
2 ăș-a-v ^{*}žberit».

3 27. ontrat s-a iâle tute trei mar-
4 ritât: iâ dupa țesâru, lei sorâr dupa
5 țeli âlți doi: iardiueru si fiŭ lu iar-
6 diueru.

7 28. zâlic vreme stât-a-v iâ cu țe-
8 sâru, pocle l-a verit lu țesâru un^{*}te-
9 legrâm, za mere-n voiske.

10 29. ontrat iâ ramâs-a-v cășe plân-
11 gânda si s-a ^{*}poideit ke l-or ân voiske
12 ^{*}omu uțide.

13 30. ie falit-a-v tuđe vreme de cășe
14 e iâ-v ^{*}rodit o fețe cu o zlâtne ste
15 pre ^{*}frunte.

16 31. e sorârle lei fost-a-v la iâ cãn
17 a-v iâ rodit si l-a-v ^{*}scuns țasta fețe,
18 ^{*}ke mâia nu-v-o vede.

19 32. ontrat sorârle fost-a-v pre iâ
20 nenavidne ke iâ-i dupa țesâru ma-
21 ritâte si c-a-v rodit o musâte fețe
22 cu o ste pre frunte.

23 33. si iâle țasta fețe l-a-v-o lât câ
24 si ^{pus-a-}pus-a-v-o-n o casete si hitit-a-v-o-n
25 o ^{*}fiumere.

26 34. un betâr crstijan mes-a ribe
27 ^{*}lovî cu bârca si vede țasta casete
28 ke ^{*}plivê.

29 35. e ie mere cuntru si câvte țe-i
30 nuntru si vezût-a-v țasta fețe si lât-
31 a-v-o cășe cu sire si-v-o ^{*}žrntit-a lu
32 se mulere si zițe: «țasta-m flât ân
33 fiumere. âsno siromâs, ma Domnu
34 stiie de te familiie âi si ^{*}șe nu âto.
35 ne pote Domnu platî. docle zivirno,
36 ren-o țirê cu noi».

37 36. pocle sorârle lu țasta țesarite
38 pisêit-a-v lu țesâru ke-i țesarița câro
39 grumbe si k-a-v ^{*}nascût o simiie.

40 37. e țesâru s-a-v câro ^{*}disperêit,

tâmplâ, și tu te vei mărită cu mine;
celelalte care cum și-a ales».

27. După aceea s'au măritat toate
trei: ea cu împăratul, surorile ei cu
ceialți doi: grădinarul și fiul grădi-
narului.

28. A trăit cu împăratul câtăva
vreme, apoi i-a venit împăratului o
telegramă să meargă în rășboiu.

29. Atunci ea rămase acasă plân-
gând și se văicăria că i-or ucide băr-
batul în rășboiu.

30. El a lipsit multă vreme de a-
casă și ea a născut o fată cu o stea
de aur pe frunte.

31. Și surorile ei au fost la ea
când a născut și i-au ascuns fata, ca
să n'o vadă mamă-sa.

32. Surorile ei au fost pizmașe pe
ea, că e măritată cu împăratul și că
a născut o fată ^{pus-o-a}cu stea pe frunte.

33. Și ele i-au luat fata și au pus-o
într'o lădiță și au aruncat-o în râu.

34. Un om bătrân a mers să prindă
pește cu barca și vede lădița ^{aceasta}pe

35. Și merge către ea și se uită
ce-i înăuntru și a văzut fata și a
luat-o acasă cu sine și a predat-o
mugierii sale zicând: «Am aflat-o în
râu. Suntem săraci, dar Dumnezeu
știe din ce neam e, și dacă nu alt
ceva, ne va răsplăti Domnul. Cât
vom trăi, o vom ține cu noi».

36. După aceea surorile împără-
tesei au scris împăratului că împă-
răteasa e foarte hădă și că a născut
o maimuță.

37. Împăratul s'a mâhnit foarte

1 / ke ie-i un țesâr și lui mulțere sâ mu-
2 sâte și k-a-v nascût o símiie.

3 38. ie-v bire *mislit, n-â pisêit țude
4 vreme de mâre zâlóst, ni n-â vrut
5 cãta cređe.

6 39. *šteptât-a-v o votę ke va *fini
7 vojsca si ke va veri cãse, za sti äns
8 cum pote ța stvâr fi.

9 40. pocle fost-a-v cãse *nuscât
10 vreme si vire nãzat un telegrâm,
11 ke ie morę nãzat än vojske męre.

12 41. pocle ie mes-a-n vojske.

13 42. a lui mulțere nãzat a rodit si
14 fei sorâr a nãzat pisêit lu țesâru,

15 c-a-v *lui mulțere rodit un *brec; e

16 *țasta-v fost invețe un musât fet cu
17 o ste pre frunte.

18 43. tunțe cum-a-v iãle fost nena-
19 vidne pre se sor, ke-i iã dupa țe-
20 sãru maritãte, pisêit-a-v lu țesâru,
21 ke-i iã cãro grumbę si c-a-v nascût
22 un brec.

23 44. ma ie *cãta *bire țe l'a vrut,
24 totúro n-â crezút lu listurle țe-l vi-
25 ravêia, *ștrpít-s-a nãzat si n-â vrut
26 nis pisêi, nego šteptât-a-v docle ie
27 nãzat din vojske vire.

28 45. când-a ie nãzat din vojske verit,
29 flât-a-v se mulțere vâvic musãte cum-
30 a-v si mãnçe fost.

31 46. treia votę morêit-a nãzat än
32 vojske męre si lui *mulțere-v nãzat
33 rodit.

34 47. fei sorâr-a pisêit c-a-v un ma-
35 țãc rodit, ma țã n-â fost istina, nego
36 țã fost-a un musât fet cu o ste pre
37 frunte.

38 48. ontrat ie s-a-v cãro *Feziadit
39 pre țasta, ke iãle-l pisescu ke lui
40 mulțere-v un mațac rodit si pisêit-a

cã el e împãrat și nevastă-sa așa(de)
frumoasă a nascût o maimuță.

38. S'a rãsgândit bine, n'a scris
nimic multã vreme, de supãrare mare,
nici n'a vrut sã creadã nimic.

39. A așteptat sã sfãrșeascã odatã
rãsboiul și sã vie acasã, ca sã știe
însuș cum poate fi lucrul acela.

40. A stat acasã cãtva timp și vine
iarã o telegramã, cã trebuie sã meargã
iar în rãsboiu.

41. Și a mers în rãsboiu.

42. Nevastă-sa a nascût iar și su-
rorile ei au scris din nou împãra-
tului, cã nevastă-sa a nascût un cãne;
și când colo acesta era un Fãt-frumos
cu o stea în frunte.

43. Atunci, cum erau pizmașe pe
sora lor, cã-i mãritatã cu împãratul,
au scris împãratului cã-i tare hãdã
și c'a nascût un cãne.

44. Dar el de mult ce o iubiã, n'a
vrut sã scrie nimic, ci a așteptat, pãnã
ce se va întoarce iarã din rãsboiu.
... tal me vedeș scrisoilor ce-i veniu
meu, și ștrpuit din nou și...

45. Când a venit din nou din rãs-
boiu, a aflat pe nevastă-sa tot fru-
moasă, cum fusese și mai nainte.

46. A treia oarã trebui sã meargã
iarã la rãsboiu, și nevastă-sa a nãs-
cut iarã.

47. Surorile ei au scris c'a nascût
un cotoiu, dar aceasta nu erã ade-
vãrat, ci erã un Fãt-frumos cu o stea
în frunte.

48. Atunci el s'a mãniat foarte, cã
ele i-au scris cã nevastă-sa a nascût
un cotoiu și a scris cã, dacã aceasta-i

1 ke, cãn-ăi *ta sã, neca-v-o puru *viie
 2 la un loc, iuve ăpa vâvic pre iã *caplê.
 3 49. ie verit-a din voiske si vâvic-a
 4 fost zãlostãn si mislit-a dupa se mu-
 5 lere si vâvic-a mislit se ta pote is-
 6 tina fi, k-a-v iã asã rodit.

7 50. si s-a pus ăn cãmare, nigdar
 8 nu verifa fãre, uime-de-ta ke ie vâvic
 9 mislit-a.

10 51. țesci fețor *pena cãn-a fost nas-
 11 cút iel' a virit hitit ăn ăpe, ca si
 12 ta prva fete, si țesta ribâr-a-v tus-
 13 trêi *polovit si dus acãse si l-a lu se
 14 mulere dât.

15 52. si ie fost-a ca si lor țãte e. iã
 16 ca si lor mãie.

17 53. pocle iel' fost-a betãr si *obo-
 18 lit-a-v si musãt l-a nmețavêit *pã-
 19 minta si cum se iel' morescu *tubi
 20 ur cu ăt. si l-a-v spus ke iel' nu l-i-s
 21 lor roditel' si iuve. l-a iel' flât si cum
 22 l-a iel' po siromãski *goit, si l-a lasãt
 23 cãsa si vrtu, ta iel' vut.

24 54. — 55. pocle iel' murit-a-v, iel'
 25 a-v zivit scupa si-n vrt lucravêit mai
 26 musãt ta putut.

27 56. e o zi dupa ta vire o betãre
 28 *bãbe si-l ntrebe un *cus de pãre.

29 57. iel' l-a-v dât si iã l-a-v musãt
 30 *zehvalit. na zãdnin iã le zițe: «vostru
 31 vrt-ăi *tot musãt, samo o stvâr ve
 32 falê nuntru».

33 58. iel' *posnescu mislit țe pote lor
 34 falit nuntru si *rugã-v-o neca le spure
 35 țe lor pote falit nuntru.

36 59. iã l-a zis: «si, io ve voi spure

asa, s'o punã ^{vie} într'un loc unde ~~scrie~~ ^{apa picur}

49. El se întoarșe din rãșboiu și a fost mereu trist și se gândia la nevastă-sa și mereu își bătea capul dacă poate fi adevărat, că ea a nãscut astfel.

50. Și s'a pus în odaie, nu ieșia niciodatã afarã, din pricinã cã se gândia mereu.

51. Feciorii aceștia, abia s'au nãscut și au fost aruncați în apă, ca și fata cea dintâi, și pescarul acela i-a prins pe toți trei și i-a dus acasã și i-a dat nevetei sale.

52. Și el a fost ca și tatã lor, iar ea ca și mama lor.

53. Apoi ei au îmbãtrãnit și s'au îmbolnãvit și i-au crescut frumos cu pricepere și i-au învățat cum trebuie sã se iubeascã unul pe altul. Și le-au spus cã ei nu sunt pãrinții lor și unde i-au gãsit și cum i-au crescut ca pe oamenii sãraci. Și le-au lasat casa și grãdina pe care o aveau.

54. — 55. ~~scrie~~ ^{Dup} împreunã și au lucrat în grãdina pecãt au putut mai frumos. ^{me} ^{Ei'}

56. Și dupã aceea, într'o zi, vine o babã bãtrãnã și le cere o bucatã de pãne.

57. Ei i-au dat și ea le-a mulțumit frumos. La urmã, ea le zice: «grãdina voastrã-i foarte frumoasã, numai un lucru vã lipsește în ea.»

58. Ei încep sã se gãndeascã ce le poate lipsi în ea și s'o roage sã le spunã ce le poate lipsi în ea.

59. Ea le-a zis: «da, vã voi spune

- 1 țe vo falé, ma va fi tesco za dobnđi
 2 ța stvăr.»
- 3 60. țela mai betăru zițe: «io-î mere
 4 țere, magari pre tota luma, docl[e]
 5 aflăr.»
- 6 61. iă-l' odgovoré, ke moré trei
 7 vote lu călu *pótcovele gambiêi,
 8 mănêce nego *coló verire. si l-a spus
 9 țe lor falé: ke lor falé o deblé si
 10 pre deblé un pul' cărle cănté vâvik.
 11 si iă l-a spus iuve vor țasta flă. on-
 12 trat iă mere cá.
- 13 62. țesta mai betăru frăte zițe lu
 14 sore-s neca-l' pripravé țevâ za cu sire
 15 lă, ke ie va mere țere țasta țe lor-n
 16 vrt falé.
- 17 63. sora l-a-v rugăt si plâns-a ócoli
 18 de ie, ke neca nu mere ke se va
 19 pferde, ma ie per forța ke mere.
- 20 64. si iă l-a-v lasăt si facút-ăl'a
 21 ță ț-a-v ie vrut.
- 22 65. ie mere cá si niur be un stărăt.
- 23 66. țesta stărăt-l-ntrebe iuve mere
 24 e ie-l' zițe ke mere-n țela si țela
 25 loc, e țela stărăt-l' *odgovoré: «ămne
 26 ănreșce cu călu docle poți, pac ver
 27 verí prin boske si *odri mâr, pocele
 28 va fi previse-n zdolu si va fi *pole-
 29 dito, ke cu călu n-er puté-nreșce;
 30 ontrat ver mere-mnânda si coló tire
 31 vor c'lemâ de tote *bânzile si *ti-se
 32 va vedé ke plângu si te rogu ke
 33 neca nu meri reșce; toț vor te c'lemâ,
 34 si vor ganéi: «nu mere-nreșce, per ké
 35 t-er pferde!» ti-se va vedé ke-s tel'
 36 frăt si țe sor si țățe si mâja, ma tu

ce vă lipsește vouă, dar lucrul acela
 va fi greu de dobândit.»

60. Cel mai bătrân zice: «eu voi
 merge să caut, măcar prin toată lu-
 mea, până voi afla.»

61. Ea-i răspunse, că va trebui de
 trei ori să schimbe potcoavele ca-
 lului, până va sosi acolo, și le-a spus
 ce le lipsește: că le lipsește un co-
 pac și pe copac o pasăre care cântă
 pururea. Și ea le-a spus unde le vor
 găsi. Apoi pleacă.

62. Fratele cel mai mare zice so-
 ru-si să-i pregătească ceva ce să iea
 cu sine, că el va merge să caute
 aceea ce le ~~trebuie~~ ^{trebuie} lor în grădină.

63. Sora l-a rugat și a plâns pe
 lângă el, să nu meargă că se va
 pierde, dar el [zicea] cu tot dina-
 dinsul că merge.

64. Și ea l-a lăsat și i-a făcut a-
 ceea ce voia el.

65. El pleacă și se întâlnește cu
 un moș.

66. Moșul ăsta îl întreabă unde
 merge și el îi zice că merge în lo-
 cul cela și cela. Iar moșul acela îi
 răspunde: «mergi înainte cu calul
 până unde poți, apoi vei ajunge în
 pădure și în munți mari, apoi va
 merge [calea] prea tare la vale, și
 va fi îngheț, așa că cu calul nu vei
 putea [merge] înainte; atunci vei
merge pe jos și acolo te-or chemă
 din toate părțile și ți se va părea
 că plâng și că te roagă să nu mergi
 înainte; toți te vor chemă și vor
 grăi: «nu merge înainte căci te vei
 pierde!» Ti-se va părea că-s frații
 tăi și ~~soața~~ ^{soața} și tata și mama,

1 *nu te cutezi obrní, perké ver vâle
2 ocamení».

3 67. si ie de miline te li s-a vezút
4 ke-s lui roditel', vutât-a-v te l'a-v țela
5 stărăt zis si obrnít-s-a ie nâzat si vâle
6 ocamenít-a-v.

7 68. dupa țâ lui sor si lui frâte s-a-v
8 tude poideít dupa ie, ke nu-î-l si ke
9 s-a p'lerzút ie.

10 69. ontrat lui frâte s-a-v spravit
11 țere-l si mes-a-v. âniurbe un *stărăt
12 cârle l a-v ântrebât iuve ie mere. ie
13 spus-a-v cum-ăs-a-v lui frâte p'lerzút,
14 ke-l mere țere, docle-l aflâre.

15 70. ie l'a-v zis: «âmne!» si-l zițe
16 iuve-l va flâ, âl' zițe *tot te-l va tu-
17 kêi pre kâle, cum va ie verí prin
18 boske si prin codri, pocle va verí
19 pre led, ke nu va puté već cu câlu
20 nrețé; ontrat neca scote zos si neca
21 mere-mnânda; ke va avzí ke-l va
22 clemâ lui frâte, lui sor, lui țâțe, si
23 mâia, ma ke nu se cuteze obrní, ke
24 țâsta vor fi iel', se se obrnire ke va
25 vâle ocamení, ke nu va sti nis već.

26 71. când-a ie verít coló, l'i-s-a ve-
27 zút ke-l clemu de tote bânzile si-l
28 ganescu: «nu mere-nrețé ke t-er
29 p'erde!» ie mislít-a-v ke-î țâ ístina,
30 ke ăs țâ iel' si s-a-v obrnít si oca-
31 menít-a vâle.

32 72. dupa câta zile lor sor posúé
33 mislí si plânze iuve-s l'eí frăt si iu-
34 ve-s-a-v iel' p'lerzút. si iâ mislít-a-v
35 iuve-l re puté flâ si zis-a-v: *za,
36 n-âm nego țefi doi vut ân țâsta lume,
37 meg-l țere; ali l'o-í oslobodí, ali voi
38 si io murí cu iel'».

cutel
cutepiate infonice
cuvava
dar tu să nu te întorci, căci te vei
preface îndată în stâncă.»

67. Și el de mila ce i s'a făcut,
crezând că-s părinții lui, a uitat ce
îi spusese moșul acela și s'a întors
și îndată a împietrit.

68. După aceea frate-său și soru-sa
s'au văicărat mult după el, că nu-i
și că s'a pierdut.

69. Atunci fratele său s'a gătit să-l
caute și a plecat. Se întâlnește cu un
moșneag care-l întreabă unde merge.
El a spus cum s'a pierdut frate-său
și că merge să-l caute, până-l va găsi.

70. El îi zice: «mergi!» și-i spune
unde-l va găsi, îi spune tot ce i se
va întâmplă pe cale, cum va ajunge
în pădure și în munți, apoi va ajunge
pe ghețuș, așa că nu va mai putea
merge cu calul înainte; atunci să sară
jos și să meargă pe jos, că va auzi
că-l va chema frate-său, soru-sa și
taica și maica, dar să nu se întoarcă
[crezând] că vor fi ei, căci de se va
întoarce, se va preface îndată în
stâncă, așa că nu va mai ști nimica.

71. Când a venit acolo i s'a părut
că-l cheamă din toate părțile și-i spun:
«nu merge înainte căci te vei pier-
de!» El a crezut că-i adevărat, că-s
ei și s'a întors și a împietrit îndată.

72. După câteva zile sora lor în-
cepe să se gândească și să plângă
că unde vor fi frații ei și unde s'au
pierdut. Și ea se gândi că unde-i
va putea găsi și zise: «n'am avut
decât pe ei doi pe lumea asta, merg
să-i caut; sau îi voi slobozi sau
voi muri și eu cu ei!»

1 73. Iă l-a mes țere si iă vire âm-
 2 nânda pre o cale si vede ur de un
 3 *stup legăt cu a lui per, si i-e-v-o-
 4 ntrêbê iuvê mēre; iă l-a spus cum-
 5 a-v iă doi frăt pferut, căta vrême
 6 falescu, ke nu ni știje de iel si zife:
 7 «meg-l' țere, sām cuntențe magari
 8 si iō muri cu iel!».

9 74. Ie-l' zife: «âmne, si tu l'-er flă,
 10 ma cān *veriri-n țela loc nu ută mēle
 11 besede țe-ț iō zic: tu ver avzi ke
 12 tor clemă si rugă-te si plânze ócoli
 13 de tire, neca te fermesti ke iel-s tel
 14 frăt, e tu nu te cutezi fermēi, ni
 15 obrni-te nâzat, ca si cum a-v tel frăt
 16 obrni-se si s-a-v pferzit; tu âmne
 17 mrejiće docle veriri la o *Reble, ke
 18 Ver, vedē sus un pul' iuvē cāntē.
 19 ontrat âmne sus pre ța deble si cāțē
 20 țela *pul'».

21 75. cānd-a iă coló verit, avziri-a-v
 22 de tote bânzile ke-v-o clemu si k-a-v
 23 plâns ócoli de iă, neca se fermē
 24 ke iel s lei frăt.

25 76. iă bire-n cāp firuța țe l-a-v
 26 țela ț-a tost legăt zis, ke iă nu se
 27 cuteze fermēi, ni obrni nâzat, docle
 28 nu verire la ța deble, iuvē-i pul'u
 29 sus, cārle vāvic cāntē.

30 77. cānd-a iă verit la ța deble,
 31 mēs-a-l'-v) sus si mēre za cațā țela
 32 pul', ma pul'u s-a zālīe strasit si sca-
 33 pāt-a cā.

34 78. iă mēre đupa ie; pac *i-s-a
 35 lāsāt cațā si iă ontrat cāțē țesta pul'
 36 si mislę cum re iă putē țijke ța deble
 37 țeu sire lă; e pul'u-l' odgovorē: «țije
 38 nu-i trebe nego trei foī lă si din

73. Ea a mers să-i caute și a mers
 pe jos pe o cale și vede pe unul
 legat de un par de părul său. Și el
 o întreabă unde merge; ea i-a spus
 cum a ^{Plează} doi frați, de câtă vreme
 lipsește, că n-are știre despre ei și
 zice: «merge să-i caut, și-s mulțu-
 mită măcar să pot muri cu ei».

74. El îi zice: «mergi și îi vei găsi,
 dar când vei sosi în locul acela nu
 uita de vorbele mele pe cari ți le
 spun: tu vei auzi că te vor chemă
 și rugă și vor plânge în jurul tău,
 ca să te oprești că ei sunt frații tăi,
 dar tu să nu te oprești, nici să te
 întorci, precum s'au întors frații tăi
 și s'au pierdut; tu mergi înainte până
 vei ajunge la un copac, pe care vei
 vedea cântând sus o pasăre. Atunci
 urcă-te pe copacul acela și prinde
 pasărea».

75. Când a sosit acolo auzi din
 toate părțile că o cheamă și că plân-
 geau în jurul ei, ca să se oprească
 că ei sunt frații ei.

76. Ea a ținut bine minte ce i-a
 spus cela ce eră legat, ca să nu se
 oprească, nici să se întorcă, până
 nu va sosi la copacul cela, în care
 e sus puilul care cântă meru.

77. Când a sosit la copacul cela,
 s'a urcat și merse să prindă pasărea,
 dar pasărea s'a speriat puțin și a
 scăpat. *Undepei frudu-ve kryede ly Elov.*

78. Ea merge după ea; pe urmă
 i s'a lăsat prinsă și atunci ea prinde
 pasărea și se gândește cum ar putea
 lua cu sine și copacul cela; iar pa-
 sărea îi zice: «nu-ți trebuie să iai
 decât trei foi și din aceste trei foi

1 țaste trei fol ăț va zrastí la un hip
2 o deblę (a)săve».

3 79. ontrat mere iă cu țesta pul
4 năzat prende verít-a-v si áfle sel
5 frăț ocamenít si mere cătra iel. on-
6 trat-a-v pomislít ke se re iă putę a
7 sel frăț oslobodí; ontrat lei frăț-a-v
8 vâlę ozivít năzat si toț țeli ț-a-v
9 fost ocamenít țija mergu cătra cășę
10 si saki pre căle țe vedeja, ál oslo-
11 bodija.

12 80. verít-a la țela ț-a fost legăt de
13 ^{*(73)}stup si devet cátke ócoli de ie fost-a.

14 81. si ie-v-o clęme, zițe: «țe, mire
15 sirota ver lasă iența, io-sm țela ț-am
16 tire oslobodít si toț țescí álți; smil-
17 vę-te, nu ni mire lasă ánța, trupę-me
18 cu o fole de ța deblę ț-ai tu lát».

19 82. si ontrat mes-a iă cătra ie si
20 trupít-l-a-v cu ța fole si ie s-a zâino
21 rezlegăt e din țale cățke ț-a-v ócoli
22 de ie fost, verít-a-v dvanáist crá-
23 lure färe.

24 83. ontrat re fost toț vre si ntre-
25 bavęit-a-v-o se se va iă marítă dupa
26 vrur.

27 84. iă n-a vrut; zis-a ke va cu sel
28 frăț siromăski zivi.

29 85. ontrat mes-a iel cá si mes-a-v
30 ăn se vrt.

31 86. coló zivít-a-v nuscăt vreme.
32 ontrat când-a-v iel cășę verít, ta-
33 cút-a-v debla nerastí si lasăt-a-v țesta
34 pul pre iă.

35 87. țesta pul a vâvic cãntavęit.

36 88. pac vire ur cătra iel si le zițe

iți va crește îndată un asemenea
copac».

79. Atunci ea se întoarce cu pa-
sărea aceasta pe unde a venit și gă-
sește pe frații săi împietriți și merge
la ei. Atunci se gândi că dacă ar
putea să-și slobozească frații; atunci
frații săi îndată au reînviat și toți
cei ce erau împietriți acolo merg
către casă și pe fiecare, pe care-l
vedea pe cale, îl sloboziă.

80. A venit la cel ce eră legat de
par și erau nouă șerpi în jurul lui.

81. Și el o chiamă și zice: «Ce, pe
săracul de mine mă vei lăsa aici,
eu sunt acela care te-am slobozit
pe tine și pe toți ceștialți; milu-
ește-te și nu mă lăsa nici pe mine
aici, atinge-mă cu o foaie pe care
ai luat-o din copacul acela.

82. Și îndată a mers ea la el și
l-a atins cu foaia aceea și el s'a des-
legat îndată și din șerpii ce au fost
în jurul lui au ieșit doisprezece crai.

83. Atunci ar fi vrut s'o aibă toți
și o întrebare dacă vrea să se mă-
rite cu vreunul.

84. Ea n'a vrut; a zis că vrea să
trăească cu frații săi ca oamenii săraci.

85. Atunci au plecat și au mers
în grădina lor.

86. Acolo au trăit câtva timp. Când
au venit acasă, au făcut să crească
copacul și au lăsat pasărea ceea
pe el.

87. Pasărea cãntă mereu.

88. Odată vine un om la ei și
le spune că ei trebuie să cheme

1 ke iel' morescu țela țesar din țesta
2 loc o zi na obéd c'lemá.

3 89. iel'-l' odgovorescu ke iel'-s si
4 romás si grumbo ke áru, ke n-áru
5 nis cu țe posluzi'-l', ni ke n-áru scând
6 si nicacove stvâr.

7 90. țesta-l' zițe: «samoé nemislé
8 pre țela pul', ții se va scându fâțe,
9 pijâtele ver aflá, pasádele, tavâlle,
10 viru si tot țe-ț fure trebe za pre
11 scând tu ver aflá su pemint án țela
12 loc, pocle la un át loc ver aflá trei
13 zirure si țela mai márle țe fure,
14 ver-l dá cãn tot fure finito pre scând
15 ántu țesaru si iel' va tal'á; când-l iel'
16 tal'áre, se va tot pooblatí.»

17 91. când-a fost, iel'-v lât țesta zir
18 si l-a-v tal'át si s-a tot oblatí. iel' pos-
19 úit-a-v íadí-se si víkêi pre țesói fețór.

20 92. pul'u posúe ontrat cãntá si zițe
21 lu țesaru: «veselé-te, nu te íadí, ke
22 țásta-s țeli de te sânze, țe ó-a-v pi-
23 sêit k-a țe mul'ere nascút o simíle
24 si o ínâțke si un brec; țásta-s tel'
25 fil' si țe file.

26 93. ontrat s-a-v cáro rezveselit cu
27 iel' si lât-l'-a cãșe si mes-a țere a se
28 mul'ere ț-a-v lor máie fost, se-í iá
29 inķe viie; si flát-a-v-o inķe viie, lât-
30 a-v-o cãșe si pocle zâlic vreme mu-
31 rit-a-v iá.

32 94. si vâl'e dupa țá c'lemát-a-v se le
33 cunáde si n-trebát-le se iále conosci
34 țesói fețór. iále se pristrasescu si
35 zicu: «ne.»

36 95. iel' le n-trebe ke borbit va fi
37 țásta țeli țe iále pisiveit-a ke lui

într'o zi la pránz pe împáratul din
párțile acelea.

89. Ei îi răspund că ei sunt sâr-
mani și că stau rău, că n'au ^{nisui cu ce}
~~ce-l peveganca~~, că n'au nici masă,
nici alte lucruri.

90. Cea le zice: «Gândește-te numai
la pasărea ceea și ti se va face masă,
vei află talere, ^{fructuri}, fețe de masă,
vin și tot ce-ți va trebui pe masă,
vei află sub pământ în locul acela,
apoi la un alt loc vei găsi trei fructe
și pe cel mai mare îl vei da pe masă,
când tot va fi isprăvit, înaintea îm-
păratului și el îl va tăia; când îl va
tăia se va murdări de tot.»

91. Când i-a venit rândul, el a luat
fructul acela și l-a tăiat și s'a mur-
dărit întreg. El a început a se ne-
căji și a strigă spre ficiorii aceștia.

92. Pasărea începù atunci să cânte
și zise împăratului: «bucură-te, nu
te supără, că aceștia-s sânge din sân-
gele tău, despre care ți-au scris că
nevastă-ta a născut o maimuță și un
cotoiu și un câne; aceștia-s fii tăi
și fiica ta.»

93. Atunci s'a bucurat tare cu ei
[împreună] și i-a luat acasă și a mers
să caute pe nevastă-sa, care a fost
mama lor, dacă-i încă vie: și au gă-
sit-o vie încă, au luat-o acasă și după
puțină vreme ea a murit.

94. Și îndată după aceea a chemat
pe cumnatele sale și le-a întrebat
dacă cunosc pe feciorii aceștia. Ele
se sperie și zic: «nu.»

95. El le întreabă că poate aceștia
sunt cei despre cari ele au scris că

- 1 mulere nascut-a-v o simiie si o
 2 mățke si un brek?
 3 96. si ontrat-ăl-a-v vii *zgorit.

5.

1 1. O voteș mes-a un mladić sluzi,
 5 la un gospodâr za boii pâste. si s-a
 6 *pogodit asă: cân prikinire bițu, neca
 7 *mere acășe din ât.

8 2. ie stivút-a ke un prevt viravé
 9 cătra lui mulere.

10 3. ie prikinít-a bițu si zițe lu gos-
 11 podâru ke mere din ât.

12 4. gospodarița vezút-a ke ie vire
 13 si iâ zițe lu prevtu neca se scunde
 14 su păt.

15 5. hlapățu zițe lu gospodarițe ke
 16 l-a gospodâru tremés neca căsa po-
 17 meté. iâ-l zițe: «ma țe-sti bedast?»

18 6. ma ie lât-a métura si zdroté pri
 19 su păt cu métura. de cân l-a zgrebít,
 20 lât-a bițu si mes-a cătra gospodâru.

21 7. âțe-zi zițe lu gospodâru, ke
 22 mere din ât biț.

23 8. e gospodarița vede ke ie vire
 24 si zițe lu prevtu: «țela drac vire;
 25 scunde-te-n-rmâr!»

26 9. e ie zițe: «gospodâru mń-a dât
 27 urdin ke neca tot din cășe puñg
 28 pre baladúr.» ie cățe casúnele si le
 29 hité pre baladúr si prevtu cu-rmâru;
 30 si tunțe ța ~~si~~ mere cătra gos-
 31 podâru.

32 10. âțe-zi mere din biț. iâ vede
 33 ke vire si-l zițe: «păs-n *gumne
 34 si *zegrně-te cu slâme, iur ie nu va
 35 sti! ké-sti-tu țila.»

nevastă-sa a născut o maimuță, un
 cotoiu și un căne?

96. Și atunci el le-a ars de vii.

5.

5. Traducere.

1. Odată a mers un tânăr să se bage slugă la un stăpân, ca să-i pască boii. Și s'a tocmit așa: când i se va frânge biciul, să meargă acasă după altul.

2. El știă ca un preot ~~si~~ să umbles pe la muierea lui.

3. A frânt biciul și zice stăpânului că merge după altul.

4. Stăpâna a văzut că vine și zice preotului să se ascundă sub pat.

5. Sluga zice stăpânei că l-a trimis stăpânul să măture casa. Ea-i zice: «ce, ești nebun?»

6. Dar el a luat mătura și împinge cu mătura sub pat. După ce l-a sgăriat, a luat biciul și s-a dus la stăpân.

7. A doua zi zice stăpânului că merge după alt biciu.

8. Și stăpâna vede că vine și zice preotului: «Dracul cela vine; ascunde-te în dulap.»

9. Și el zice: «stăpânul mi-a dat poruncă să pun tot din casă pe pridvor.» Apucă ~~si~~ ^{lăuce și le} aruncă pe pridvor și pe preot cu dulapul; și apoi le lasă și merge la stăpân.

10. A doua zi merge după biciu. Ea vede că vine și-i zice [preotului]: «mergi în arie și acopere-te cu paie, de bună samă că nu va ști că ești aci.»

1 11. ie zis-a lu gospodarițe ke l-a
2 gospodăru tremés neca ța slăme zălic
3 *stufé, ke-i zrne-n-â ișke de grăv.

4 12. ie lăt-a țipu si tufé priste ța
5 slăme si ie se uviié printru slăme,
6 ma hlapățu tâte si se arde.

7 13. «a infati,» zife prevtu a l'ej,
8 *nu-i âto, nego tu ver mōrēi cătra
9 mire verî. io-i märe vę aratâi, țe m-or
10 pemintu arâ, e tu âdo *merinda si ne
11 ren pogovorî noi doi."

12 14. iâ-l-ntrebe: «iuvę vor fi tel' a-
13 ratâi?»

14 15. ie-l' zife: «iuvę furu boii ocru-
15 niț cu rózele.»

16 16. e hlapățu avzít-a e ie musăt
17 mere âțe-zi cu gospodăru arâ si-n-
18 crunít-a sel' boi cu rózițe ócoli de
19 corne.

20 17. e gospodăru-l' zife: «țe-sti be-
21 dast ke boii ncrunesti?» ie-l' zife,
22 ke-s mai musăt.

23 18 ócoli de podne vire gospoda-
24 rița si portę pre câp o märe sprțe
25 si zife: «Bog daï sriú.»

26 19. e omu-l' zife: «sa țâ-i verít?»
27 e iâ-l' zife: «du v-am țevâ mai buro
28 za merindu.»

29 20. de saco ța mușcăt iâ zis-a:
30 «omu me, cúmatru prevtu m-a ru-
31 găt ke se ręs si lui duțe țevâ za
32 mușcâ, c-are si ie tezâț za arâ e
33 decla l'e bolne.»

34 21. e ie-l' zife: «sa, du-l', bora-ăi
35 de țe.»

36 22. e iâ-l' zife: «du-l' tu!» ie-l' zife:
37 «io nu meg». e hlapățu fost-a segav
38 si zife: «țe, nu rę mai bire fi se ve

11. [Sluga] zise stăpânei că l-a
trimis stăpânul să îmblătească puțin
ale paie, că sânt încă grăunțe de
grâu în ele.

12. Luă bățul și îmblătește paiele
și [preotul] să svărcolește prin paie;
dar sluga tace și råde.

13. «A, într'adevăr,» zice preotul
[stăpânei], «nu ne rămâne alta decât
că va trebui să vii tu la mine! Eu
voiu aveà mâne plugari, cari îmi vor
arà pământul, și tu adu-mi prânzul
și ne vom înțelege amândoi.»

14. Ea-l întreabă: «unde vor fi plu-
garii tăi?»

15. El îi zice: «[acolo] unde vor
fi boii încununați cu ~~hoi~~»

16. Dar sluga a auzit. A doua zi
merge frumúșel cu stăpânul la arat
și încunună boii săi cu ~~hoicele~~ în
jurul coarnelor.

17. Stăpânul îi zice: «ce ești ne-
bun de încununi boii?» El îi zice,
«câ-s mai frumoși [așa].»

18. Pe la ameazi vine stăpâna pur-
tând pe cap un coș mare și-i zice:
«noroc să dea Dumnezeu!»

19. Și omu-său îi zice: «ai venit?»
și ea îi zice: «v'am adus ceva
mai bun de prânz.»

20. După ce au mâncat ea zise:
«bărbate, cumătru preotul m'a rugat
să-i duc și lui ceva de mâncare că
are și el muncitori ca să-i are, iar
bucătăreasa îi e bolnavă.»

21. El îi zice: «du-i dară, căci e
de unde.»

22. Ea îi zice: «du-i tu!» El îi
zice: «Eu nu merg.» Dar sluga erà
isteață și zice: «ce, n'ar fi mai bine,

1 voi doi țevă pögovorîț, e iö se reș
2 duțe, reș acață si plăca.»

3 23. gospodăru-l' zițe: «a păs!»

4 24. e ie mere si hitē ța păre ó-
5 coli de țestē si țale bure butil' si
6 ța cărne copte, si vire la prevtu si-l'
7 zițe: «câpțe-te bire cum ver fuzi,
8 perké va verime gospodăr cu secura
9 su desne măr si ie va *țezikēi de
10 tire țevă fâțe, perké ie *verit-a doz-
11 nēi ke-l' tu cătra mul'ere âmni.»

12 25. ie mere că si vire la gospo-
13 dăru si-l' zițe: «ie t-a rugăt ke nea
14 duți secura su desne măr ke l'er
15 nepravi plugu, zăsto luț tezăc ke nu
16 stije.»

17 26. prevtu vede ke ie vire si fuze,
18 e ie-l' cl'eme: «cume, stepte!» e ie
19 trlē inķē ma căro de friķē.

20 27. e gospodăru se obrnē si mere
21 năzat cătra hlapăț si cătra mul'ere
22 si vede ța păre si ța cărne si țale
23 butil', e ie ța pobirē.

24 28. e mul'era-ntrebe hlapățu: «țe-m
25 ța omu pobirē?» e ie-l' zițe: «rpī,
26 cu țe te va uțide, c-a ie cătra tire-
27 mnăt.»

28 29. e iă fuze.

29 30. vire gospodăru la hlapăț si-l'
30 zițe: «e țe-m mul'era fuze?» e ie
31 zițe: «muñite verit-a.»

32 31. e ie-l' zițe: «te rogu, zute-m
33 trlī, ke ren-o cață.»

34 32. omu trlē dupa iă. e căn iă
35 n-ă putūt već trlī, iă s-a fermējt si
36 *clecnit-a si zis-a: «omu me, opro-
37 stē-m, ie n-ă fost nego trej vote cu
38 mire.»

dacă voi ați sta puțin de vorbă,
căci eu dacă aș duce [prânzul], aș
căpătă și bacșis.»

23. Stăpânul îi zice «mergi dar!»

24. Și el merge și aruncă jur îm-
prejurul drumului pânea, sticlele
acelea bune și carnea aceea friptă și
vine la preot și-i zice: «ai grije bine
cum vei fugi, căci vine stăpănu-meu
cu securea sub mâna dreaptă și ~~el~~ el n
~~el~~ că are să-ți facă ceva, căci
a băgat de seamă că umbli pe la
muierea lui.»

25. El pleacă și vine la stăpân și-i
zice: «te-a rugat să-i duci securea
sub mâna dreaptă să-i dregi plugul,
căci muncitorul lui nu știe.

26. Preotul îl vede venind și fuge
și el îl chiamă: «cumetre, așteaptă!»
Dar el fugē și mai tare, de frică.

27. Stăpânul se întoarce și merge
înapoi la slugă și la nevastă și vede
pânea și carnea aceea și sticlele a-
celea și le culege.

28. Iar muierea întreabă pe slugă:
«ce-mi culege bărbatul?» și el zice:
«pietri, cu cari te va omorî, pentru-
că a umblat [preotul] la tine.»

29. Și ea o iea la fugă.

30. Vine stăpânul la slugă și-i zice:
«de ce-mi fuge nevasta.» El răspunde:
«a înnebunit!»

31. Și el zice: «te rog ajută-mi să
fugim, ca s'o prindem.»

32. Bărbatul fuge după ea. Și când
ea nu mai putea fugi, s'a oprit, a în-
genunchiat și a zis: «bărbate, iartă-
mă; n'ă fost decât de trei ori cu mine.»

- 1 33. e ie-l zife: «fire?» «e sa de
2 tu stîi», zife gospodarița lu gospo-
3 dârnu.
- 4 34. e zife gospodârnu lu hlapățu:
5 «scodê ke te cu mire ^{*}preizi, cân-siti
6 asâ segar. tu stî mai segar de mire
7 si de me mulțere si de prevtu, ke
8 t-ai făcut neea se țasta doznê, fâr-de
9 nis ganêj».

6.

- 10 1. O votê un fețor pascuța se
11 blâg-e-n lug.
- 12 2. vila verita la je si l-a zis: «fe
13 lucrî tu ^{*}șența?»
- 14 3. țesta fețor fosta mie si ^{*}mrșav,
15 grunbo-nmestit si căro ^{*}blâtn.
- 16 4. vila zis-a-ntru sire: «je morê
17 fi siromâh si căro debul; io l-o-i lă
18 cu mire, l-o-i fățe veri m-are, țare,
19 musăt si m-o-i nsură dupa je.»
- 20 5. doțke l-a făcut veri cum-a po-
21 mistit si țesta fețor mesa cu i-ă, ne
22 la lui st-ârți, ma ân țela loc, iuvê
23 vila zivit-a cu sele sor.

- 24 6. țesta loc fosta l-argu, l-argu, ma
25 iel-a verit ân mikê vreme si s-a-n-
26 surăt scupa.
- 27 7. iel a zivit căro bire, docle je
28 s-a pomisit ke re m-ere la fățe si
29 la m-ăia; nu l-a vezut tudê vreme,
30 n-ă stăvut cum stăvu, se-s vii ali
31 mort.
- 32 8. vila, mulțera-l, la lasăt m-ere
33 vedê șma l-a zis: «c-ăpțe-te tu, neea
34 nu te vrur ^{*}bunșê, ke se te bunșire,

33. Și el îi zice: «cine?» «Asta-i,
știi tu!» zice stăpâna stăpânului.

34. Iar stăpânul zice slugii: «Păcat
s-ai pierzi vremea la mine, când
ești așa de istet. Tu ești mai istet
decât mine și decât muierea mea
și decât preotul, căci tu m-ai făcut
să bag asta de seamă, făr-ă să spu-
i vorba.»

6. Traducere italiană.

1. Una volta un fanciullo pasco-
lava la sua mandra in un prato.
2. La vila venne da lui e gli disse:
«cosa fai qui?»
3. Questo ragazzo era piccolo e
magro, male vestito ed assai sporco.
4. La vila disse fra se: «egli deve
essere povero ed assai debole; io
lo prenderò con me, lo farò diven-
tare grande, robusto e bello e mi
sposerò con lui.
5. Dunque lo fece diventare come
aveva pensato ed il ragazzo andò con
essa, non presso i suoi vecchi, ma
nel luogo dove la vila viveva colle
sue sorelle.
6. Questo paese era lontano, lon-
tano, ma essi arrivarono in poco
tempo e si sposarono.
7. Essi vissero assai bene, finché
egli pensò di andar trovare il padre
e la madre; non li vide da molto
tempo, non sapeva come stavano,
se erano vivi o morti.
8. Vila, sua moglie, lo lasciò an-
dare a vederli, ma gli disse: «guar-
dati, che nessuno ti baci, chè se

7 tu me ver utâ si îo ța voteț t-oî veri
 2 țere si t-oî castigéi. na-ț făsta mosne; ^{*}
 3 țâ țe pomisliri ver ve.»

4 9. doņke ie mes-a că si cum a
 5 vrut veri la un hip căse, asâ verit-a.

6 10. mânia si țate-l verit-a dupa
 7 căta ân căro betăr. si fost-a căro
 8 ^{*} cuntenț cãn l-a vezût.

9 11. si ie zis-a lu mâie-s: «fe de
 10 mire țe ver, ma nu me samo busnî.»

11 12. si cum la vile fost-a ân un
 12 mâre palât, asâ ie vrut-a nea fiie
 13 si lui căse. si căsa-l' a verit un
 14 mâre si musât palât.

15 13. a lui suséz nu l-a captât bire,
 16 cum ^{*} a ie vut țela mâre palât si iel'
 17 miț căs; si iel'-a vrut avé asâv palât.

18 14. ie facût-a veri lu saki un palât.

19 15. o voteț de nopte lui mâie, cum
 20 l-a vut râda, l-a busnî, si ie de ța
 21 voteț-mpoî utât-a vila.

22 16. ân țela loc-a fost o musâte,
 23 musâte fețe, ân căre ie s-a asâ-namu-
 24 reit, k-a detideit de lâ-v-o za mulere.

25 17. si asâ facût-a. ma când ^{*} a v iel'
 26 mes ân baserike za zaconi-se, tunțe
 27 si vila mes-a ân baserike si s-a fa-
 28 cût vedé samo lui.

29 18. ie-v-o zegl'edît-a si iâ l'-a zis:
 30 «va bire, samo tu-m de nâzata mos»

qualcuno ti baciasse, tu mi dimenticheresti ed io quella volta ti verrò cercare, e ti gastigherò.» Eccoti questa ^{borsa (sacca)}; ciò che penserai, avrai.»

9. Egli dunque se n'andò e siccome voleva venire a casa subito, così venne.

10. Sua madre e suo padre dopo tanti anni invecchiarono molto. Ed erano contentissimi quando lo videro.

11. Egli disse alla madre: «fa di me ciò che vuoi, ma solo non baciarmi.»

12. E siccome presso la vila stava in un grande palazzo, così egli volle che sia anche la sua casa. La sua casa divenne un grande e bel palazzo.

13. I suoi vicini lo guardavano di mal occhio, perchè egli aveva quel grande palazzo, ed essi piccole case; volevano anche essi avere simili palazzi.

14. Esso fece ad ognuno il suo palazzo.

15. Una volta di notte sua madre, siccome gli voleva bene, lo baciò ed egli da quella notte in avanti dimenticò la vila.

16. In quel villaggio vi era una bella, bella ragazza, nella quale s'innamorò tanto, che decise di sposarla.

17. E così fece. Ma quando andarono in chiesa per sposarsi, anche la vila vi andò, e si fece vedere solo a lui.

18. Egli la vide ed essa gli disse: «va bene, solo ritornami la ^{borsa (sacca)}»

- 1 na.» ie l-a-v-o dât, si ța votę s-a
 2 domislit de vilę.
 3 19. a lui palât si *tot a lui verit-a
 4 acmó cum a si fost mănęce nego co-
 5 noscút-a vila.
 6 20. ie tunțe, tot disperęit, mes-a
 7 prin bosķe ke va aflâ vila, âmnrât-a
 8 zia si nopta prin mâr si scur bosķe
 9 si o votę verit-a la o *pustiņe, iuve o
 10 bâbe negre ca si corbu cuhęit-a ân
 11 un mâre mastę scrob.
 12 21. țasta bâbe fost-a o strige.
 13 22. ie-v-o-ntrebe: «lu cui cuhesti
 14 tu cãta scrob?»
 15 23. iã l-a respondit: «io cuhęce
 16 testa scrob lu mele trej file si tot
 17 țasta nu le va fi dosta.»
 18 24. ie-v-o-ntrebât-a inķe s-a vezút
 19 a lui mulęre, vila. iã l-a zis: «ãmņe
 20 ânreņce si ver veri la sãse fęte; bor-
 21 bit ț-or iãle spure.»
 22 25. ie *tunțe mes-a ânreņce si ve-
 23 rit-a la un loc, iuve s-a cuhęit do
 24 mastęle de scrob.
 25 26. verit-a si țãle, sãse si iãle l-a
 26 zis: neca męre-nreņce, va veri la un
 27 loc, iuve vor fi devet de iãle si țaste
 28 l-or spure.
 29 27. ie męre, męre prin bosķe si
 30 o votę verit-a la devet fęte.
 31 28. ie l-a-v rugât neca-l' zicu s-a
 32 vezút trețe lui mulęre.
 33 29. iãle l-a zis ke l-or fãte męre
 34 colę; ânfati facút-a veri un mâre
 35 vint. țasta vint l-a lât cu sire si ie s-a
 36 *aflât ân un loc, iuve s-a uscât roba.
 37 30. ięnța fost-a vila, mulęra-l.

Egli gliela diede, ed allora si ricordò della vila.

19. Il suo palazzo e tutto il suo ora divenne come prima che conobbe la vila.

20. Egli allora tutto disperato vagava pei boschi per trovare la vila. Camminava giorno e notte attraverso grandi ed oscuri boschi, ed una volta capitò in un deserto, dove una vecchia nera come il corvo cucinava in una grande pentola skrob.

21. Questa vecchia era una strega.

22. Egli le domanda: «per chi cucini tu tanto skrob?».

23. Essa gli rispose: «cucino questo skrob per le mie tre figlie e tutto questo non basterà loro.»

24. La interroga ancora se vide sua moglie, la vila. Essa gli disse: «va avanti e vedrai 6 fanciulle; forse esse te lo diranno.»

25. Egli allora s'incamminò ed arrivò in un luogo dove in due mastelle si cucinava skrob.

26. Vennero le sei ed esse gli dissero di andare avanti, che verrà in una regione dove saranno 9 di queste ed esse glielo diranno.

27. Egli va, va, attraverso boschi e venne da queste 9 ragazze.

28. Le pregò di dirgli se videro passare sua moglie.

29. Esse gli risposero che lo faranno andare presso la vila; diffatti fecero suscitare un gran vento. Questo lo prese seco, ed il bifolco si trovò in un luogo, dove si asciugava della roba.

30. Qui era la vila, sua moglie.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

31. o zenskê la-ntrebât ke te rê
ânta? «câpfe-te, se te rê vedê vila,
ke te rê [†]hestârgni.» si cum iâ sti-
vîta-ke tere vila, l'a-î işkê zis: «scun-
de-te [†]su pâtu lu iâ, si când âl decla
dusere mușcâtu pre scând, tu poi-
dê-l tot.»

32. îe facîta cum l'a zis fa zen-
skê uri trei zile.
33. vila [†]nislîta ke-v-o castîgê
Domnu din zâ-ta facit slâbo lu o-
mu-s, si zis-a: «o Domnu, fê-m vedê
omu, îo l-o-i oprostî!»
34. tunje îe l'a zis di su pâ: «zor[ê],
zor[ê] ke nu-r l'ê fâpe [†]nîs!»
35. si cum a iâ ^{zuvât} ke nu-r l'ê
fâpe nis, îe scoîta-fârê di su pâ
si-li s-a ratât.
36. îel mes-a nâzata scupa zivî si
stâr-a îşkê câro bire.

7.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

1. O votê mes-a Domnu cu sveti Petru pre lume bolni [†]îîf si fîât-a la câle
un tezâc.
2. sveti Petru zîfe lu Domnu: «aijên si festa tezâc cu noi».
3. Domnu [†]privolt-a, si mes-a.
4. yerit-a la o [†]selîste, îuvê [†]înurîta filu lu un [†]grof.
5. decla-l elemê-n câșe ke se rê putê fâpe [†]ozivî feia mladié.
6. Domnu zîfe: «[†]dâjê-m zâlie câdê âpe si o [†]corîte».
7. si Domnu-l tâfê na cuse si-l pure ântru fa âpe si-l spēlê si zîfe: «mla-
diéu, scol-te mai musât si mai mâre [†]hog-aj fost mâgce!»
8. si îe se scolê si râmârê sâr.
9. si fâpe lu feia mladié ântrebê cât vor [†]pre plăce.
10. Domnu zîfe ke nu vrêse nis.
11. e tezâcu zîfe: «almeno pâre si câș».
12. si gospodâru dușe pâre si câș si-v-o dâje lu tezâcu.

13. ma tezâcu zițe ^{*}âns cu sire: «nu-sm îo bedast l-o-i îo mnă ^{*}pre nis,
 2 io-i mere âns liți si voi almeno pinez ve».
14. si mere-n âte séliste iuve murit-a fi'a lu un crâl'.
15. si decla mere c'lemâ médigu si țela tezâc-v-o-niurbe si v-o-ntrebe
 5 iuve mere.
16. iâ-l' zițe ke mere médigu țere.
17. ie-l' zițe: «io-sm, io».
18. si ie mere cu iâ si zițe: «daiet-m zâlic cåde ape si o corite».
19. si ie-v-o tâle si spele si-l' gané: «feto, scol-te mai sare si mai musate
 10 nog-ai mânce ^{*}fost». si zdhne-n-n-â.
20. ma nu se vrese sculâ.
21. ța vote vire Domnu șcrozi de zid si-l' zițe: «țe-sti anța, țe nu tu stiî
 13 ke ța nu pote nițur fâte nego io, nigdar nu țasta ato fâte».
22. Domnu zdhne-n-n-â si zițe: «scol-te, scol!»
23. si mergu câ si viru la o ape si Domnu zițe: «Petre, re fi bire mușcâ
 16 păre si câs».
24. Petru zițe: «e io n-âm-o».
25. antrebât-a Domnu tezâcu se âre ie; ma ie zițe ke n-âre.
26. Domnu fâte neca vire apa antru ie pira la zeruŋk'li.
27. si zițe Domnu lu țela tezâk: «păra si câsu!».
28. e ie tâte.
29. apa-l' vire pār-la stumig.
30. «păra si câsu!» zițe Domnu.
31. Petru zițe lu Domnu: «țude-țe!»
32. e ie zițe: «cum ^{*}țe țude cãn nu vrese spuie, ie va mai voli otopi
 26 nego spure».
33. si viru la o gromâte de rpi si zițe Domnu: «se re anța fi un picún
 28 noi ren țude pinez anț scopéi».
34. e tezâcu zițe: «io l-o-i duțe, io». si ^{*}vreda.
35. si dus l-a si ^{*}trupé antru țale rpi si vire țude pinez făre.
36. si Domnu-l' zițe: «fe pătru cúpure; ur va fi atev».
37. Domnu-l ntrebe: «âi finit?»
38. e ie zițe: «inésuru se nu me reș ^{*}privari».
39. când-a finit respartí, zițe: «finit-am».
40. tunțe Domnu zițe: «eco, țasta-i lu țela ț-a poidit păra si câsu».
41. e tezâcu zițe: «na moju dusu, l-am io poidit».
42. e Domnu-l' zițe: «neca-ț fiie tot, samo fi pămetân si zute siromâhu, nu
 38 utâ tezâcu».
43. ie zițe ke nu va. si ie potle zutât-a siromâhu.

8.

- 1 1. O votę un fețor mes-a țere sluzba și imbatit-s-a pre un gospodín.
- 2 2. țela gospodín-ál-ntrebe ıu ve mere.
- 3 3. ıe zite ke mere țere sluzba, ma țela gospodín fost-a dracu si ıe-l zite
4 ke se mere cu ıe.
- 5 4. fețoru-l zite ke mere si mes-a priste märe si verit-a la un codru.
- 6 5. än (vrh) de țela codru fost-a *lui căse si ıe zis-a lu țela fețor: «a te
7 lucru-ı lähc, su trei cadér ver focu lozi: su ure ver pure pătru lemne, su
8 äte ver pure trei e su treia ver pure tint», si-l zite: «saca votę cân ıo verir,
9 tu ver lă äpe din cadere, *otoți-ver-o pre *țep, saca zi din ure».
- 10 6. când-a ıe mes focu nelozı, nelozé ca si l-a urdiñit.
- 11 7. cävte-n prve cadere, vede frätele änuntru. frätele-l zite: «stinze zälíc
12 focu» e ția fost-a trei lemne.
- 13 8. cävte-n äte, tot-äi *țäte-nuntru. țäte-l zite: «*sıncó moı, stinze-m focu
14 perké m n-e cäd !» *ția fost-a pătru lemne.
- 15 9. cävte-n treia cadere, tot-äi mățeha änuntru si-l zite: «stinze-m focu
16 perké m n-e cäd !»
- 17 10. ıe-l zite: «ıä, ıä, vâl'e, vâl'e, pre țä țe m n-ai bure fost!» ma *țä va
18 zite ke l-a poredne fost.
- 19 11. e ıe tunțe läl'e disu țäte trei lemne si pure su ıä, disu fräte do, si
20 pure su ıä, si-l zite: «aemoțe-ț va fi räte, ıo parésc !»
- 21 12. cân vire gospodäru căse, ıe oțoté de țä äpe si portę lu călu be e
22 țela că-l zite: «hité tu țästa äpe si ädo mișe räte, ıo nu-sm că, nego ıo-sm
23 pravę țe tete !»
- 24 13. e gospodäru-l zite: «*ț-ai cavtät-n cadere?»
- 25 14. ıe-l zite: «cavtät-am, ıä, ma tu nu stii pravo lucrä; mișe mățeha fost-a
26 cáro poredne, pac ıo-m su ıä pus mai mund.»
- 27 15. e ıe zite: «lucre cum stii».
- 28 16. äte-zi-l zite țäta: «se reı tu vre mire scutä, noi reı mere cá de änta,
29 ma tu reı moréı mire vävíc cu tire țiré; ıu ve reı mere tu, reı moréı si
30 mire lă cu tire.»
- 31 17. e ıe-l zite ke re. si ıä-l zite: «zeıezdé-me !»
- 32 18. si ıe-v-o zeıezdé si mergu cá.
- 33 19. priste märe mes-a verit-a la un gräd si mes-a-v la un *gospodín än-
34 trebä ke se-l re lă sluzı.
- 35 20. ıe-l zite ke vă, ıusto ke-l mere cá vrtulänu. ma ıe, c-are si călu cu
36 sire, ke moré si călu cu sire țiré, e ıe zite: «beü»
- 37 21. pus-a călu-n stäl'e, si mere cu *vrtulänu lucrä.
- 38 22. *dupa țä trei zile, mes-a vrtulänu cá e ıe ramäs-a.

- 1 23. prve nopte ^{*}poseřit-a tot ĩardinu si ^{*}pricopeřit-l-a.
- 2 24. đamareřta cãn s-a gospodãru sculãt, cãvte si-l' ziře: «e ř-ãi facút?»
- 3 25. e ĩe-l' ziře: «gospodine, steptãř, damareřte veř vedẽ.»
- 4 26. cãn s-a ĩe sculãt ^{*}ãte đamareřte, maĭ musãt ĩãrdin n-ã putút fi nog-a
- 5 fost, maĭ musãte rózite n-ã putút fi, saca fože de ĩãle fost-a nuntru.
- 6 27. ãte-zi řela crãl' vut-a vojsca si mes-a-v ãn voiske. e hlapãřu ramãs-a
- 7 acãse.
- 8 28. hlapãřu mes-a-ntrebã filã-l' ke se-l' re ĩã ^{*}posndi un cã? ĩã l'-a zis,
- 9 neca mēre-n stãleř si neca-s lãje cãrle vã.
- 10 29. si ĩe lãt-a un cã si a se tetē cu sire si mergu dupa gospodãr.
- 11 30. si ^{*}docl-a ^{*}ĩe verit, ^{*}ĩe pľerdavēit-a.
- 12 31. prende ĩe cu se tetē trecavēit-a, řela crãl'-a dobivēit. ma imbatit-s-a
- 13 crãl'u pre hlapãř, (crãl'u nu l-a conoscút), lãt-a sãbľa si rešetit-l'-a piřoru.
- 14 32. e ĩe lãt-a fařolu din zep si legãt-a piřoru. potle mes-a amindõj cã.
- 15 33. si vire crãl'u cãseř si ganē: «hvala Bogu, ^{*}tanto-n đobndit.»
- 16 34. filã-l' ziře, ke s-a ĩe vezút hlapãřu?
- 17 35. hlapãřu-s speľe piřoru la o ^{*}tuntãne. e filã lu crãl'u-l' zegľedē si ziře
- 18 lu řãře: «cãvte, ře hlapãřu lucreř!»
- 19 36. gospodãru-l' ziře neca vire cãtra ĩe.
- 20 37. ^{*}ĩe mes-a cãtra ^{*}ĩe si-l' ziře: «ře é-e pre piřor?»
- 21 38. «e sa de tu stili.» ziře hlapãřu, «cãnd-aĭ trecút prãnga mire, lãt-aĭ
- 22 sãbľa si m-ãl' talãt e ĩo-m lãt fařolu, m-ũ-am legãt piřoru; si mes-am dupa
- 23 tire si prend-am trecút, ^{*}tot-a ãrs ãntru mire.»
- 24 39. si crãl'u-l' tunře ziře: «ĩo-ĩ řiře dã meř cruneř si meř fil'e, si tu ver gos-
- 25 podarvēi.»
- 26 40. cãnd-a mes la zacõn, utãt-s-a teta.
- 27 41. cãnd-a verit ãn baserike, ^{*}se cãře de zep si ziře: «-m vutãt fařolu.»
- 28 42. e ziře-l' mlãda: «ĩo ř-oĭ a me dã.» ma ĩe ziře: «ĩo morēsc avē me.»
- 29 43. si mēre cãtra teta si-l' ziře, neca-l' oprostē k-a-v-o vutãt.
- 30 44. ĩã-l' ziře: «le secura si uřide-me si cuřitu, pac me ^{*}õderē; se veriru
- 31 din mire gõlubi, ^{*}blazi si blagoña de tire si de mire si de tot nostru rod;
- 32 se veriru corbi, sno ^{*}pogubit.»
- 33 45. n-ã-v-o posũt, nego ^{*}deri si verit-a gõlubi si lãt-a saki un ^{*}bob de ĩã
- 34 si mes-a cã.
- 35 46. e ĩe mes-a cãtra mlãda si ~~le~~ nsurãt si pocle fost-a crãl'.

8 a.

(Varianta basmului 8).

- 36 1. Un feřor a mes pre lume si s-a imbatit pre un gospodin.
- 37 2. ĩe l'-a zis ke cotrõ mēre si l-a-ntrebãt se mēre cu ĩe.

1 3. fețoru mes-a cu ie priste mâre.

2 4. când-a verit la o căse, la ie, la o boske, ie l'-a zis: «ciența âri trei cadér. su saca
3 cadere ver pure saca zi trei lemne si lu a me câ ver portavéi din țale cadér âpe.»

4 5. când-a ie mes focu lozi, fețoru fost-a curioz za vedé țe-î ân cadere. când-a
5 resclis prve, vezút-a nuntru mâteha; resclide dova, ântru-î țâte; ân trella
6 fost-l'-a fratele. ie le zițe: «ț-aț voi facút?» lu mâtehe zițe: «tu-m ũ-ai fost
7 poredne, su tire voi pure ținț lemne e su țâte si su frâte do.»

8 6. vire gospodâru căse si-ntrebe-l ke ț-a facút. ie l'-a zis c-a. captât ke
9 țe-î-n cadere. si l'-a zis ke nu lucre bire. fețoru l'-a zis neca lucre cum va ie.

10 7. lât-a âpe din cadere si dus-a lu câlu be e câlu-l gané: «a ț-ai tu, ne-
11 bore, âpe căde dus, hité-v-o cá si du-m râte, zâsto io nu sãm câ, ma țe
12 pravé tete.»

13 8. ie l'-a-v dât hládne âpe si iâ-l gané: «a, nebore, se reñ noi puté scapâ
14 ne reñ borbít scapuléi, ma tu moresti țe obeti ke tu n-er nigdar mire dila
15 tire lasâ.»

16 9. ie l'-a zis ke nu va. ie-v-o zejezdít-a si mes-a priste mâre si verit-a la
17 un crâl si ie mes-a-ntrebâ la țela crâl se-rlé lâ za ortolân. si cum lui or-
18 tolân mes-a cá, l-a lât; ma ie zis-a k-are si câlu la sire, ke moré si câlu
19 țiré. crâl'u zițe ke-î bire.

20 10. nopta posețit-a tote déblele si pricopéit-a iardinu. damareța-l crâl'u
21 gané: «ț-ai facút?» «facút-am,» zițe, «na moi mod, ke țá n-â fost na moi mod.»

22 11. âte damarețe cãn s-a crâl'u sculât, nigdar n-â vezút asâ musáte ró-
23 zițe. ie-l gané: «cum ai tu țasta facút?» e ie-l zițe: «inķe voi-o mai mu-
24 sât fâte.»

25 12. ie fost-a iâco zadovolân, ma ie vut-a voisca cu ât crâl si vâvica p'er-
26 davéit-a.

27 13. e ie zițe o zi lu fil'e lu gospodâru ke se rlé dâ un câ, ke re mere
28 vedé dupa iel ân voiske. ie lât-a a se câ si mes-a.

29 14. vezút-a ie din de lârgo crâl'u zâlostân, k-a p'erdavéit. ie dât-a fuga
30 lu câlu si mes-a halopeinda dupa ie. prende-îe trecút, tot a palít.

31 15. verit-a iusto la crâl'u si crâl'u cațat-a sâbl'a si trupít-la priste pițore;
32 mislít-a ke-î nepriiâtel'u.

33 16. tunțe ie lât-a fațolu si legât-a pițoru si mes-a nâzate cá.

34 17. ie saca damarețe ân iardin la âpe spelaveit-a pițoru de sãnze. fila lui
35 a vezút si gané lu țâte: «cáco, nostru ortolân âre pițoru talât.»

36 18. ie-l clême cătra sire si-l zițe, ke țe-l-e țá pre pițore? ie-l a rispondit:
37 «tu stiî! țe nu stiîi când-am dóbndít voiska, io-m trecút pringa tire si tu
38 m-ai talât?»

39 19. e ie-l zițe: «beñ, când âsti tu asâ brâv, io ț-oî dâ cruna me si ver
40 tu voiskivéi na mesto de mire, si dupa fil'a me t-er ânsurâ».

- 1 20. e ie-l' zițe ke va beñ.
- 2 21. când-a ie mes za-nsură-se cu/a) lui fil'e, ie utăt-a teta cășe. si s-a do-
3 mislit când-a verit ăn baserikę si zis-a lu fil'e lu țesăru: «io-m utăt fațolu
4 cășe, io meg din-ñ-ie.»
- 5 22. e iel' a-v toț lui zis, ke l'-or iel' dă fațolu. ie zis-a: «ne, ne, io morésc
6 me ve!»
- 7 23. si ie tunțe mes-a cătra teta.
- 8 24. teta l'-a zis: «nu-i nis de țâ. tu uțide-me si se veriru gólubi, alora
9 toț ren fi srițni, ma se veriru corbi, țesći vor fi drați si toț ren fi pogubiț.»
- 10 25. ie-v-o uțis-a si verit-a *gólubi.
- 11 26. iă mes-a-n râl, si mâțeha si țâțe si frățele. si ie s-a-nsurăt dupa fil'a
12 lu țesăru si fost-a căro srițn.

9.

- 13 1. O votę un pastir fost-a la oi. acațăt-l-a nopta. ie de frikę mes-a la o
14 deblę.
- 15 2. nopta verit-a tătı si durăt-a un bo si uțis-l-a si l-a pus cote.
- 16 3. pastiru scute si spiie; fost l'-a fome e frikę l'-a fost *oievi-se.
- 17 4. țe va ie? pișe.
- 18 5. tătı zicu ke ța boize mănę caplę.
- 19 6. *bome ie fâțe si ța groso.
- 20 7. iel' zicu ke-i ța vraize mănę. Ur zițe: «io meg vedę țe-i pre deblę»
- 21 8. e pastiru vede ke vire si zițe: «io-sm, io!»
- 22 9. e ie zițe: «țe tu țasta lucri?» e ie zițe: «de frikę io țasta lucru.» tã-
23 tu-l' zițe: «beñ, viro zos!»
- 24 10. si ie mere zos, si-l' dăvu muycă, ăl săturu si-l' zicu: «tu ver mere cu
25 noi!» ie zițe ke vã.
- 26 11. mergu la un märe graf. -
- 27 12. cãn viru la cășe, probescu zidu de cășe. si iel' zicu lu țela pastir: «pãs
28 ănuntru si obidę tot cum-ăi-nuntru, noi te ren steptã ănța.»
- 29 13. e ie mere. vire-n prve cămare; ăflę pre scând o boțę, pre ța boțę ze-
30 pisęito: «țire-v-o popire va fi tãre za șãtru de iel'.»
- 31 14. ie-v-o popę si mere-n atę cămare. ăflę atę boțę; pre iã-i pișęito: «țire-
32 v-o popire vã fi za osn de iel' tãre.»
- 33 15. mere-n treia cămare, ăflę svița arde si ăflę o fețe-n păt si mere cu
34 iã si pocle-v-o lãșe; si lucrę rațunu, ie ke-i tãre za trinãist de iel'.
- 35 16. si ie zițe ăns cu sire: «io-sm tãre za trinãist de iel', cmo voi lã securã
36 si voi clemã ur pö ur pre scul'e si l-oi tal'ã cãpu.»

17. lu ur po ur, lu zețe de iel' talât-a câpu, lu iedănăistile, cârle fost-a *câpo
 2 de iel' zesețit-a samo vrhu de câp, ma ie scapât-a că.
- 3 18. ie pus-a câpurle la o bânde e *zivótele la âțe si ie mes-a nâzat cătra
 4 ța fețe.
- 5 19. e iâ n-â avzít nis, iâ durmít-a.
- 6 20. ie mes-a că e feța ramâs-a *nósice.
- 7 21. când-a damarețe verít l'eî fâte, vede țeli omir ke zâcu mort; mere-n
 8 cămare, âfle boța prázne, mere-n âțe, âfle boța prázne, mere-n treia, âfle fil'a
 9 *durmind'a si v-o zbudê si v-o ntrêbe ke s-a țevâ avzít.
- 10 22. iâ zițe ke n-â nis.
- 11 23. e ie țeli omir *fâte zecopéi, ma ța nu-s-a putút *doznéi țir-a ța fost.
- 12 24. *In punto na devet misseti iâ *s-a obabít si vut-a fil'u.
- 13 25. ie-v-ntrebavéit ke se stiie vrur țir-a ța facút.
- 14 26. ala, iel' o voten sãmăn pus-a ostariia si dât-a be si mușcă *samo tire
 15 țevâ spusere.
- 16 27. vire țela pastír si *țuțné-se; vâl'e-l dâje be si ie vede ția *harambâsa.
- 17 28. si ostâru-l-ntrebe, se stiie, neca spure țevâ.
- 18 29. si ie zițe: «stivu. când-am oile pascavéit, m-a cațat nopta si mes-am
 19 de frike durmí-n deblê si verít-a-v tâfi si mire flât a si dât-m-ña țirâ si lât-
 20 m-a cu sire si mes-a-v la un mâre grof si iel'-a probít zidu de cășe si tre-
 21 mės-a mire ânuntru obidí cum-ii ânuntru. io meg ân prve *câmare, âflu boța
 22 pre scând, pre boțe zepiseito:» cârle bejure dinuntru ke va fi täre za pătru
 23 de iel'». meg ân dova, âflu âțe boțe, pre iâ zepiseito, ke cârle bejure din-â
 24 va fi täre za osn de iel'. meg ân treia, âflu feța durmí, mes-am cu iâ, e
 25 pocle meg nâzate c'emâ iel' si lât-am secur'a si talât-am câpu lu zețe de
 26 iel', iedănăistile-m samo trupít si scapât-am că.
- 27 30. e tunțe harambâsa scutât-a si se scole ke mere că, e io-l zic: stepte
 28 gospodine!
- 29 31. si tunțe l-am cațat si l-am legât!»
- 30 32. ostâru zițe lu țela pastír, neca se-nsore dupa lui fil'e si-l dâje căsa si-l
 31 fâte za gospodâra.

10.

- 32 1. O votê s-a un mladić ânsurât. ie s-a c'emât *Tézare.
- 33 2. când-a fost osn zile cu mul'era, zițe-l ke mere pre lume si ke-l va tre-
 34 mețe *cu țe va ziví.
- 35 3. ie nu l-a iedănăist ân pisivéit.
- 36 4. iâ vâvic mislija de ie si *pletivéit-a *bițva.
- 37 5. o zi se imbatê pre iâ un gospodín si-l zițe: «mlâda, țe lucr'i ienț?»

16. «tuzne mele zile mislésc.» «sa, țe-sti, fete?» «ni nu sm fete, ni mul'ere.»
27. ie-v-o-ntrebe: «sa, iuve é-e omu?» ia zite: «mes-a éa si hu-l ie nigdar
- 3 názat. nașca nu pisé.»
- 4 8. e țela gospodín-l dâie sto fiurini si-l zite neca-s țevá cúmpare.
- 5 9. țela gospodín-a fost odovăț si ie-l potle pisé se va verí cu ie bivéi.
- 6 10. ia doboto ke n-â vrut, ma lei stârți zis-a ke neca mere.
- 7 11. si ia mes-a si stât-a bire cu ie, ma samo sâse miset, perké ie murit-a.
- 8 12. ie vut-a dosta de se si lasât-a polovițu a lei, polovițu lu filu.
- 9 13. dupa țâ trei miset murít-l-a si pâstru.
- 10 14. lasât-a si ie tot a lei căta, ke ia fost-a o mâre gospé bogâte.
- 11 15. na trinâistile ân verít-a lei om restrzêit făr-de nașca un sold si-ntrebe
- 12 16. maia cu țate, ke iuve-i lui mul'ere?
- 13 17. ie-l-l zicu: «te mul'ere-i mâre gospé.»
- 14 18. ie zite: «e iuve-i?» e ie-l-l zicu: «ân țâ vile, colé.» ie zite ke-v o mere vedé.
- 15 19. si ia-l vede din ocne verí si zite lu omu ț-a pre use stât, ke neka-l lâșé verí sus ân câșe.
- 16 20. e ie-l zite: «n-âm trebe io de te cantride, io t-am samo vedé verít, se reși fost posteno zivi, sa reș cu tire bivei, ma când-âsti nis, n-âm trebe de tire.»
- 17 21. e ia-l zite: «io n-âm țasta facút za oholițu, nego za potribu; tu nu-m-ú-ai tremés nigdar nis, sa cu ț-âm vrut zivi? ai Domnu m-ú-a țasta srițe dât.»
- 18 22. ie-l zite: «Bog,» si mere cătra se cúmatru, cârle vut-a ostarija si birarija si-l zite ke se-l reș lâ za sluzi.
- 19 23. si ie-l zite: «cume, le tu mire, de te mul'ere-i dosta bogâte.»
- 20 24. ie odgovoré: «n-âm trebe de a lei bogatiie.»
- 21 25. ia verít-a stii k-a-v ie mes țija sluzi, si ia-v durút iurima dupa ie si captât-a ke se-l reș puté obrní cătra sire, si talât-s-a peri si-nmestít-s-a-n muske robé si mes-a țija-n ostariie si clême po de vrț de vir.
- 22 26. prvi hlapăț-l duțe. ia tuțe priste scând. vire gospodâru si-v-o-ntrebe ke te reș.
- 23 27. ia-ntrebe ke te n-âre ât hlapăț, ke nu-î cuntente cu țesta.
- 24 28. gospodâru-l tremețe doile, ma ia rapói tuțe.
- 25 29. vire rapói gospodâru si-v-o-ntrebe ke te reș vré. ia-ntrebe ke te n-âre ât hlapăț?
- 26 30. ie-l zite ke n-âre, nego ur te lêmnele čalivé. «beñ, ke neca prové ie duțe.»
- 27 31. si ie duțe si ia fost-a cuntente.

32. si vire nopta. iã platê rațunu lu gospodâru si lu țela rastrzeñák dãie
 2 un napulliôn.
 3 33. e ie mislit-a c-are bog-zna-țe si lu gospodâru s-a hvalit: «cume, vezi
 4 ț-am io cațât!»
 5 34. e iã zițe lu gospodâru ke se âre loc za durmí. ie odgovorê ke âre.
 6 35. ma iã-ntrebe ke se re vrur cu iã mere durmí, ke l-e frike durmí ãse.
 7 36. gospodâru mislit-a ke-i ța muski si-l' zițe: «iuve voi io cmo zenske flã?»
 8 37. iã-l' zițe: «miie-i totúro, ali muski, ali zenske, basta se nu m-ñ-e frike.»
 9 38. e ie-l' zițe: «țesta rastrzeñák neca mere.» — «beñ, beñ, bire.»
 10 39. mes-a durmí. ie mes-a mãñce-n pât, iã spuse svița si se cukê si iã-n
 11 pât si iã-l clême: «vezi tu, se te re re obrní cãtra mire, io-ț reș dã țasta
 12 mosñe de țikín.»
 13 40. e ie zițe: «țe n-ãi putút mãñce zițe, ț-ren fost zenske tremețe.»
 14 41. e iã-l' tunțe zițe: «vezi-m ințe țasta mosñe de lire ingleske, ț-o si
 15 țasta dã!».
 16 42. si ie zițe: «beñ, ^{ma} n-er spure lu nițur.»
 17 43. e iã se tunțe scole si-mprinde svița si se respolê si-l' ganê: «tu ãsire,
 18 țe-sti tu porc, ali io porke; țe nu tu poți cu mire bire stã?»
 19 44. e ie-v-o tunțe roge, neka-l lãie cu sire si se nu lu nițur spure.
 20 45. ma iã fost-a bure samițe, ãstez nu re ța zițe, nego-l re tremețe cã,
 21 pak re lã ât cu sire.

11.

- 22 1. O voțe mes-a Domnu cu sveti Petru pre lume si verit-a sera la o odo-
 23 vițe si-ntrebu za durmí.
 24 *2. iã-l' pure-n stãle durmí si tremețe decla ãntrebã se-i le fome, ke s-or
 25 muñcã țevã, ali ke se nu re ve fãrminãnti, ke se nu re stãla zepali.
 26 *3. ie-l' zicu, ke nu-i frike; muñcã, iusto ke se re fi țevã.
 27 4. decla veđe ke-s musãț, mere si zițe lu gospodarițe ke n-ã nigdar asã
 28 musãț omir vezút.
 29 5. si iã zițe: «clême-l', clême, neca viru-n cãse.»
 30 6. si mergu dupa scãnd si iã-l' cãvțe si zițe lu Domnu: «miie se veđe
 31 c-am litrãtu de tire.»
 32 7. iã-l' zițe: «(țe va zițe) ke nu te tu-nsóri?» e ie zițe: «țe va zițe ke nu te
 33 tu mariți?»
 34 8. iã odgovorê: «io steptu me pãr.» — «beñ, ã si io me.» — «Beñ,» iã
 35 zițe, «ren ne noi doi scupa-nsurã.» Domnu-l' zițe: «slóobodno». ma iã zițe:
 36 «un ãn si o zi de vreme.» e ie zițe: «beñ, io-i verí iusto.»
 37 9. e iã damareța zițe lu cúcaru ke neca cãli pure su caroțe, si mes-a

- 1 ⁴* Prința omir, si îă zîțe: «Dragi moji, platîț me, perké îo m-oî maritâ e omu-m
 2 re puté ⁵* poredn fi, pak ve re puté netezéi.»
 3 10. prvi-l zîțe: «căn me Domnu zutâre.» doile-l zîțe aņke asâ, treile aņke
 4 asâ, toț asâ.
 5 ⁶* 11. îă zîțe: «oho, îe-î mai mund ⁷* duzn neg-am îo de me.»
 6 ⁸* 12. îă se zmisle: «îo n-oî.»
 7 13. Domnu vire cu sveti Petru dupa un ân si o zi si zîțe c-a verit.
 8 ⁹* 14. e îă-l zîțe: «nu voi, nu!» — «e îo-m stivút si mâņce ța.»
 9 15. îă-l zîțe: «sa țe sti tu căta duzn?» — «îă, îo si țâțe me, kârle nontrebe
 10 noi lu toț daién.»

12.

- 11 1. O voteș s-a un mladíc ânsurât si âțe-zi țe s-a-nsurât gané lu seș mu-
 12 lere: «îo meg pre lume, za n-âren ziv'ene căse. ¹³* căn țevâ zesluzir, ț-oî tremete.»
 13 2. îe mes-a căro lârgo si utât-a de îă.
 14 3. mes-a la un gospodâr, sluzit-a dvașet si pâtru ân.
 15 4. o nopte li s-a-nmisât de lui mulere.
 16 5. damareța cuvinte lu gospodâru: «gospodine, mișe s-a senoti-nmisât de
 17 mę mulere.»
 18 6. gospodâru-l zîțe: ¹⁹* húnțute, de nu l-aî nigdar nis tremes: vâl'e mo-
 19 resti că îi cătra îă; țasta-î a țe ²⁰* plăce ț-aî zesluzit, țasta e regálu.
 20 7. za regâl l-a dât o ²¹* pogâțe de țekin si de zlâte, căta c a vut dosta pinez.
 21 8. îe zîțe lu gospodâru: «bog», si-l roge ²²* heca-l neputé țevâ.
 22 ²³* 9. gospodâru-l zîțe: «âmnę tot pre betäre căle e ne pre nove.»
 23 10. când-a îe mnât pre căle, ²⁴* dotetit-a doi de iel' si le gané: «ahmó ren
 24 fi trei scupa, ren veri la o ostarișe, iuve ren durmí si țirâ.»
 25 11. ma țeli doi zicu: «homo pre țasta nove căle, âi mai aproape!»
 26 12. îe odgovoré: «ne, îo meg pre betäre si voi mâņce veri.»
 27 13. țeli doi zicu: «beñ, țire mai apói verire, va țira plati.»
 28 14. verit-a țela pre ța betäre căle ân ostarișe si-ntrebe gospodâru: «țe
 29 n-â doi de iel' verit?»
 30 15. gospodâru odgovoré ke n-â verit nițur.
 31 16. îe urdiné țira za trei de iel'.
 32 17. si potle vingu iel' doi toț stuțit.
 33 18. iel' doi zicu: «bire-î facút c-aî mes pre betäre căle, se reî fost mere
 34 cu noi si se âri pinez, re se fost si țîie asâ dogodí.»
 35 19. țîia durmít-a si damarețe mes-a saki pre se căle.
 36 20. îe s-a turnât nâzate si-ntrebât-a gospodâru pre căre căle-î mai bire mere.

1 21. ie l-a zis: «pre ța mai betăra. se vezuri țevă ali avziri, fe ke nu
2 vezi ni âvzi.»

3 22. mes-a. verit-a sera la o căse ăntrebă za durmî.

4 23. țeli din căse l-a lasăt. ța fost-a căsa de tăț.

5 24. si iel l-a pus durmî la o cămare si l-a zis neca se cuke-n păt.

6 25. când ie câpte pre cămare, tot vărde păt visé la căp secură na sustu
7 e ie se stisné dupa use; secură căde pre păt; ie stăt-a tota nopta nuntru.

8 26. damareța harambâsa urdiné lu se cumpaniie: «tu păs colé lumeru
9 ur, tu colé lumeru doi si asâ-nrețce urdinéit-a lu tuț iedănăist, dât-a lu
10 meru lu toț, dila ur pira la iedănăist.

11 27. țela ț-a durmîț ănúntu țuelé la use.

12 28. harambâsa-ntrebe ke țire-i. e țela odgovoré: «țela ț-ai pus sere durmî.»

13 29. harambâsa-l zițe: «doboto c-am utăt, ma ț-ai avzît senofi ali vezút?»

14 30. «io n-âm nis vezút ni avzît,» odgovoré țela, «io-m durmîț ca si ănelu.»

15 31. si-ntrebe ke se-i țevă za platí.

16 32. «ne, nis,» odgovoré harambâsa.

17 33. e ie: «Domnu cu voi gospodine, si hvála!»

18 34. ma mănće nego va mere dila ie, ăl roge neca țevă neputé.

19 35. «păs smiroma pre betăre căle, se vezuri, fe ke nu vezi, se avziri fe ke nu
20 avzi.»

21 36. vire-n sêliste dend-a fost ie si vede-n se căse svitlost si vede doi tirar
22 prevț cu se mulere.

23 37. ie lăie pucsa la ocľu ke-l va uțide, ma se predomislé si zițe: «ah,
24 n-oi!» si mere la susédu si-l-ntrebe ke țire-s ța țeli-n lui căse cu mulera-l?

25 38. susédu-l zițe: «ța-s do sirote fărde țățe, măia za nih-a peclivéit si
26 damarețe vor fățe mlăde mise.»

27 39. ie tremete ăntrebă se re lă și ie la obéd.

28 40. iel zicu ke slóbodno.

29 41. ie mere scută țe lor măie gané căn-l-a-nmestivéit.

30 42. avzît-a ke l-a zis: «sinti moi saca voté, saca voté domisliț-ve de țățe.»

31 43. când-a iel doi mes fățe misa, ie scute țe ganescu si âvde ke cuvintu:
32 «se-i nostru țățe viu, neca-l Domnu dăie zdrăvl'e, e se-i mort, neca-l Domnu
33 pecătele oprosté.»

34 44. mergu la merinde. merindu, bevu si mărăncu; saki zălica gané.

35 45. tunțe ie zițe ke iuve-i gospodarița de căse, ke neka vire zălica.

36 46. iă vire. ie-v-o-ntrebe ke țe l-a omu lasăt când-a mes că dila iă?

37 47. iă-l zițe: «po de fațó de zacón.»

38 48. e ie zițe: «eco po de fațó, răt tu te.»

39 49. e iă-l zițe: «tovăre, țe mislesti k-er tu mire privari?»

40 50. ie-l zițe se âre iņķe țevă?

- 1 51. ia râte si po de prsten.
 2 52. prevți zicu: «eco măio, țasta-î nostru țate!»
 3 53. ia zițe ke nu-î.
 4 54. ie zițe: «bire, bire». si dâie lor a se mitę si a se regâl si zițe: «Domnu
 5 cu voi, io meg nâzat, iuve-m fost».
 6 55. tunțe zicu filii lu măie: «măio, tu-l âri lâ, se ie nu re fi nostru țate,
 7 ie nu ne re dâ căta regâle».
 8 56. si tunțe pac iel' s-a nâzat ânsurât.

13.

- 9 1. Când-a Domnu si sveti Petru pre lume fost, imbatit-s-a-n căle pre un
 10 siromâh.
 11 2. si țela siromâh le zițe ke se-l re dâ țevâ vai-meboize.
 12 3. Domnu-l zițe: «se ren noi ve ieņt(a) o secure, noi ren țude pinez din
 13 țesta hrâst ștesî»
 14 4. siromâhu zițe: «io meg-o duțe, io.»
 15 5. si dus-a-v-o si Domnu l-a zis neca tâle o votę hrâstu.
 16 6. când-a ie talât, scoțit-a țude pinez afâre.
 17 7. ie vrut-a si o âte votę talâ, ma Domnu l-a zis: «dosta-î!»
 18 8. tunțe zițe Domnu lu sveti Petru: «Petre, ie va ohó verí».
 19 9. e sveti Petru-l zițe: «ah, țe va un siromâh ohó verí?»
 20 10. si tunțe zițe Domnu lu siromâhu: «hmoțe âri dosta za zivleue, zute
 21 siromâhu si nu vutâ de ie».
 22 11. e ie zițe: «voj!»
 23 12. si ie, cân veriia vrun siromâh la ie, âl daveia un sold, doi.
 24 13. ie facut-a potle o mare căse si iardinu ócoli de iâ, pre use vardiiânu
 25 se nu vire nițur siromâh ân căse.
 26 14. gospoda viraveit-a la ie na obéd.
 27 15. o votę ie vut-a o mare țire, fost-a țude gospode.
 28 16. Domnu zițe lu Petru: «Petre, hómo noi vedę țela siromâh ț-a fost o votę»
 29 17. si iel'a mes si verit-a la use de portun si vardiiânu le ganę ke nu
 30 cutegu nuntru ii, (zâsto iel'a fost ânmetit ca si doi siromâs).
 31 18. iel' al' rogu neca-l lâse, ma ie nu vręse.
 32 19. iel' a mes ke ie n-â vezut.
 33 20. si iel' viru ân căse ân ândit si zvonescu.
 34 21. vire resclide camal'era: tot-s doi siromâs la use.
 35 22. e iâ zițe: «iezumariia se re gospodâru vedę, ie re vâl'e vardiiânu cá
 36 zdreni.»
 37 23. iâ le zițe ke le va dâ doi sold.

- 1 24. e iel' zicu ke re durmí.
- 2 25. iã le zițe: «e, iuve ve va ie lasã durmí? ie nu lâse nigdar nițur.»
- 3 26. «iã,» zițe Domnu, «neca vire ie fãre.»
- 4 27. e ie zițe: «de-le, de, pătru crãțar, basta neca mergu cã.»
- 5 28. e zițe Domnu: «neca vire ie fãre.»
- 6 29. vire ie si le zițe: «ma țe-m țasta lucrãț, la mire-ı saca foze de gós-
7 pode e se ve reș io lasã durmí, țe-m re iel' zițe? iel' am re inke cã poscapã.»
- 8 30. e Domnu-l' zițe: «noı ne ren stisni la un cantun, iuve nu ne va ni-
9 țur vedẽ.»
- 10 31. ie zițe: «ne, ne, cã paset!»
- 11 32. si iel'-a mes cã.
- 12 33. si mes-a Domnu cu sveti Petru cã si verit-a la un brig. si-l' zițe
13 Domnu: «obrnẽ-te nãzat Petre!»
- 14 34. cãn se ie obrnẽ, tunțe vede ke tot årde.
- 15 35. sveti Petru-l' zițe: «mestre, zã-ț-ai țasta facut?»
- 16 36. «cum-a fost siromãh mãjce, neca fiie si emote,» odgovore Domnu.
- 17 37. țela siromãh gospodin n-ã vut potle nıacove gós-pode, ni siromãstve.

14.

- 18 1. O vote cãnd-a Domnu si sveti Petru pre lume mnãt, trecut-a prãnga un
19 țimiter si zițe Domnu lu sveti Petru neca pog'edẽ nuntru.
- 20 2. e ie cãpte; tot-ıi pricopẽit.
- 21 3. si zițe Petru: «mistre, ma țude-ı facut.»
- 22 4. «a iã, moı dragi,» zițe Domnu.
- 23 5. mergu, viru la mãre si mergu la o bãrkițe si se trãgu si vedu ke vire
24 un roi de țelițe.
- 25 6. si Domnu-l' zițe: «Petre, zdnẽ mãra, ai scode se se otopescu.»
- 26 7. si zdnẽ si cãtu-se de măr si urẽ-l mutķe.
- 27 8. ie tunțe stresẽ cu mãra si pohitẽ-le-n mãre.
- 28 9. e Domnu-l' zițe: «Petre, țude-ı facut?»
- 29 10. «e, cãn-m-^{urẽ} mutcãt?» zițe Petru.
- 30 11. «iã,» zițe Domnu, «zis-ai tu miie, c-am io țude facut; io din ur gasti-
31 gẽse devedeset si devet e tu invețe-ı tote.»

15.

- 32 1. O vote un mladić, cãnd-a mnaveit ke se va nsurã, trecut-a prãnga
33 un țimiter si zdrocnit-a cu pițoru an ıcva de cãp.
- 34 2. si ța tieve-l' zițe: «țe-ț io lucru, crșcãne, io-sm anța mort.»

13. e ie-l zite: «oprosté-m.»
24. «voi, ma ver me clemă pre pir?»
35. ie-l-a zis ke vâ, ma vutât-a.
46. ța șereș țe s-a ie-nsurât, vut-a țira, zucât-a.
57. la use nûscarle řompé.
68. mergu vedé țire ța tuté. Tot-î un mâre om.
79. ie-ntreșe iuve-î ozeña; ke neca vire fârș.
810. e iel zicu toș: «ne ozeña; noi mezen toș, ma ozeña ne.»
911. e ie zite: «ie moré veri.»
1012. si ozeña vire é țela mortu-l zite: «ț-âi tu zis? ț-âi vutât?»
1113. e ie-l zite: «oprosté, âm.»
1214. «nis, nis oprostî, viro cu mire.»
1315. řtaresina zite: «noi toș mezen, ma ie ne.»
1416. ma ie zite: «voi toș ramarét cășe, ma ie moré mere; țâ nu-î âto.»
1517. si mes-a si viru la grobu lui si-l zite: «pâș ântș ânuntru!»
1618. mergu su pemînt, řvirgu la o poșe. de o bânde de poșe mîkê iârșe, țude blâșe, boi, oi, câl, âșir, portș, de saca foșe de blâșe; iel s-a lins, řbus-
1718. kéit, grâș a fost, mâr; de âte bânde mâre iârșe, blâga mrsave, řrukéit-a ur
- 18câtra ât.
- 20 19. ozeña-ntreșe țela mortu: «sa țe-î țâșta?»
- 21 20. e ie-l zite: «vezi, ța blâșe țe-î ântș grâșe si țe se linze, țâ-s țeli
- 22 omir țe-n ța âte lume na miru zivescu; țâ țe poidescu, le tecné; ța blâșe
- 23 mrsave țâ-s țeli omir țe s-ân ța âte lume negașescu.»
- 24 21. si ie-l zite: «reș řâda mere cășe?»
- 25 22. «doboto ke reș», zite ozeña.
- 26 23. lui s-a vezút ke falé treș zile.
- 27 24. si ie-l cumpañe pir-la grob si-l zite: «Bog.»
- 28 25. si ie řvire-n șe séliste, iuve fost-a lui cășe, vede ke crește řrubide
- 29 din n-a.
- 30 26. ântreșe ie susedu: «sa iuve-s țeli omir de iența?»
- 31 27. susedu-l zite: «e cârli?»
- 32 28. é ie zite: «țe ve fatét ganéi cârli? sa țe, nu s-a ântș nûscaré zi nûs-
- 33 carle-nsurât?»
- 34 29. e ie-l zite: «țe io stivu, ne; pâș la prevtu.»
- 35 30. ie mere si-ntreșe prevtu: «câte vrême-î ke m-am io-nsurât?»
- 36 31. prevtu-l ântreșe ke țire-î ie.
- 37 32. ie-l spure se řlume si prevtu mere țere ân libr si âfle nuntru ke-î
- 38 veé tristo let potle.
- 39 33. si prevtu-l-ntreșe: «řsa, iuve-î ța tu fost?»
- 40 34. e ie-l zite: «pre lume.» si-l roșe neca-l řpovidé.

- *35. e prevtu zițe lui: «spovidę tu mire.»
 2 36. tunțe pure prevtu stola dupa gut ke-l va spovedi; tunțe se resclide
 3 stucu de câmareș si *crovu dispre cășe si viru gólubi si lăvu-l ăn țer.

16.

41. O votę vut-a *un țâțe trei fil'.
 5 2. iel'-a fost *siromăs si mes-a pre lume.
 6 3. țela mai betăru s-a ănmețăt za *caligera, țela *sridănu za *zuidara, țela
 7 tiraru za tăta.
 8 4. si verit-a cășe tustrei si țâțe ăntrebe saki țe s-a-nmețăt.
 9 5. țela mai betăru odgovorę k-av za caligera, țela sridănu za zuidara, e
 10 țela tiraru za tăta.
 11 6. țâțe zițe lu țela tiraru: «sinco, slăbo t-ai ănmețăt! țeli ălți doi li vor
 12 zivi ke s-a nmețăt ărtu.»
 13 *7. e ie zițe: «câpte bire, ke io-i mai bire de tire si de iel' doi.»
 14 8. țasta un crăl' *doznę si cl'emę țâțe lor cătra sire si-l-ntrebe ke țe-l'
 15 fili lucru.
 16 9. ie zițe: «țela mai betăru postole lucre, țela sridănu roba e țela tiraru
 17 m-n-e rusire spure.»
 18 10. «a spure, spure», zițe crăl'u.
 19 11. țela țâțe *zițe ke-l fil'u ganę ke-i tăt.
 20 12. «beń», zițe crăl'u, «l-o(i) io vedę; se nu ie fure *vridn senoți fură me că,
 21 damarețe-l va i za glăvu.»
 22 13. crăl'u pure vardiăni ócoli de se stăle si le zițe: «vegl'ăt senoți bire,
 23 perkę va veri țela hunțut za fură-m călu.»
 24 14. e țâțe spure lu fil'u c-a crăl'u zis: o călu fură, o damarețe za glăvu i.
 25 15. e ie zițe: «ța-i *lăhco.»
 26 16. si męre si lăie tabāk si durmír si zițe lu vardiăni: «vegl'ăt bire perkę
 27 va veri țela hunțut, se nu re fură lu me țâțe călu.» si le ponudę tabăc za
 28 tabakęi-se.
 29 17. iel' *se potabakescu si zedormu e ie męre-n stăle, lăie călu si męre
 30 că cu ie.
 31 18. damarețe crăl'u se scole si vede ke vardiăni dormu si zițe: «zis-a ie
 32 ke-i ie tăt».
 33 19. cāvte-n stăle, ma călu nu-i.
 34 20. tremęte cl'emă țâțe lui si-l ăntrebe: «țe-ț fil'u lucre?»
 35 21. e ie zițe: «un musăt că țesę si ăn stăle-l gonę, ma-n stăle nu pote per-
 36 kę-i usa mike.»

- 1 22. «e, zis-ai tu ke-i tăt, ^{*}ma si ai; ma se nu ie fure vridn miie senoti
 2 fură pînezi din căsă me, damarețe-l va ii za glăvu!»
- 3 23. e țate-ntrebe: «țire va ve c'luțu de căse?»
- 4 24. crălu zițe: «me file.»
- 5 25. țate mere că si zițe lu fil'u: «sinco, teske c-e.»
- 6 26. e ie zițe: «te?»
- 7 27. ^{*}«se nu-l furi vridn senoti fură pînezi, damarețe-ț va ii za glăvu.»
- 8 28. «e țire va ve c'luți?», «Fila-l», zițe țate.
- 9 29. e tātu lăie o armônike si mere su lei ocne ^{*}zvoni si zvoné e iă se
 10 scole si mere pre ocne si-l zițe: «mladiću, ^{*}m-rei vinde ța armonike?»
- 11 30. e ie zițe: «ne». «beñ, ^{*}darve-m-o.»
- 12 31. «voi, samo se m-er dă c'luțu se vedu căt âre te țate pinez.»
- 13 32. e iă-l zițe: «nați-l, na!»
- 14 33. e ie mere si lăie toț pînezi.
- 15 34. damarețe crălu se scole si-ntrebe fila c'luțu si iă li-l dăie si ie căpte-n
 16 căse ma nu âfle nașca un sold si zițe: «zis l-a țate ke-i ie tăt, ma si ai.»
- 17 35. tremete crălu ^{*}din țate-l si-l-ntrebe ke țe-l fil'u lucre.
- 18 36. e ie-l zițe: «âre nuscari pinez, al ^{*}misé, n-âm nigdar căta-l vezút.»
- 19 37. e crălu-l zițe: «zis-ai tu ke-i tăt, ma si ai; ma damarețe-l ^{*}va sigurno
 20 mere se nu fure vridn senoti lanțunele fură disu mire din păt si lu me
 21 mulere ^{*}prstenele dispre zâzet.»
- 22 38. ie mere că si-l spure.
- 23 39. crălu pure vârdiia prin căse.
- 24 40. tātu fâte omu de slăme si mulé-l pre ^{*}dimniac ân zdolu.
- 25 41. vârdiiele mergu si ^{*}hitescu ân ie. e crălu mere vesel-se cu iel ke l-a
 26 utis si le dăie be. si beie cu iel de vesel'e. e tātu mere cătra mulera lu
 27 crălu ân păt si-l zițe po mălo: «ala ^{*}m-an utis țela hunțut; zvadé prstenele
 28 si pure-le pre scând ^{*}se nu le rei-stari.»
- 29 42. e ie-v-o ^{*}busne si ^{*}se posmradé la iă pre lanțune si zițe ke mere vedé
 30 țe vârdiiele lucru, s-aru inke za be, se nu, ke le va dă inke, de vesel'e.
- 31 43. e ie lăie prstenele dispre scând pac mere ^{*}segavo su păt.
- 32 44. dupa ță zălic bome vire crălu si zițe: «a hvala Bogu, ma l-an utis.»
- 33 45. e iă zițe: «e țe te vâvic hvalesti ke l-aț utis, țe n-ai si mășee zis ke
 34 l-aț utis, si-i verit-n păt cătra mire si m-ai busnit si prstenele c-am dăt si
 35 l-ai pus pre scând.»
- 36 ^{*}46. e ie se tunțe cuke-n păt; se cuke pre blătno, «smradulo, tu si ie, inke
 37 v-aț si posmradit ân păt!»
- 38 47. e iă de ^{*}srămoté lăie lanțunele si le hité su păt. si mergu crălu si
 39 crălița fâreț din cămare si zicu lu vârdiie: «paséț dupa ie si utidét-l.»
- 40 48. ma ie fost-a mai segav; mes-a ie pre musâte căle căse.

- 1 49. damareța crâl'u tremete țate-l' c'lemâ neca vire cătra ie.
- 2 50. si verit-a țate si crâl'u-l-ntrebe: «țe-ț fil'u lucre?»
- 3 51. e ie zițe: núscar'l'i âbe lanțune âre, țe n-âm nigdar asâve vezút, pac
- 4 le cu scartâta spele, perké-s posmradíte, si prstene âre musâte, ke n-âm
- 5 nigdar sâve vezút si lustrê si îale.»
- 6 52. zițe-l' crâl'u: «zis-ai tu ke-î tât, ma si âi. ma zi-l' tu ke neca ie vire
- 7 măre âns cătra mire, c-arén za ganêi scupa.»
- 8 53. si tátu mere si-l' zițe: «dobro iútro crâl'e, țe re iel' vrê dila mire?»
- 9 54. crâl'u zițe: «tu te ver ânsurâ dupa me file.»
- 10 55. e ie zițe: «gospodine, țe un tât se va ânsurâ dupa a lor file?»
- 11 56. e crâl'u zițe: «îă.»
- 12 57. donki iel' se vresu-nsurâ e un prevt fosta-v priâtel' lu crâl'u si-l' zițe:
- 13 «ah, țe nu-î ța o srâmotê ke tu țe file dupa țela tât ânsori?»
- 14 58. tunțe zițe crâl'u lu tátu: «inķe âri ureț za fâte, e se nu, ț-va za glâvu ii!»
- 15 59. tátu-l' zițe: «e țe?»
- 16 60. «tu âri miie prevtu duțe senoți go ân brșe.»
- 17 61. tátu mislê cum âre de fâte.
- 18 62. ie se zmislê si zițe âns cu sire: «io voi mere senoți masí ântru oltâr.»
- 19 63. lăie morski puz si pure n saki puz o dușițe si o câp'le de ul'e si-m-
- 20 prinde ța si mere-ntru oltâr si posiê masi.
- 21 64. vire zvonâru zvoní zdravamariie, vede țâ-n baserike si mere vreda
- 22 cătra prevtu si-l' zițe: «gospodine, Domnu masê-n baserike, si tot-îi pl'iro de
- 23 ânel si saki âre se svițe.»
- 24 65. prevtu se vreda scole si mere irlinda-n baserike si clecnê-se ântru ie
- 25 si-l' zițe: «Gospodine, Boze moi, oprostê-m pecâtele.»
- 26 66. ie zițe: «húnțute, cum ț-oi oprostí cãn t-ai si hmó dila declê sculât?»
- 27 67. ie-l roge cu musât ke neca-l' otprosti e țela țe masê zițe: «io ț-oi
- 28 oprostê inķe senoți ren fi scupa la me țate, ma tu moresti mere câșe si duțe
- 29 o brșe si toț pinezi țe âri si-nmestí-te gom brșe cãn veriri ânț, zâsto nițur
- 30 n-a mes ân râi. cârle n-â-v fost go ca si când-a dila măia cazút.»
- 31 68. prevtu mes-a si zis-a lu declê: «stiî io-î inķe senoți fi-n râi, io-î cavtâ,
- 32 se si tu viri.»
- 33 69. si lăie bărsa si pînezi si vire-n baserike si zițe: «Boze, dus-am.»
- 34 70. e ie-l' zițe: «pure pînezi pre oltâr, țasta va fi lu baserike si păs dupa
- 35 oltâr si respo'l-te vreda si păs-n brșe.»
- 36 71. e tátu pus-a pînezi-n zep si-l' lăie. «îă, acmó meg ân brșe.»
- 37 72. e tátu-l' câțe de pițore si-l tráže pre baserike, câpu-l' lucreț tif-tof pre
- 38 scaline, viru fâre si-l tráže pre tește si-l' zițe: «ă te dore?»
- 39 73. e prevtu zițe: «náravsko ke me dore.»

- 1 74. tátu zițe: «ma cărle ^{*}va pocora fâțe ăn mîkê vřeme, ie morê patî, ma
2 se ver, io t-oî pŭrtâ zâlica.»
- 3 75. si-l cãțe si-l hitê pre umer si-l portê si viru la usa lu crâl'u. tátu
4 tuțê la use.
- 5 76. decla vire rescl'ide si-ntrebe: «țire-i?» e ie odgovorê: «tátu dus-a prevtu!»
- 6 77. tunțe vire crâl'u e tátu rezleğê brsa si zițe lu crâl'u: «vezi cum-iî go.»
- 7 78. e crâl'u zițe lu prevtu: «cum t-ai lasât privari, pope moi?»
- 8 79. e prevtu zițe: «^{*}ă luî se reș si dracu lasâ privari.»
- 9 80. crâl'u l-a-ntrebât cum s-a lasât privari; si prevtu l-a musât tot spus si
10 zițe: «țesta om-iî căro segav.»
- 11 81. e crâl'u zițe lu prevtu: «d-ai tu mișe zis ke țe te reî tu lu un tât lasâ
12 privari?»
- 13 82. ma prevtu zițe: «ma luî se reș saki lasâ privari, perké ie stișe tot.»
- 14 83. si tátu tunțe dobnđit-a si s-a-nsurât dupa fil'a lu crâl'u.

17.

- 15 1. O votê vut-a un om un l'epur si mes-a cu ie ke-l mēre vinde.
- 16 2. verit-a iuve ^{*}s-a copt pãra ăn coptor si ^{*}ponudê lu gospodarițe se va
17 cumparâ țela l'epur.
- 18 3. iã-l-ntrebe ke cãt va pre ie. ie zițe ke cãt se de pãre saturãre.
- 19 4. cãnd-a ie veç fost satú, ie cãpțen coptor.
- 20 5. gospodarița-l-ntrebe: «țe te neziresti?»
- 21 6. cãptu cãt ări pãre ăn coptor perké se n-ări nego țasta, pãs inķe misî.»
- 22 7. «na-ț na l'epuru si pãs cã cu ie, za io vedu ke tu-m reî tota pãra pođi.»
- 23 8. si ie mēre pre cãle; vire la un ^{*}ostâr si-l ponudê ke se va cumparâ
24 țela l'epur.
- 25 9. e ostãru-l-ntrebe: «cãt ver pre ie?»
- 26 10. e ie zițe: «cãt me de vir ^{*}lepîr.»
- 27 11. si beje; ostãru-l dãie be docl-a vezút ke l'e dosta.
- 28 12. si țela om țuelê la ^{*}bãțve.
- 29 13. ostãru-l-ntrebe: «sa țe țuelesti?» e ie zițe: «^{*}nevrțê si ța ăta bãțve.»
- 30 14. e ostãru-l zițe: «na-ț l'epuru si pãs cã.»
- 31 15. ie lãie si mēre. si ie vede ke vire un gospodín pre cã ^{*}iezdinda cu
32 pucsa pre umer.
- 33 16. ie vředa l'epuru leğê dupa ^{*}copãț si-ntrebe gospodinu ke țe țere.
- 34 17. e ie-l odgovorê ke țere l'epuru.
- 35 18. e țela-l zițe: «cãt-m-reî dã se ți-l reș io ratã?»
- 36 19. e ie zițe: «țe reî tu ratã! io-l țeru prin bosķe treî zile cu doi breț
37 si nu-sm vřidn aflã-l; se-sti vřidn tu ratã-mi-l, io ț-oî dã țasta mosúe de țikín.»

- 1 20. si gospodinu reziēzdē cālu si dāie lui țirē cālu.
 2 21. e țela-l' zițe: «pās țila-nreņće, l'epuru zāte dupa copāt.»
 3 22. gospodinu mēre si mēsūrē e țela zeiezdē cālu si fuze cā cu ie.
 4 23. gospodinu uțide l'epuru si-l dignē si zițe: «pravo-ī tu vut ke-ī l'epuru
 5 dupa copāt!»
 6 24. gospodinu cāpteț ócoli de sire; tot nu-ī ni țela om, ni cālu.
 7 25. zițe gospodinu āns cu sire: «ma m-ń-a-v-o pus!»
 8 26. e țela cu cālu vire la o sēliste si mēre vinde cālu. tukēit-a pre ie
 9 sāsē stótine.
 10 27. mēre nreņće ie cu țeli pinez si vire la o āte sēliste si mēre-ntrebā
 11 un gospodín ke se-l re țā sluzi.
 12 28. țela gospodín-a fost trgovāt de porț. si ie-l lāie, spure-l' tot cum se
 13 vindavē si-l-nmețe cum se mēre-n sāmāń. e hlapātu se porțe beń.
 14 29. gospodāru-l tremēte o zi ke neca mēre-n sāmāń cu porți si-l' zițe:
 15 «lās-l' be-n țela lāc».
 16 30. ie mes-a si vinde toț si de saki lasāt-a zā-se un bob de code.
 17 31. si ie mēre nāzat la lāc si pohitē țale code-ntru āpe si čumpare-s vir
 18 si pāre si beie si mārāņķē si nu mēre cā uri trei zile.
 19 32. vire cāsē; se fāte plānze.
 20 33. gospodarița-l' zițe: «țe te plānzi?» e ie zițe: «cum n-oī me plānze
 21 cānd m-ń-a toț porți āntru āpe scapāt si potopit-ās-a»
 22 34. gospodāru-l' zițe: «homo vedē borbit-l' řen povadi fāre».
 23 35. si mergu, viru su ocne; gospodāru-l' zițe: «pās nāzat si ado-m scórnile,
 24 ke l-am vutāt.»
 25 36. si ie mēre si zițe lu gospodarițe ke l-a gospodāru tremēs neca busnē
 26 fil'a si mājā.
 27 37. e iā-l' zițe: «țe reī?» e ie zițe: «e, ntrebe gospodāru!» e iā zițe: «e,
 28 ntrebe tu!» ie zițe: «gospodine, țe, amindó?» e gospodāru-l' odgovorē: «sa
 29 țe ure, amindó, amindó!»
 30 38. ie busnē amindó si lāie potle scórnile si mēre potle cātra gospodāru.
 31 39. si mergu, viru la lāc si mēre gospodinu-ntru āpe, cāte porcu de
 32 code si cāde pre hrbāt āntru āpe.
 33 40. hlapātu-l' vreda zdignē si-l' zițe: «vezi, se nu řes fost na-tento stā, te
 34 reī fost otopi.»
 35 41. e gospodínu zițe: «lasān-l', vezi c-a veē segńit; homo cā.»
 36 42. viru ie-l' cāsē. plānze mājā si fil'a e omu-l' zițe: «țe te plānzi dupa
 37 porț?» e iā-l' zițe: «tovāre, nu me io plāņg dupa porț, nog me io plāņ țe
 38 srāmote-ī tu miē facūt!»
 39 43. e omu-l' zițe: «țe?» e iā zițe: «inķē tē fāți scusēi? țe, n-āi āns vikēit
 40 ke neca amindó?»

- 1 44. e ie zițe: «vikëit-am ke neca-m amindó scórñile duțe.»
 2 45. tunțe zițe gospodáru lu hlapáțu: «țe-sti sâ segav?» ie-l' zițe: «cârle
 3 va pre lume-mnâ, trebe se segav fișe!»
 4 46. «beñ, când-âsti sâ segav, cmo te-nsór dupa fi'la me, pac ren scupa
 5 mnavëi ân sãmâñ cu porți.»
 6 47. si pocele s-a-nsurât si mnavëit-a scupa prin samâñ si bire l-a mnât si
 7 bur-a fost ur cu ât.

18.

- 8 1. Un țate vut-a un fil'.
 9 2. ie vut-a tude de se si vâvic igrivëit-a; lui fil' invete n-â nigdar igrëit.
 10 3. compania l-a-ntrebât din zâ-t nu-l' fil'u mere cu compania igrëi.
 11 4. țela om vire cãșe si zițe lu fil'u-s: «na-t sto fiurini si ânne igrëi colé
 12 si colé, ma nu mere igrëi cu [dracu].»
 13 5. ie mes-a cu ie igrëi si pl'erzút-a țeli sto fiurini.
 14 6. verit-a cãșe zâlostn; âțe-zi-l' dâie țate dvisto fiurini. fil'u zeigrë si țesci
 15 cu un țot.
 16 7. treia-zi-l' dâie tot za igrëi. mes-a si zeigrëit-a tot asév.
 17 8. vire cãșe si țate-l' zițe: «ahmó-i tot zeigrëit, ma âri inke țe igëi: âns tire.»
 18 9. fil'u mere, zeigrë si sire, țate si mâia; verit-a cãro zâlostn.
 19 10. netisni duh facút-a cuntrátu cu ie: «dupa sãpte ân voi veri lâ tot a
 20 tev si tire si țate-t si mâia-t.»
 21 11. ie s-a zmislit za mere pre lume se se re pûtë otcupi.
 22 12. mere prin boske, âniurbe o zenske, cãre-l-ntrebe ke iuve mere.
 23 13. ie-l' zițe: «io-m facút asâ si asâ». iâ-l' zițe: «cuntratu-i tesco rezbi,
 24 ma pâs, ver veri la mâre, colé-i un mâre crug si pre țela crug-âi lui cãșe; ân can-
 25 tunu de cãșe-i un lâc si-n ie-l' fi'la spele roba; se nu te iâ zutâre, sa-i țeske.
 26 14. ie vire colé. iâ-l' ântrebe: «ț-âi nebore moi oța verit?»
 27 15. ie-l' spure tot. e iâ-l' zițe: «âmne la ie!»
 28 16. ie mere la ie. netisni duh ântrebe: «țire-i?» țela âtu zițe: «io-sm.»—
 29 «ț-âi-verit? inke nu-i sãpte ân.» — «ma io me reș râda otcupi.»
 30 17. «beñ, ma câpte-te bire!» zițe netisni duh si-l' râte un brig de ârpi
 31 si-l' dâie un picún de stacle. «ța moresti pricopëi si de gräv nesí si fâțe
 32 pâre si za iúzinu-m duțe.»
 33 18. ie mere zos cãtra iâ, iuve roba spelât-a.
 34 19. iâ-l' ântrebe: «țe ó-a zis?» — «asâ si asâ,» âl' odgovorë ie. iâ-l' zițe:
 35 «pâs durmi, io-i fâțe tot.»
 36 20. damareța-l' iâ duțe pogâța si ie-v-o mere duțe lu netisni duh.
 37 21. ahmoțe-l' râte un vrh inke mai mâre si-l' dâie un picún de stacle inke

- 1 mai fin si-l' zife: «pira măre do podne moresi-l pricopei nesadi-l de brăidi
 2 si duțem vir za îuzinu»
 3 22. Je spure țasta lu filre luji ia-l tremețe durmi si ia ta fațe tot ate da
 4 marețe-l ia duțe boța cu viru.
 5 23. Jela mladié l-o duțe sus e neșni dub ar dăje un at urđin si-l' zife:
 6 «când-am jo cu tire igrivelt, când-am verit priste măre, pl'erzút-am priste-
 7 nele, ălle-mi-le»
 8 24. mladiu ța spure lu filre luji ia zife: «țasta-i teske. păs durmi, ma nu
 9 fațe odmăne de lă-me».
 10 25. ia mere, căpten protocó prenda trecit.
 11 26. si când-a ia verit la măre, riba l-a dus prstenele si ia li-le duțe.
 12 27. je le duțe lu neșni dub an cămare.
 13 28. «ah, tu-si mai ștud de mire. jo l-am terst dosta si nu l-am putit
 14 alŃă. ipke țasta-ista ari za fațe: măre ari călu đin stăle-n stăle zđreni. se-l
 15 mirări, ver pl'erde, se nu, ver dobndi!»
 16 29. je mere la filre a lui si-l' spure.
 17 30. ia zife: «eco, hărbătu va fi fațem, căpu va fi măia-m e curu voj fi
 18 jo; tu le uzda si pure-v-o pre căpu lu călu si bire bire stresé-l căpu si cu
 19 țasta verge de liske băte-l priste năs; ma dogoțvaji se reji priste cur, perke
 20 ța voțel reji miră-n stăle si reji pl'erde»
 21 31. je zeișzđita călu si l-a batut priste năs.
 22 32. tunțe zife călu lu mladiu (s-a vezút ke cuvințe dracu): «dosta-i do-
 23 bndi-rai!»
 24 33. si tunțe l-a dăt hărtele. je mere că si lăje filă lu drau cu sire.
 25 34. măia lei se domisle si zife: «ma ța moréit-a fațe filă noștre. păs vedé
 26 se spele roba» zife lu om-u-s.
 27 35. je mere vedé, ma nu-v-o ălle. mulțera-l tunțe zife: «păs dupa ieș si
 28 zetaré-l!»
 29 36. când-a fuzit, filă se ohrné si zife lu se trăiar ke vire lei fațe; pac-l
 30 cuvințe: «tu fi peclaru e jo-i fi bătu, te tu țiruri-n pumăn; je va verit la
 31 tire si te va-ntrebă s-ai vezút doi de ieș, tu zi ke n-ai vezút niștur si po-
 32 ge-l neca-ț văimeboize dăje un sold; si tunțe je va mere că».
 33 37. neșni dub verit-a pira țija si-ntrebăt-l-a ke s-a trecit ur cu uré. je
 34 zis-a ke n-ă vezút nis, nogo ke-ntrebe văimeboize ke se-l re vrur fevă dă.
 35 38. e je tunțe mere năzat că si vire căse e mulțera-ntrebe ke se l-a ze-
 36 tarit. je zife: «l-ăm zetarit căn nu l-am ni vezút, nego peclaru cu bătu-n
 37 pumăn».
 38 39. «e ță fosta ieș, păs vreda hăzate si zetaré-l!»
 39 40. e je mere si filă-l doče ke vire si zife lu mlădi: «je năzat vire, ma
 40 jo m-o-i fațe vrta e tu te fe țerza; păra ănt va verit, ămregće nu va puté»

- 1 41. neșisni duh vire pār-la vrt si șetē-se si mere nāzat cā.
- 2 42. āntrebe-l mul'era se l-a zetarit. ie zițe ke nu l-a ni vezūt, nogo vrtu
3 si verza. «l-ai putūt zetari, ța fost-a iel'» zițe-l mul'era, «fi cāse, fi; meg io.»
- 4 43. si iā se fāte ōblac si mere.
- 5 44. fi'fa vede ke iā vire cu un *siūn si zițe lu mlādi-s: »io m-oj fāte ca-
6 pela la cāle e tu ver fi prevtu; iā va verī pira țiia ma-nreñće nu va putē.»
- 7 45. ța betāra verit-a țiia si-l c'eme e ie tāte. e iā-l c'eme nāzat si-l zițe:
8 «beñ, cān nu meri cu mire, *prvi țe ți-se cu iā pol'ubire, de ți-se re vedē
9 neğre āntru oc'li ca si corbu.»
- 10 46. si iā mere nāzat cā.
- 11 47. ie vire cu mlāda si ti-se pozdravē un priiātel' cu iā; a lui se vede iā
12 neğre. ie-l zițe: «a ni prope de iā veē.»
- 13 48. tunțe iā zițe lu māie si lu fāte a lui: «io l-am bire facūt si ie *miie obe-
14 tit-a ke se va-nsurā dupa mire e emó ganē ke nu va; donki c'emāt *susezi
15 si *rodvina si fatēt, o merinde si utidēt un *cocot si un *golub si un *tebāt.»
- 16 49. iel' viru na iūzinu si tuñescu dupa scānd, e iel' doi tuñescu saki de
17 se bānde, cā si ozeña cu nevēsta si mārāncu. ie cāvte vāvic su scānd.
- 18 50. cānd-a finit poidi, spure saki ța țe stiie. cānd a finit [tot], zițe iā: *ac-
19 moțe vor spure si țaste bēstiie țevā.»
- 20 51. mere la cocot si-l zițe: «spure si tu țevā!»
- 21 52. «e, *ț-oj spure? ie mes-a igrēi si zeigrēit-a tot a sev, potle *ș-a caiēt si
22 vrut-a ke se va otcupī, ma tesco-i.»
- 23 53. «dosti-i țiie spure veē. acmoțe tu gólube spure țevā!»
- 24 54. gólubu zițe: «ie mes-a pre *pustiie ke mere țere ke se se re putē
25 otcupī si imbatit-s-a pre o zenske si iā-l-ntrebe ke cotró mere, e ie zițe ke
26 nu ni āns stiie cotró mere. e ța zenske-l zițe, ke-s Cuntrātele teske, ma iā
27 l-a tremēs cātra tire, ke tu l-er borbit zutā, ma cu *pogodva ke te morē-n-surā.»
- 28 55. iā zițe: «dosti-i țiie spure. cmoțe ver tu *repte spure!»
- 29 56. e rēbātu *poshē: «ie verit-a cātra tire si tu l-ai-ntrebāt ke țā verit,
30 e ie zițe ke se re otcupī, se re putē, e tu l-ai zis ke tu l-er zutā țā țe pu-
31 turi, si ie mes-a cātra te fāte si ie-l-ntrebe ke țā verit, de e-are inke vreme
32 *scoro sāse ān si *podije.»
- 33 57. ozeña pog'ledē prisu scānd si l-i-se vede ke-i iā musātē ca si si fost-a
34 mājēe si ozeña-l zițe: «sa, țire-ț zițe ke nu t-oj lā, tu-i *miie tot facūt, tu m-ai
35 otcupit, *tu-i dosta zā me si *za inoga oța si *za moju mater facūt; tu-sti a me.»
- 36 58. tunțe *șarēsina le dāie *blāgoslovu si le zițe: «nā miru zivit si fiēt
37 bur [ur lu āt!]

19.

- 1 1. o votę fost-a trei frăț. tustréi s-a vrut ănsurá dupa ure, ma iel' n-á sti-
 2 vút úr de át cále.
- 3 2. ia zite lu țela mai betăru. ke neca vire na sápte ure cátra ia, ke-l' va
 4 sti te zite.
- 5 3. ie mere si vire e ia-l' zite: «ia, io te res lá, ma io-m putút avzi e-ari
 6 tu frike.»
- 7 4. «țe, io frike? io n-ám frike de nis.»
- 8 5. ia-l' zite: «beú, pás durmí la o scule ăn țimter, pac se durmiri tota
 9 nopta, tunțe voi sti ke n-ári frike.»
- 10 6. ie mes-a si sa cucăt ănuntru.
- 11 7. lu țela sridăú frăte zite ke neca vire na osn ur cátra ia, ke-l' va sti
 12 te zite.
- 13 8. ie mes-a si ia-l' zite: «ia, io te res lá, ma io-m putút avzi, e-ari tu frike.»
- 14 9. «țe io? io res mere iuve ver.»
- 15 10. «beú, le țasta sprzale si pás vrde ța scule ăn țimter si svite tota
 16 nopta vrde ia.»
- 17 11. ie mes-a si mprins-a-v-o si stăie.
- 18 12. lu țela mai tîraru frăte zis-a neca vire na devet ur cátra ia.
- 19 13. si ie mes-a. ia-l' zite: «ia, io te res lá, ma-m avzít e-ari frike.»
- 20 14. «țe io? io res mere iuve ver!»
- 21 15. si ia-l' zite: «beú, le țaste veruge si pás óoli de țimter trli cu iale
 22 tota nopta.»
- 23 16. e ie mes-a.
- 24 17. cum-a-v ie posúit trli, frătele cu sprzala cațat-a frike si posúit-l-a mǎra
 25 tremurá si iscrele din sprzale caplí pre frăte.
- 26 18. e ie se nuntru țesc de frike si de cǎd.
- 27 19. când l-a sila verit, ie se scóle e țela cu sprzala fuze e țela cu cadínele
 28 fuze inke ma cáro.
- 29 20. ma țela cu cadínele vec n-á putút fuzi e țeli ălți doi frăț l-a dotetiț
 30 si pre cadine sa tot ógrebit.
- 31 21. iel'a fost tuț trei ógrebit si damareța iel'-ntrebu ur át: «e iuve drac
 32 ai fost ke-sti asá ógrebit?» «e iuve-i tu?» ăntrebe țela doile. «e iuve-i tu,
 33 ám si io.»
- 34 22. si asá-ntrebavéit-a ur át. zicu iel': «e tăt; pus-a-v-o ia no, ma ren si
 35 noi lei.»
- 36 23. o zi iel' se ganescu cum re-v-o privari.
- 37 24. iel' făcu asá: țela mai betăru neca se-nmęste de zenske e țeli ălți

- 1 doî vor lâ păre si vir si pr^{*}sút si voî mere pre căse-n dimnăc. țela mai be-
- 2 tăru va mere întrebă za durmî si va zițe ke-î svete Clementine.
- 3 25. căn vire cătra iă, ăl' zițe: «đobar veter, nu reî tu mire lasă durmî?
- 4 io-sm svete Clementine.»
- 5 26. e l'eî țate si l'eî mâie zicu: neca dorme, neca.
- 6 27. si iă zițe șera: «eco, se nu credet, io-î ăntrebă Đomnu, neca-m hitē păre.»
- 7 28. si țeli ălți frăt-l' hitescu din dimnăc pogăța.
- 8 29. iă zițe: «Boze, hitē-m si țevă cu păre!»
- 9 30. e iel'-l' hitescu un țev prsút.
- 10 31. e iă zițe: «Boze, ma si zălica be.»
- 11 32. iel'-l' hitescu fólele de vir.
- 12 33. iă zițe: «beien si mușcăn!»
- 13 34. si bevu si mărăncu si când-a fost za mere durmî, țate-l' zițe ke se iă rodire, ke neca-l c'eme.
- 14 35. când-a iel' mes durmî, țeli doî ălți frăt verit-a cătra iel'.
- 15 36. tunțe fil'a vikēt-a: «căco, doî-s, doî!»
- 16 37. țate stivút-a sopî si poshít-a sopî.
- 17 38. damareța căn se țate scole, gané: «heî moia, iuve-î ța svetițe?
- 18 39. e iă zițe: «e drac-a ța fost, ne svete Clementine, ța fost-a trei muski
- 19 si rovinēt-m-a si mes-a că!»

20.

- 21 1. O vote, când s-a vrut ănsură un mladic, așera verit-a din scriine lu se
- 22 mlăde si colē țirăt-a.
- 23 2. dupa țire mes-a că, sopinda ăn sopélele tale măr.
- 24 3. cūharu lu frăiarițe-l' ramăs-a acășe, pre ogniste durmî.
- 25 4. verit-a l'eî priateľițe, strige, si iăle ganescu ăn cămare țe vor za pove-
- 26 tercu. e iăle zicu ke ășesereț tukē dă a lui frăiarița povețerca.
- 27 5. e iă zițe: «țe veț eo io ășteze dă» e iăle zicu: «moresti dă de ță țe é-e mai
- 28 drăgo ăntru ocl'i». e l'eî-a fost mai drăg ăntru ocl'i a l'eî mlădi.
- 29 6. si mes-a, zvadit-a iřirima din ie, si dus-a ța iřirimē si pus-a-v-o coțe su
- 30 ocotlenițe.
- 31 7. e cūharu, ie tot-a ță avzít si când-a iăle ță pus coțe, lăt-a ță t-a porcu
- 32 facút, disu ocotlenițe zvadit-a iřirima, e ță de porc pus-a neca se coțe.
- 33 8. când-a iăle mes ță lâ si mărăncu: «a ma-î țăsta poredno! si ie ăre fost
- 34 fi poredn.»
- 35 9. ma țela cuhar fost-a grisnic, ie tot a stivút.
- 36 10. damareța ozeña dorme, nu se dăie zbudí.

- 1 11. već a fost zețe ure, nu se vede-l veri cu svăca din frâjarițe, za mere
2 la zacón.
- 3 12. e țela cuhar zițe ke ie mēre-l c'lemâ. si ie lăie ța iirime si-v-o starē-n
4 prāh si pure āntru vir si-v-o dāie popi a lui.
- 5 13. cānd-a ie ța gutnīt s-a zbudīt si ganē: «aha, m-am durmit.»
- 6 14. cūharu-l zițe: «ala, ala, movē-te!
- 7 15. si mes-a la frâjarița si-l' zițe: «na-ț țasta sâbl'e, țe-codār aflāri pre
8 cāle, tāl'e, perké io t-am scapulēit o votē de morte, ma dova votē val'e se
9 te scapulesti āns.»
- 10 16. mergu pre cāle, ie tot cāpte āmprevāle, ke se re țevā vedē.
- 11 17. vire prope de baserike. tot-āi o tirare rubide restegnite priste cāle.
- 12 18. e ie lāt-a sâbl'a si-v-o tal'āt-a priste pōdiia; ț-ā-v tal'āt? tal'āt-a-v socra
13 priste pōdiia.
- 14 19. zāsto socra lui a vrut neca țila cāpu zlomē; iā fost-a strige.
- 15 20. cānd-a iel' verit acāse dila zacón, tunțe āflu socra morte. e cūharu-l'
16 zițe: «vezi tu, se nu reș fost fi io, asā reji fost fi tu mort. țe nu-i mai bire
17 ke-i iā, cāre-i betāre, nego se reji fost tu muri?»
- 18 21. ozeña āl-ntrebe: «ț-er țu pre țe plāce?» e ie-l' zițe: «hvāla.»

21.

- 19 1. o votē fost-a trej siromās frāt si iel'-a mes pre lume.
- 20 2. cānd-a verit iuvē mēre cāla na ucriz, tunțe lasāt-a saki se bōițe de
21 āpe, ke lu cui fusere āpa curāte, va fi sār, lu cui fusere mutne, va fi boln,
22 lu cui fusere prāzne, va fi mort.
- 23 3. țela mai tīraru mes-a, āmnē pre boske si vire la o pustiīe.
- 24 4. ān ța pustiīe fost-a o mike cāsițe.
- 25 5. ie țucl'ēit-a la use si verit-a rescl'ide harambāsa de tāt si-l-ntrebe, ke
26 țe ie ānța țere? e ie zis-a ke ie n-āre ni māie ni țāte, ke ie živ'ēne țere.
- 27 6. țesēi tāt fost-a iedānāist. e iel' āl' zicu, ke neka vire cātra iel' na vețeru.
28 cānd-a ie muņcāt si bejūt āl' zicu: se re ie fi pāmetān, re putē bivēi iența cu
29 iel'. ma iel' āl-ntrebu: «iuvē é-e māia si țāte?»
- 30 7. e ie zițe: «io n-ām māie, ni țāte, e voi veț fi miie țāte si māia, se me
31 țirureț cu voi.»
- 32 8. e iel' āl' damareța zicu: «noi mezēn cā. noi nu ren viri ōsn dān, e tu
33 nu nițur ān cāse lasā, se nu-ț ratāre guānti pre mār. e tu āri za lucrā (l'-a
34 ratāt pre sufit): pīezi misēi si lu cāl' dā muņcā si be.
- 35 9. ma iel'-a sēra verit za vedē cāre misle āre ie, si rompescu la use.
- 36 10. ie ganē ke țire-i? e iel' zicu: «noi sno noi.»

11. «a.» ie zite, «a mel' gospodâr dormu toț.» e iel' zicu: «sa țe nu ne conosti?» — «io ne, io!»
12. tunte-l' râte ie guântu pre mâr si ța vote l-a lasât ânuntru.
13. si-l' zicu: «ver tu mere cătra te mâie si țate nâzat?» e ie zite: «io n-âm mâie ni țate, io voi, fi cu voi» basta se m-eț țire.»
14. e iel' zicu: «țesta va fi za noi, vezi.»
15. iel'-a mes eâ si l-a zis: «noi mezen eâ, noi nu ren veri osn zile.» si l-a zis: «capțe bire ț-er lucrâ, capțe blăga, misé pinezi».
16. e ie pomâlo căt-a iel' mes eâ, ie takeit-a cālî su voz si nepunit-a vozu plir de pinez si mes-a eâ cu iel'.
17. verit-a sera la o ostariie si gané lu ostâru, neca fâte țira za néga si ke va durmî țija.
18. viru si lui doi frât, țestrzeit.
19. ie zite țira za trei de iel' lu gospodâru. si mergu, țiru, ma frâți nu l-a veț conosciit.
20. ie zite lu gospodâru: «pātu za durmî». gospodâru zite: «tu ver mere ân pât e iel' ân stăle»; perk-a-v vezût ke iel' nu re vę cu țe platî.
21. ma ie n-â vrut, si zis-a ke va ie platî za nih.
22. e ie damareța platé rațunu si ie gané lu doi frât: «țe, voi mire nu conostét?» e iel' al' zicu: «ne!» — io-sm vostru frâte. țe, n-ân noi mes pre lume si colé n-an rezdilît?»
23. e iel' zicu: «ahmoțe te conostén.»
24. si iel' mergu acâșe la țate si la mâie cu plir vozu de pinez.
25. când-a iel' verit eâșe, stât-a bire si zivit-a-v. vut-a ziv'eue zâ-se si lor famil'e.

22.

26. 1. o vote fost-a trei frât.
27. 2. mes-a mai amâjce țela mai betâru sluzi.
28. 3. verit-a la un gospodâr. al-ntrebe: «gospodine, se me reț lă sluzi.» e ie zite ke vâ. ke cum vor pogodi? e ie zite: cum vor iel', gospodine.»
29. 4. gospodâru zite: «cârle se mâjce ur pre âț iadire, trei opute pre ie croi.» si-l tremete ară iuve-l' brecu aratâre.
30. 5. ie arę do zețe ur, vede ke nu nițur portę mușcâ, bâte boi si mere eâ.
31. 6. vire cășe, al' zite gospodâru: «ț-âi verit?» e hlapățu-l' odgovore iadno: «țe, tu mislesti, ke ț-oj io țar-de mușcâ lucrâ?»
32. 7. «beu, beu, viro oța.» tâte trei opute pre ie.
33. 8. tunte brizănu hlapățu mere eâ oervavit cătra sel frât.
34. 9. frâți al-ntrebu: «sa cum ai?» e ie zite: «slăbo.»

- 1 10. tunțe sridău frăte mere si vire la ie ^{*} si-l-ntrêbe se-l va lâ sluzi. ie zițe ke
 2 vă. «cum ne ren pogodi?»
- 3 11. s-a pogodit ca si cu prvi, si-l tremete ^{*} gnoiu trâze iuve-l ^{*} brecu ratâre.
- 4 12. ie trăs-a do podne, vezút-a ke nu-î nițur cu mușcātu, batút-a boji si
 5 mes-a că.
- 6 13. vire cășe, gospodăru ăl-ntrêbe ke țe-i iădn? e ie-l zițe: «cum n-oî
 7 fi iădn, țe, ț-oî făr-de mușcă lucră?» si tunțe l-a talât ca si lu prvi. ie
 8 mes-a cășe.
- 9 14. tunțe țela mai țiraru zis-a ke va mere. frăți ^{*} li se ârdu.
- 10 15. ie verit-a la gospodinu si-l-ntrêbe: «gospodine, iô-sm un siromâh, lę
 11 me sluzi.» ie l-a lât. «ma cum ne ren pogodi?» — «e cum vor iel'» — «beñ,
 12 iô ț-oî dâ sto fiurini saki ân, ma prvi țe se rezîadire, trei opute tal'â-l'.» si-l
 13 zițe: «țîia ți-s boji, păs cu iel' ân boske, iuve-ț brecu ratâre.»
- 14 16. e ie stepte, ke-l va duțe mușcă do osn ur.
- 15 17. vede ke nu-î nițur; mes-a din bicâr si vindút-a toț boji si saturât-ăs-a
 16 si nepit. ^{*} pinezi hranit-a si mes-a că zâlostân.
- 17 18. gospodăru-l-ntrêbe, ke țe-i iădn, [ke țe-i zâlostân țevă. e ie: «nu-sm
 18 iô iădn, nego iel' vor fi iădni, e ie-l zițe «zât?» «verit-a tăți si lât-âm-n-a
 19 toț boji.» e ie-l zițe: «nis de tă.»
- 20 19. «damarețe păs la oî, iuve-ț brecu ratâre».
- 21 20. ie mes-a si cum-a vezút cătra sâpte ure ke nu-î nițur cu mușcātu,
 22 mes-a din bicâr si vindút-a tote oile, samo aretu țela mai mârle lasât-a.
 23 nebrusit-a ân vrhu de hrâst țepa si hetegnit-a aretu ân vrh de hrâst si asă
 24 l-a-v obisit.
- 25 21. mes-a că cu pinezi-n zep. vire la gospodăru zâlostân, e ie zițe ke
 26 nu-î ie, ma ke âre frike ke-i ie. «zât?» — «verit-a tăți lât-âm-n-a oile.»
- 27 22. ma gospodăru zis-a ke nu-î iădn; vut-a frike se ^{*} nu-rl'e ^{*} trei opute
 28 tal'â. si-l zițe: «păs-âm osnazî iăpa.»
- 29 23. e ie lăie secura si cuțitu si ie-v-o uțis-a. e gospodăru ăl' ganę: «ai-v-o
 30 osnazit?» e ie: «iă, samo n-âm budilele zvadit din-n-â.» ^{*} gospodăru zițe:
 31 «ț-ai dracu facút?» e ie-l zițe: «sa țe-sti iădn?»
- 32 24. gospodăru zițe: «nu-sm.» si se ganę cu mul'era: «țesta hunțut ne va
 33 tot sündreî. țe ren de ie?» — «mere-ren senoți durmî la iăzu de mare si
 34 ie ren pure ân pólouitu, e cân ie zedurmire, tu me cl'eme si tunțe âr-len,
 35 hitî ân âpe si mul'ei-ren zlibu neca-l cola smel'e.
- 36 25. ma ie scutât-a-v si mes-a durmî si zedurmît-a gospodări, ma hlapătu n-â-v.
 37 26. când-a vezút k-a iel' zedurmît, hlapătu cl'eme: «scole-țe, ke-i vreme.»
 38 si tunțe cațât-a amindoî-v-o de mâr si de pițor si hitit-a cu iă nuntru.
- 39 27. hlapătu mul'ei-ta vreda iăzu. si ganę gospodăru: «e ma l-an!» e hla-

- 1 pățu gané : «ah, ma ân-o !» si gospodâru gané : «de-m vreda ^{*}svitlost, t-oj-v-o
 2 vreda fâre zvadi.»
- 3 28. e ie lăie ^{*}snopu de slăme si-l âmprinde. si l-a zepalî ^{*}casa si stăla. e
 4 ^{*}gospodâru-l' gané : «sa ț-ăi facut?» hlapățu zițe : «sa de m-ă-ai zis neca-ț făc
 5 svitlost, țesti borbît iădn?»
- 6 29. ma gospodâru, cum-a vut frike se nu r'țe tal'ă trei opute pre ie, zis-a
 7 ke nu-i iădn.
- 8 30. ie l-a zis : «țe voi cu tire? veț n-ări-m țe lucră, io ț-oj dă mita si tu
 9 ver mere că.»
- 10 31. e ie-l' zițe : «hu-i nēmiga istina, io docle nu finîr me ân, n-oj mere că.»
- 11 32. e ie-l' zițe : «ț-er tu mișe lucravēi ahmoțe?» — «mișe nu portē».
- 12 33. gospodâru-l' zițe : «va beñ, io ț-oj dă ^{*}toturo te ân». ma ie-l' zițe : «io
 13 nu reș putē âț gospodâr află se reș mere. ma se iusto ver ke meg, dă-m-er
 14 zețe mil'ar, pac voi mere.»
- 15 34. gospodâru-l' zițe : «io ț-oj dă ur!» e ie zițe : «iusto căta!» e gospodâru
 16 âre frike, cum l-a tot sundrēit, ke se nu r'țe tal'ă trei opute e l-a dât zețe
 17 mil'ar.
- 18 35. tunțe mes-a că cu căta pinez. e frăți-l steptu si-l' zicu : «a hebore, cum
 19 ai stăt căta la ie?»
- 20 36. e ie zițe : «dajēt oț lanțunu, voi ^{*}prospi pinezî ț-am ^{*}đus.» e iel' al' zicu :
 21 «e dend-ai dus?» e ie le zițe : «mai amăñce l-am vindut boji, pac oile, țela
 22 mai mârle arēt l-am pre hrăst obisit e țale âț-am vindut, pac l-am iăpa
 23 oderit, pac l-am mul'era facut smelî cu mora, pac l-am cășile âmprins, pac
 24 am-ă-a morēit dă de frike pinez, si-m verit la voi.»

23.

- 25 1. O votē mes-a un om din cășe durmî ân stăle.
- 26 2. când-a verit la usa de stăle, tunțe al' steptē o zenske : «viro cu mire».
- 27 3. ie vut-a-n zep trei sold si pōdișe si ța zenske văvic al' țire măra pre
 28 zep se nu-l' cădu.
- 29 4. si ță zenske l-a lăt că dvașet ^{*}clăftari si colē l-a steptăt âte do si l-a
 30 lăt pre ^{*}bulăz ân zdolu. si verit-a cu ie la puțu lu Buhân, si ția l-a bire,
 31 bire scadăt.
- 32 5. d-ația mes-a cu ie ân Goritore, colē zucăt-a cu ie.
- 33 6. trecūt-a un om cu vozu si ie avzīt-a, ma n-ă stivūt ie-i.
- 34 7. d-ația lăt-l-a ân ^{*}Păclițe, ân ^{*}Būtcovița, din Būtcovița ân Pisulele le-
 35 tășke.
- 36 8. omiri l-a ția țersit. (ția zațăt-a pre o ^{*}mole ân boske).
- 37 9. a lui frăț l-a-v damareța mai amăñce țersit ânș. nu l-a putūt flă. dăt-a sti

- 1 lu ^{*}zupânu si l-a ómiri mes țere prin boske. ma potle lui frăț a zis, ke ța
 2 s-a lui dogodit inke âte vote, ma ke veriia cãșe damareța.
 3 10. ómiri șera, dupa zdravamariia, mes-a ^{*}lucrá guárdia ke ^{*}borke va
 4 veri cãșe. cãtra ța ure țe l-a lât, viru ^{*}stãrморinda prin buláz prend-a si lât-ál.
 5 si ómiri ávdu ke vire. ie cápte grumbo. ómiri tot-a țiia torno stát za cațá-l.
 6 e iále l-a durát dende l-á si lât.
 7 11. ómiri l-a vezút, ma n-á vezút iále, nego avzít-a susúr.
 8 12. e ie vut-a un colăț si pre țela colăț-a fost un ^{*}țup de lãre si ie hi-
 9 tit-a țela colăț cãtra Ioze ^{*}Kãrtulić. e ie ^{*}s-a zerenit cãtra ie. si l-a cațát si
 10 l-a zis: «țe cãtra mire hitesti?»
 11 13. «nu cãtra tire, braine moi, nego țe n-ái tu vezút țále ^{*}húdoobe țe
 12 m-a durát?»
 13 14. tunțe l-a lât án cãșe tot ^{*}ștuțit si ^{*}ocrvavit si fost-a bolán acãșe doi
 14 miset de zile si n-á putút pre pițore stá.
 15 15. ie conosciút-a tutetrei, ma n-á cutezát spure, perké-ře fost inke mai
 16 mund ocrvavi.

24.

- 17 1. O vote, când-am io fost tirar, io-m fost cu o feține si-m écaculéit pir-la
 18 zețe ure.
 19 2. potle iá mes-a cá. io mes-am cãtra âte do, écaculéit-am cu iále do dvanáist
 20 ur si io-m zis ke meg cá. e iále m-ń-a zis neca colé rãmaru, neca dormu
 21 colé, za-sto ke án saka dobe de nopte nu-ı bire-mná.
 22 3. io vrut-am mere cá. ám-ń-a dât un bocún de svițe si un băt, se reș
 23 țevá vedé, neca me áparu.
 24 4. mes-am cu svița ámprinșe. când-am facút un bocún de cãle, svița mi-s-a
 25 stins si mire zállica frika cațát-a.
 26 5. facút-am inke un bocún de cãle. verít-am ántru o mãre cãșe. mișe
 27 s-a vezút, ke s-a tota cãsa rez(d)ronit.
 28 6. m-am ferméit si óbrnit. cãsa stát-a. tunțe mes-am ánreńce si vińg acãșe.
 29 7. mislit-am: meg án cãșe durmí, ali án stãle? mes-am án stãle. când-am
 30 resclis usa de stãle, fost-a do văț án stãle.
 31 8. iále ^{*}posúit-a ^{*}hãrhńi si ^{*}pusi pre ^{*}mire. e io l-am zis: «țe, nu putet na
 32 miru stá? voı ve dá muńcá!» si me obrnesc za usa-ńclide. mes-a-v dila use
 33 ánzdolu ca si se reș sto carote mere pre potóc ánzdolu.
 34 9. io l-am zis: «țe, n-ăț vut áto za lucrá, nego mire cumpáúej?»
 35 10. mes-am pre grede durmí. cum m-am cucát asá mi-se vede ke vire
 36 ur, țe l-a ganéit ke-i grisnic; án ța vreme ie murit-a si mutast a-v fost
 37 si-m gané: «tebelelelele . . .»
 38 11. e io l-am zis: «prugi-na!»

25.

1. Vrrur stije fățe veri feța gole dupa sire iuve va ie. si iă când vire
 2 cătra ie, l'e rusire de ie. si ie se diverté cu iă. nițur nu-l vede, ma ie-v-o
 3 moré názata cumpañei pira-n căse. e se nu re-v-o cumpañei, mai mike fur-
 4 mige te re-v-o niurbă, re-v-o stari.

26.

5. 1. O vote vut-a o zenske trej file. iă zis-a ke le re maritâ,—nițur nu l-a
 6 vrut,—ke țire codâr-mi-te re veri, re-l-v-o dă.
7. 2. verit-a un gospodin: «io-m verit ke se-m reji o file dă».
8. 3. «țe te spotesti cu mire?» «ne io, io-i-v-o lă si cum *sti siromâske, voi
 9 te zută!»
10. 4. ie-v-o lât-a si mes-a că cu iă, si-v-o *ficlis-a ăn cămare.
11. 5. ie fost-a neșisni duh.
12. 6. mes-a năzate ke se-rle dă o file, ma iă nu l-a conocūt.
13. 7. «io-m verit se-m reji dă o file».—«țe te spotesti cu mire?»
14. 8. dât-l-a si dova sor si lât-a-v-o că, pus-a-v-o ăn cămare la ța ăta si
 15 mere din ța treia.
16. 9. vire cătra ța măie si-l zițe ke se-rle dă feța. «țe te spotesti cu mire?»
 17 «ne io, io-i zută tire si mire».
18. 10. «ah, ver tu zută, si ălț doi m-i-a zis ke m-or zută, ma nu vedu
 19 inke nis».—«ma io t-oji za siguro zută».
20. 11. mere că cu iă si vire la țale ăte do sorăr. «oh nebogo, țe-sti si tu
 21 ănta?»
22. 12. ie l-a fost bur. ie vut-a cu ța treia un fețor. ma ța mai tirare gané:
 23 «tu ăi obefit lu me *măie ke-l'er țevă tremete si *h-ăi». — «pripravé, pac
 24 l-oji duțe».
25. 13. iă pure sora ța mai *betăra ăn o brse cu pinez si-l zițe: «du-l ța,
 26 ma nu captă nuntru, ke io te reș vedé».
27. 14. ie l'a obefit ke nu va. si n-ă.
28. 15. ie ța dus-a si măia ța primit-a. când-a rezlegăt *brsa, flăt-a nuntru
 29 fila ța mai betăra.
30. 16. dupa ță, zălic vrēme, iă pripravit-a năzate ăn o brse ța ăta sor, cu
 31 pinez. si l'a zis neca duțe țăsta brse lu lei măie.
32. 17. iă ramăs-a *ansé cu ie. ma ie tót țăsta n-ă stivūt.
33. 18. dupa ța un ăn de zile, iă se misle cum re scapă iă cu fil'u. si mere:
 34 «ver duțe lu măia-m».—«pripravé, pac voi».

- 1 19. ia pripravit-a un ţelâd de avlât si pus-âl-a pre scând ân cûhiine e ia
 2 cu filu mes-a ân brşe.
- 3 20. când-a ie verit, popadit-a brsa, hitit-a-v-o pre umer si mes-a cá cu ia.
- 4 21. pre cále lui a grelu fost. gané: «pravo voi captá ţe-î-nuntru», e ia-l
 5 gané dinuntru: «gl'edaî-te».
- 6 22. ie mere ânreîce si dus-a colé si ziţe: «na, fila é-a tremés pinez».
 7 «pure ţia, pure».
- 8 23. ie mere cá si vire câşe. cl'eme mul'era. nu-î-v-o. mere ân cûhiine, vede
 9 filu de avlât pre scând. «îuve-î mâia» ie tâte.
- 10 24. ie-l dâie o triske priste câp. tot-a-v ia cuse mes.
- 11 25. tunţe s-a domislit c-a-v purtât-v-o cá si mere vreda câtra iale si cl'eme
 12 ure po ure si ziţe, ke ţire-î gospodâr de lui mul'er?
- 13 26. iale zicu: «fost-a-î stuf de noi, pac n-a-î cá dus.» e ie ziţe: «beú, daiét-âm
 14 almeno pò de fil». mâia-l ziţe: «nu-î istina nis, ie-î a me.»
- 15 27. si ie moréit-a mere cá fâr-de iel'.

27.

- 16 1. o vote un mladíc s-a dât vera si beseda cu o fetę ke nu s-or lasâ ni
 17 mort, ni vii.
- 18 2. ie lât-a za soldâta si colé murit-a. ma ie fost-a úcodlac.
- 19 3. e lui frâjaritę sluzit-a si gospodâru-v-o tremés-a la more. dila more
 20 nopta mes-a cá cu âsiru.
- 21 4. v-o niurbę ur cu câlu si-l ziţe: «îusto bire c-a-î verit, vrut-am veri din
 22 tire.»
- 23 5. «stepte, voi mirâ ţesta lu gospodâru».
- 24 6. ie ţirút-a âsiru de uzde si-v-o cumpaúéit-a câşe.
- 25 7. când-a verit câşe ia mes-a ân câşe, cl'eme gospodâru si gospodariţa,
 26 ma iel' nu s-a dât zbudí.
- 27 8. úcodlacu-v-o cl'eme, ia nu pote fáte de meno, namesto ânместí ţela
 28 musâtu bârhân, pus-âl-a pre umer, si-v mes cu ie.
- 29 9. când-a verit la grobu lui, pemintu s-a resclis si ie-l ziţe: «pâs ânuntru,
 30 ţasta-î me câşe.»
- 31 10. «pâs mâńce tu, s-ari frike ke n-o-î veri dupa tire, ţire-me de bârhân.»
- 32 11. ie-v-o cáte de bârhân si-l potegnę dupa sire nuntru.
- 33 12. l-a-v zgrizit, când-a finit zgrizi-l s-a domislit, ke ţá n-á fost ia.
- 34 13. iese din grob si mere târlinda din-ń-â. doteţit-a-v-o ântru secâre. samo
 35 fost-a câliţa ântru ie. se âvde cócotu viké! : kikiricu !»
- 36 14. «ţá ie ziţe: «zehvalę lu cócotu, se nu, io te reş fost totę zgrizi, cum
 37 é-am zgrizit bârhânu !»

28.

1. o vote o măie vut-a un fil. ie fost-a un țobân. si ie zițe lu se măie:
 2 «mâmo, colê-s trei sor, păs tu ăntrebâ ță betăra.»
 3 «sinco moî, țer tu cu iâ, tu-sti siromâh !»
 4 3. «tâț, măio, io stivu iuve me srița stepte.»
 5 4. iâ mere si-ntrêbe țâ mai betăra, ma iâ zâieno ăl' zițe, ke nu-l va.
 6 5. «oh, nu portê, mere-ver mere ăntrebâ țâ sridña.» ma ni iâ nu-l-a vrut.
 7 6. «nu portê, âțe-zi ver mere-ntrêbâ țâ mai tirara.» țâ tirara zițe lu măie
 8 si lu țâțe: «io l-oî lă. ie morê sti țevâ, când-a verit ăntrebâ tute trei. se
 9 nu me vure ie cu țe hranî, m-er tu căco !»
 10 7. iel' s-a ănsurât si șere, na țiru, ie zițe lu socru: «viro cu ținț vózure
 11 colê si colê»
 12 8. cuñădele li se ărd. «zis-an noî ke-i ie bedast.» «va beñ, va beñ»,
 13 zițe iâ.
 14 9. mergu că, viru cășe si ie zițe a lei: «ala, cmoțe cu mire.»
 15 10. mergu prend-a blăga pascavêit. viru iuve ie steptât-a srița si ie zițe
 16 lei: «mlăda moîa, ahmó te respól' si noî ren ănta gol' zucă, ke iența ne
 17 stepte srița.»
 18 11. posnescu zucă si ăvdu: «dosta-i, dosta: ănta é-e pinez ăn bățvi, căt-
 19 codăr poți senoti lă, trei vote, cu ținț vózure, ma srița te, ke nu t-a vrut
 20 țale ăte do lă, perké iăle nu-s postene, si tunțe te rei' fost zegubi.»
 21 12. clême socru si-l' zițe: «trăze cășe țaste bățvi.»
 22 13. când-a țasta lui cuñăde doznêit, iăle lăt-a pistola si sa-v utis.

29.

- 23 1. o vote o mătehe vut-a o file si o păstărke.
 24 2. lu se file daveia tot țâ mai musăto si țâ mai buro e lu țâ păstărke
 25 hrăvu za ăntinze-se e lu file musăte cãnițe.
 26 3. ăn saca dobe de nopte, când li-se spenseia, v-o goniia ăpe duțe, din
 27 lemne, din foc.
 28 4. o nopte iâ-l' zițe,—fost-a iârna, misețu de ăntosñac, ăn mai măre râte,—
 29 «scol-te, păs din foc !»—«e iuve veț ke meg asă rãno ?»—«scol-te si ămne !»
 30 5. iâ, tuzna, se scolê si mere. vede iuve focu lozescu. mere colê.
 31 6. ția fost-a doî de iel' si-v-o-ntrebu, ke țe țere asă rãno ănta.
 32 7. «măteha m-a tremés din foc !»
 33 8. iel ăl' nepunescu bărsa de zlatê si-l' zicu, ke iâ va-v-o ăntrebâ, neca
 34 dăie si lei, «e tu zi-le ke țasta-i samo zâ-te si zi-l', neka vire ănta ke ren
 35 dă si lei.»

19. mere iã cãse. vire cãse.
 20. mãteha-v-o-ntrebe cum-a iel' zis? si mere colé : «buré damarete gos-
 3poda, se reş si mire zutã, sãm siromãske.»
 4 11. «iã, iã, te ren zutã!» ãl' nepunescu pl'ira bãrsa, v-o ãncãrcu. ^{iv} de cãnd
 5 a fost ãncãrcãte, zãieno posnit-a årde. iã «omagañé!» iohké.
 6 12. «iã, draga moia, tesco é-e. ali ãnmeţ-te ; tu ver țãsta țiré pre tire
 7 țude vreme, docle-codãr facuri pocora ãn țãsta lume. ver te ãnmețã fi po-
 8 redne lu pãstãrkele» zãlic mãtehe-s bure, de mi'aru niţure, e de sto ure.

30.

- 9 1. O voté o feţe fost-a zelenite si nascút-a porcu.
 10 2. iã cãnd l-a nascút, l-a vrut zcolí. e ie: «ne mãico, ver vedé, c-oí fãţe
 11 bire zã-te si zã-me».
 12 3. țela porc a facút ãn boske zã-se o cãmare, za lui mãie áte. vãvic mezéia
 13 la o locãnde ãntrebã muñcã. ția-l daveia.
 14 4. cãnd-a ie fost vec(e) mãre, ie gané lu mãie: «mãmo, pãs tu-ntrebã țã
 15 țeţe, io me reş ãnsurã».
 16 5. iã mere si țã feţe ziţe ke-l va lã.
 17 6. cãnd-a fost za la zãcón za mere, ie mere cãtra iã blãtãn si se musé
 18 pringa iã. e iã-l ziţe: «otaré-te, otaré, de ãl' ápe za spelã-te».
 19 7. sera cãnd-a mes durmí, ie ziţe lu mãie: «mãio, se nu reí tu scutã ali
 20 captã țe voi lucrã!» e lu se mlãde: «le cuțitu si molé-m coza dila gut, ver
 21 me oderí. io nu-sm porc, ma un musãt mladíc».
 22 8. cãnd-a iã țã facút, tunțe mãia scrozi de cluțãniţe pog'edit-a e ie l-a
 23 zis: «mãio țe é-am zis?» de ie tunțe s-a facút un divl' zeleñãk si scoțit-a
 24 priste ocne si mes-a cá.
 25 9. țã mlãde mes-a cãtra mãia: «mãio io meg țere me divl' zeleñãk, cãm-
 26 pare-m postólele de f'ler si fe-m pogãța.»
 27 10. iã mere pre pustiñe, ãmne, vire la un loc si áfle o gube. din țã gube-l'
 28 gané: «crstiãne, țe ãnța țeri?».
 29 11. «țeru a me divl' zeleñãc, se l-ai vezút».
 30 12. «nã-m, ma io-sm tristo ãn țența, ma n-ãm vezút se re țrețe. pãs, ãmne,
 31 si-l' dãie un costãñ, «pãs ãnreñce, ver verí la ure, cãre ãl' sesto ãñ colé,
 32 borke iã stiie».
 33 13. vire la iã. «crstiãne, țe țeri ãnța? ția ți-s vilele de gnoi, zdigné-m
 34 guba dispre cãp».
 35 14. «m-n-ai vezút țrețe divl' zeleñãc?» — «ne, ma pãs ãnreñce si ver verí
 36 iuve-i ure devetsto ãñ colé».
 37 15 mere si vire. «țe ãnța țeri?» — «țeru me divl' zeleñãc, borbít stií iuve-i».

16. îă tunțe c'emeș tote zivinele; viru si îă le ăntrebe s-a vezút țela pul.
 2 vire mai apoi o betăre bābe si zițe îă: «ma țasta-î țude lārgo, ie colē bire
 3 stāie. colē s'a-nsurāt; ăi māre gospodin».
 4 17. îă disu gube zițe lu bābe: «du-v-o tu colē!» îă se fāțe un māre ne-
 5 verin si viru colē.
 6 18. îă-ntrebe se re-v-o lā za sluzi; verit-a colē trudne, restrzeite.
 7 19. «voi te lā za rāfile pāste». v-o tremete la rāțe.
 8 20. cātra șera l-a fome fost. cāpte-n zep, ăfle costāiu si-l poidē. pre îă
 9 verit-a musāte robe.
 10 21. verit-a cāșe si camal'era zițe lu gospodarițe: «gospa me, cum ăre mu-
 11 sātē robe! nigdar n-ām vezút asā musāte robe!»
 12 22. si gospodarița zițe se-r'le vinde. «n-oî vinde, ma l-oî dā, samo neca me
 13 lāsu durmî ăn cāmare iuve îăle si gospodāru dormu».
 14 23. îă-v-o pure su pāt durmî e lu omu pure ăntru café durmîr neca țardo
 15 dorme, neca nu ăvde ke îă-î ăn cāmare.
 16 24. damareța îă ie scolē si mere la rāțe. cātra șera l-e fome si cāpte-n
 17 zep. ăfle nuca si-v-o poidē. l-a verit inke mai musāte robe.
 18 25. vire cāșe. gospodarița nāzate-v-o ntrebe se-r'le dā roba. «o voi, samo
 19 ver me lasā ca si senoți». damareța mere nāzate la rāțe.
 20 26. camal'era ăntrebe gospodinu: «gospodine, țe nu iel' ăvdu nopta nis?
 21 se re țe iel' avzi cum nuntru plānze si vikē, iel' nu re durmî».
 22 27. cātra șera l-e fome, țere-n zep, si ăfle mēndule. verit-a inke mai musāt
 23 nmestite. dāt-l-a lu gospodarițe ca si țale do vote si mes-a su pāt durmî.
 24 28. gospodinu ța șere namēsto de cafelu popi, l-a prol'it. nopta îă posūē
 25 plānze: «lipi moi divl' zeleñāk, ț-ām io țiie facūt, e-ai tu de mire utāt, iuve-m
 26 io tire lāt ca si porcu, ț-am oderit e t-ai dila mire șcapāt. țe hmoțe mire
 27 tukē rāțele pāste, hlamunde si rescute, restrzeite, blātne; țe é-am facūt?
 28 șmilv-te vārde mire, nu me utā, ț-va Domnu fi țur»!
 29 29. damareța se scolē si mere la rāțe. e ie lāie pucsa si mere dupa îă;
 30 se mislē, ke îă l-a dosta bire facūt, ma nu știie ăns țe re fāțe: «n-ări frike!»
 31 30. mere cāșe, fāțe omu de slāme, ăl pure la ocnē visi si zițe lu mul'ere:
 32 «țira cu tire fost?» — «nițur». — «cāpte la ocnē!» cānd îă mere la ocnē
 33 ie-l zițe: «vezi cum visē?».
 34 31. îă mere ke-l va cațā, ie-v-o cāțe de pițore si-v-o hitē dispre ocnē zos.
 35 tunțe îă s-a utis. zecopēit-a-v-o e ie lāt-a ța ăta za șe mul'ere.

31.

- 36 1. O vote fost-a doi frāt, țe s-a-nmetavēit cui la un covāt. scupa mușca-
 37 vēit-a si durmivēit-a scupa.

- 1 2. țela mai betăru frăte fost-a căro grăs, țela mai tiraru asă mrsav, ke
2 n-ă fost nego coza si ósele de ie.
- 3 3. gospodăru si frătele l-a posúit sramotí, ke te l-e ke-i asă mrsáv. ie zis-a
4 lu frătele: «pás tu durmí senóti ân locu a mev si io ân locu a tev; pac ver
5 vedé din te-sm io mrsav».
- 6 4. vire nopta gospodarița, — ke iă fost-a strige, — pac hité uzda pre
7 căpu-l e tunțe ie se fâțe că e iă mere iezdinda cu ie si-l zife: «priste vrh,
8 fre dupa tire!»
- 9 5. verit-a la o märe boske. ân ța boske, ân polovițu, fost-a ramnița, s-a iăle
10 spravít din tote bânzile, saca cu se că iuve iăle vut-a se țire su nuc si saca
11 zălica spuravéit-a.
- 12 6. a fei hlapăt-a-v stresít cu căpu docle l-a uzda cazút dispre căp. cân
13 l-a uzda cazút, ie n-ă fost că, nego om.
- 14 7. când-a iăle finit a se sedute, tunțe mergu saca la se că, e iă nu áfle
15 se. e ie musăt hité uzda pre căpu fei si-v-ó zeizdé si l' zife: «priste vrh, fre
16 dupa tire, din deble-n deble!» si cú postólele-v-o zdrobé priste tráh si ie-l
17 zife: «cum-ai tu me frăte zdroțéit, asă voi io tire!»
- 18 8. viru acășe, mere ie la use, c'eme gospodăru ke se re fi bur sculá-se,
19 zăsto ie ke-i un putnic e călu ke l-a pl'erzút tote pătru copitele. ie ke-l va
20 platí mai mund nego-l mere, samo neca-l potcuié».
- 21 9. gospodăru zife lu hlăpti: «sculăt-ve amindoí, pac-l potcuiít». e ie-l zife
22 «ma frătele?» e ie-l odgovoré: «a mes-a lumpéi».
- 23 10. sculăt-sa gospodăru si potcuiít-a-v-o pre măr si pre pițor.
- 24 11. de când-a v-o potcuiít ie l-a platít e ie-v-o inke zălica zeiezdít-a si facút-a
25 do treí halopáde cu iă si potle l-a lăt uzda dila căp si-v-o tremés-a acășe.
- 26 12. damareța gospodăru gané lu mulere: «scol-te cuheí cafélu». e iă l-a
27 zis: «de-le smocvi si rakiie, ke mire căpu dore»
- 28 13. cătra osn ur gospodăru tremete c'emă-v-o ke neka se scolé, ke-i trebe
29 ruți. e iă zife ke nu pote.
- 30 14. vire hlapătu cătra gospodăru si zife lu gospodăru: «gospodine, țe-i
31 dracu lu a lor mulere; io-l-am vezút e-are pre amindó măr hocúnure de
32 fler».
- 33 15. si ie mere vedé si-l zife: «ț-ári ța pre măr?» e ie-l zife: «strige-sm».
- 34 16. ie mere si zife lu sel' hlăpti: «daiét bātu țela mărle si uțidét-v-o si-n
35 cantunu de cășe-v-o zecopéit. când-ai strige, neca zâte».

32.

1 Striga.

- 2 1. O zenske. Se fâțe strige asâ: mere durmî, pac lăie mazila disu ogrîiste,
 3 pac se nemazê. pac zițe: «prico briga, făr za nu», pac se spravescu mai
 4 mund de iăle, pac colê zocu, pac steptu se vrur vire. se potu frike-l fâțe,
 5 al făcu. e se țela om n-âre frike, ie v-o pote uțide; ma namesto trupî-v-o
 6 din reñce, se morê trupî-v-o dirapoî. si se va lă ārpa za trupî-v-o, nu se
 7 cuteze lă-v-o din pode si plegnî-se. perke iă re scoți pre ie si starî-l.
 8 2. strigele se conosci asâ: na ponăt de Ivăna, âmpunto, se pure ócoli de
 9 sire un obruț si se le vede tote. ma nu se morê spure, ke se se re spure,
 10 iăle re restărgnî țela istu.
 11 3. nucu se morê legă cu trei ovés, se nu se re legă, alora ân nopta de
 12 Ivăna strigele re verî si re pobalî nûțile.
 13 4. toț țeseci ereditescu lor ărăt. țasta mere cu sânzele.

33.

14 Strigonu.

- 15 Un om. ereditê se arăt dila țate, mere-n fil si asâ ânreñce. Se fâțe asâ:
 16 sâpa lui, când zedorme, mere din-î-e fâre si sâpa li-se fâțe ca si sórețu,
 17 ali musca, pocle când sâpa mere ân-î-e, âi om nâzat. Strigonu nu fâțe nis
 18 de slăbo.

34.

19 Vila.

- 20 O zenske. ahmoțe de țaste zenske nu-s vilele s-a crezút ân betăre vreme,
 21 fost-a semidee, si țe iăle pomislija, ță-le verița. iăle fost-a âbe ca si lăp-
 22 tele. iăle fost-a un hip ânța e ât hip re fost fi ân âțe lume.

35.

23 Risu.*

- 24 Un om. se fâțe asâ: de când more, sâpa lui vire nâzat si ță se pote flă
 25 la cășe când mergu durmî, se nu se pricrizescu. ie mere la use slidî. se
 26 vede ke nu-î crizu, mere pac la țela crștiân, cârle nu-î pricrizit, suze sânzele

1 din ie. țela istu se re zecol'i cu țepa de pași glog, pehni-l cu iă, ne an-
 2 reñee de sire, ma năzat de sire. risu-i rois si se conoste-l din ză-ț ke-i rois
 3 căro si când li-se zițe, se ärde.

36.

4 Mórina.

5 1. O zenske, căre suze lăptele din țite lu ómiri. vire pre erstiian, al suze
 6 de țite. omu nu pote ni măcni cu sire, nego samo vikē. e se-re-v-o ie putē
 7 cațā, magari cu un zăzet, ma se re-v-o cațā, nu cuteze popravi, perké se ie
 8 re popravi, iă re scapā, re-v-o conoste căre-i. ali se nu re-v-o putē cațā, al
 9 pote zițe: «viro, ț-oī dā damarețe säre!» iă re veri damarețe.
 10 2. o votē ur a-v-o cațāt si țā fost-a o zupăne, si iă l-a zis ke-l va dā, za
 11 plăcu, țe-codār-mi-țe vā, samo se nu-v-o spure. iă l-a dilit sakile ân, docl-a
 12 vițe fost, un stâr de grāv si saca dumireke un vărt de vir. iel-a murit
 13 amindoi.

37.

14 Ucodlacu.

15 1. Săpa de ie fâțe-se om de când more, se prevtu nu-l pricrizē ân grob.
 16 pac ie mere priste devedī cunfin, pac colē se fâțe trgovăt.
 17 2. O votē fost-a poredān ân. la o séliste fost-a un trgovăt, țe daveja lu
 18 ómiri za zivleñe. ie fost-a măre trgovăt, vut-a magazinu de saco. țir-a mes
 19 colē? iusto a lui cúmatru. trgovātu fost-a un úcodlac si cúmatru lui ganē e
 20 ie-l zițe: «cúme tāt, io ț-oī dā țe codār ver, samo tu nu cutezi spure, ke
 21 io sām ânț». țirăt-a scupa. pac țela lui cúmatru al ânrebe: «docle ver tu
 22 iența fi?» e ie-l zițe: «ăns nu stivu docle». za vețeru vut-a țirima de un
 23 fețór. cúmatru-l ganē: «țe n-er tu nigdar muri?» úcodlacu al zițe: «tesco.
 24 perké țire se va domisli țăsta fâțe? io», zițe, «meg la mise, ma când prevtu
 25 păra dignē, io meg făre e se reț vrur usa ânclide, io reș pucni ca si ovu.
 26 tunte țela cúmatru mes-a că, ie l-a dāt pl'ir vozu de vipt. e tunte ie mes-a
 27 la prevtu a sev si spus-a țā lui, e prevtu l-a tremés cu ălț doi omir ăte
 28 dumireke, ke neca usa ânclidu ântru ie, când prevtu zdignire păra. iel-a
 29 ânclis usa si ie s-a obrnít si ke mere făre. când-a verít ân po de baserike
 30 pucnit-a. zetulít-a si zis-a: «cúme, proclét a fi saki cărle spure sele ótăine».
 31 e nañke nu-i bire spure-le.
 32 3. Un úcodlac de când-a murit ie viravéit-a acășe cătra se mul'ere. mul'era
 33 nu l-a putút țarpí. vece s-a stufeit de ie. si iă mes-a cătra prevtu si-li-s-a
 34 asă potănzit, e ie l-a zis: «rămare ânța ân cășe la mire». si dāt-l-a stola dupa

- 1 gut e ie mes-a cu un ât prevt si cu hlapătu ân țimiter pre grobu lui, si-l
 2 clemē ^{*}po imenu. si ie vire rukēinda ^{*}si-l zițe lu prevtu: «țe reij?» e ie-l zițe:
 3 «pās ânța ^{*}nuntru ân țe cāșe». e ie-l zițe: «lās-me, ke meg pozdravī mul'era».
 4 e ie-l tunțe zițe: «ne, nego ânț ânuntru!» e ie-l tunțe scoțē dupa gut. e țela
 5 âtu prevt âl trupē cu ^{*}cnīgele priste cāp. tunțe ^{*}mes-a-n grob si prevtu ^{*}l-a
 6 zecântēit si veē n-â nīgdar fāre verit.
 7 ^{*}4. Se úcodlacu re putē scoți, mājēe nego âl zecântē, pre deveti cunfin,
 8 tunțe veē nu-rlē putē nāzate ^{*}dozovi nițur.

38.

- 9 1. Ân ^{*}bodfazi za țiru cuhescu ^{*}ștrucl'i si lazó cu ^{*}iețmic, ân ^{*}vilija boiza,
 10 za merindu: pāre si āpe, za țiru: ^{*}bacalāi, ^{*}verze, fazó si iețmic, capúz, țiru,
 11 âmprindu ^{*}svițele, na iedānāist ur mergu la ^{*}polnoćnițe, ârdu saki se svițe,
 12 viru dila mișe. pac ^{*}mergu nāzate na pet ur la mișe, viru cāșe, ruțescu, pac
 13 mergu ropóĭ la mișe. o podne âru merinda. la merinde ^{*}veselescu, pocle
 14 mergu la ^{*}vețerūe. șera âru țira. âțe-zi, ân Stipaņa, ropóĭ ^{*}veselēscu, cāntu
 15 «sveti Stipan pārvī muțenic», bevu cāt âru, mergu la mișe, pac viru dila
 16 mișe, mergu ócoli de us, veselescu, pocle la ^{*}vețerūe. dila ^{*}vețerūe mergu
 17 țeli țe ân baserike cāntu, mergu priņa ^{*}tote usele, dobāndescu la saca use
 18 hlebu, hēspravescu; pocle ța iel' ^{*}podilescu.

39.

- 19 1. O votē ^{*}io-m āmnāt la ^{*}moreș si mes-am dila ^{*}moreș cā cu farira.
 20 2. cațāt-m-a nopta la o cāșe. ân țāsta cāșe fost-a mājā cu fiľa. ^{*}io-m ân-
 21 trebāt neca me lāsū durmī. iāle zis-a ke me vor lasā durmī, ma ke n-âru
 22 ^{*}nis za ^{*}vețeru.
 23 3. ^{*}io l-am ratāt farire, ke ren cuhēi ^{*}pulentē e iāle c-or dā ul'e za ^{*}zebeli.
 24 4. cānd-a fost pulenta cuhēițe si zebelițe, pus-a-v-o la ^{*}prāgu de use, ke
 25 cārle mai lārgo scoțire, țela va ^{*}mai mund muțcā.
 26 5. bāba scoțit-a samó pir la ^{*}scudele e fiľa scoțit-a ^{*}tiț pira la scudele, e
 27 ^{*}io, siromāhu, fome m-ū-a fost, scoțit-am ^{*}vāle ^{*}pira la use fāre. tunțe iāle
 28 ^{*}nelis-a usa se ^{*}io nu mārāņe nis.
 29 6. ^{*}io-m mes durmī ^{*}su o lope, iuvē fost-a ^{*}pul' si gal'ir.
 30 7. verit-a tāti gal'irle furā, ala c-or si ^{*}lemne lā cu țe l-or coțe.
 31 8. lāt-a ^{*}do mātūre de lemne si mire ^{*}ântru iāle.
 32 9. iel'-a ^{*}mes la un brig coțe-le. cānd-a iel' mes muțcā, ^{*}io mes-am la iel'
 33 si vut-a aņke o ^{*}bățvițe de vir.
 34 10. iel'-a mișe zis ke ^{*}țe ^{*}io ânța țeru? ^{*}io-m zis c-am la blāge fost si ke
 35 m-am pl'erzūt.

11. tunte îel m-a cațât si pus-âm-a ă**n** bă**țve** si lasât-m-a din brig ă**n** zdolu.
 12. verit-a lupu la bă**țve**. io m-am cațât de lui cod si m-am netez**ăit** docle
 3 s-a bă**țva** rez**ăit**.
 13. asă m-am scapul**ăit** si s**ăm** viu si ahm**ă**.

40.

- 5 1. O f**ăte**, c**ă**nd se marit**ă**, mai am**ă**nce se conoste cu mladi**ău**, pac mer**ă**
 6 f**ăte** si m**ă**ia-ntreb**ă** f**ăte** si m**ă**ia lu mladi**ău**, se-s cun**ă**ten**ă**i, pac mergu la
 7 prevtu si se cli**ă**tescu, pac mergu o d**ă**mirek**ă** d**ă**la b**ă**nda lu mladi**ău** doi pro**ă**sti
 8 ăntreb**ă**-v-o.
 9 2. țel doi omir viru: «bur**ă** damare**țe**, ve**ț** d**ă** vostre mus**ă**te f**ă**ti**țe** lu nostru
 10 mus**ă**t mladi**ă**?»
 11 3. pac ăl' c**ă**me**ă**n c**ă**se, le d**ă**ie rut**ă**, r**ă**zi**ț**a, pac mergu la mis**ă**, pac pocle
 12 mergu n**ă**zate la ob**ă**d la mus**ă**te f**ă**ti**țe**, pac pocle f**ă**ta mer**ă** de col**ă**te po-
 13 bir**ă**i la c**ă**met.
 14 4. iel d**ă**vu gr**ă**v, i**ă**țmic, sec**ă**re, t**ă** sprav**ă**, trem**ă**te la mor**ă** ma**ă**ir**ă** si f**ă**te
 15 col**ă**tele.
 16 5. d**ă**te lu prevtu c**ă**nd se marit**ă** col**ă**cu si un p**ă**r de pul.
 17 6. o ser**ă** m**ă**nce nego se marit**ă**, mer**ă** oze**ă** si diveru cu vozu din b**ă**nc**ă**.
 18 col**ă** le cub**ă** țira, sopescu ă**n** sopelele țale m**ă**r, ali ă**n** fole.
 19 7. ser**ă** mergu c**ă** cu b**ă**nc**ă** la oze**ă**.
 20 8. damare**ț**a se sprav**ă** rodvina si pri**ă**țel**ă**i de p**ă**rte lu oze**ă**, f**ă**cu r**ă**ț**ă**na
 21 la oze**ă**, hitescu din pistole, pac mergu pr**ă**nga ze**țe** ur(e) la nev**ă**sta, pac
 22 la zac**ă**n, pocle mergu zuc**ă**, dupa zuc**ă**tu mergu la nev**ă**sta na merindu
 23 pr**ă**nga do ure, pocle n**ă**zate zuc**ă**.
 24 9. șera c**ă**tra devet ur nev**ă**sta-l c**ă**me pre og**ă**iste, foc st**ă**cn**ă**, pac-ă**l**'
 25 zegr**ă**nescu pre c**ă**p, pac le d**ă**ie bl**ă**goslovu si-l z**ă**te: «tu țe m**ă**ie si ț**ă**te l**ă**si
 26 si ă**t** meri l**ă**bi, c**ă**pt**ă**, tu fi mai bur**ă** lu ț**ă** m**ă**ie si ț**ă**te țe afl**ă**ri, nego ă**ă**
 27 fost lu ă**te**!»
 28 10. pac mergu la oze**ă** sopinda si c**ă**nt**ă**nda.
 29 11. viru la oze**ă**, ă**flu** usa-nclise, zicu: «bur**ă** ser**ă**, se ne re**ț** las**ă** ă**n**ț**ă**
 30 durm**ă**, no**ă** ve traz**ă**n o mus**ă**te gr**ă**ni**țe**». Iel' zicu ke n-ă**ru** loc, e iel' n**ă**zate
 31 zicu, ke n-ă**ru** cotr**ă** mer**ă**, h**ă**ca se smilvescu c**ă**tra iel'.
 32 12. iel' din c**ă**se zicu «be**ă**, si. țe ve**ț** d**ă** lu ț**ă**sta nev**ă**ste?» «Li**ă** din U**ț**ca
 33 pira-n l**ă**zer».
 34 13. le resclide usa, b**ă**ba ă**l**' ste**țe** dupa use cu pl**ă**steni**ț**a, pac ă**l**' potegn**ă**
 35 oze**ă** si nev**ă**sta ă**n** c**ă**se cu ț**ă** pl**ă**steni**țe**.
 36 14. pocle mergu țir**ă** tot**ă** br**ă**ca scupa. Bevu si m**ă**r**ă**ncu, hitescu din
 37 pistole, zocu, pocle mergu pac durm**ă**, c**ă**nd-ă**ă** le vol**ă**, dupa pon**ă**ț.

- 1 15. damareța când se scolu, diveru cu sopți viru din nevesta si mergu
 2 cu iă. iă lăie brenta, e iel' mergu sopinda rată-l' iuve-i âpa dende va morêi
 3 purtă âpa ân căse.
 4 16. diveru acățe dila nevesta sâse colățe, o tētrte de cărne cu coda, un
 5 fațó, dvoie bițvi si ure podvezne, e nevesta căte dila diveru țirca dvașet
 6 corón: «Dōmnu cu tire, Domnu cu mire, docle ne vezurno».

41.

Locuitorii din Susniveța.

1. Matteo <i>Belulovici</i> (Pițón) și Giovanna, copii: Giovannina, Maria Luigia	5
2. Giovanni <i>Belulovici</i> (Pilar) și Maria, copii: Antonio, Maria, Giovanna	5
3. Antonio <i>Stenta</i> (Bego) și Cătina, copii: Rico, Antonio, Giovanna, Antonia, Francesca, Giuseppina, Cătina, Giovanni, Liberato, Domenica.	12
4. Bortolo <i>Glavina</i> (Pilât) și Maria, copii: Giovanni (însurat în casă cu Antonia), Bortolo, Giuseppe, Francesca, Giovanna	8
5. Antonia <i>Glavina</i> (Lazâncă), văduvă, copii: Giovanna, Maria	3
6. Tommaso <i>Glavina</i> (Kicu) și Maria	2
7. Andrea <i>Glavina</i> (Pilât) și Francesca, copii: Antonia, Maria, Giuseppa, Santa, Giuseppe	7
8. Giuseppe <i>Bercarici</i> (Keburu) și Domenica, copii: Giuseppe (însurat în casă cu Francesca, având copii următori: Giuseppa, Rico, Maria), Giovanni, Antonio, Tommaso, Giovanna	11
9. Antonio <i>Bercarici</i> (Bele din crâi) și Antonia, copii: Tommaso (însurat în casă cu Antonia, având copii pe Antonio (însurat în casă cu Giovanna) și pe Tommaso, Giuseppe, Giovanni, Francesco	10
10. Michele <i>Bercarici</i> (Benetân) cu mamă-sa, văd. Maria, și nevestă-sa Giovanna, copii: Giovanni, Michele, Antonio, Matteo, Giuseppe	8
11. Michele <i>Glavici</i> (Sote), cu mamă-sa, văd. Mattia, și nevestă-sa Anna, copii: Giovanna, Michele, Matteo	6
12. Marco <i>Scalir</i> (Barunu) și Antonia, copii: Maria, Antonia, Giovanni, Rosa, Giuseppe	7
13. Matteo <i>Glavina</i> (Pilât) și Giovanna, copil: Giovanna	3
14. Giuseppe <i>Basici</i> (Znidar) și Cătina, copii: Michele, Giovanna, Pietro, Francesca, Domenica	7
15. Antonio <i>Belulovici</i> (Iurkin) și Antonia, copii: Antonio, Giovanni, Matteo, Domenica	6

16. Giuseppe *Belulovici* (Pițón) cu tatăl său : văd. Giuseppe, însurat cu Domenica; copii : Giovanni, Maria, Giuseppe 6
17. Michele *Stenta* (Sévulo) și Mattea, copii : Michele (însurat în casă cu Giovanna, având copii: pe Maria, Michele, Antonia), Antonio, Matteo. 9
18. Giuseppe *Belulovici* (Iurkin) cu tatăl său: văd. Giuseppe; însurat cu Francesca, copii : Luigi, Giuseppe, Zaccaria, Maria 7
19. Michele *Basici* (Iuke) și Rosa, copii: Maria, Giovanni, Antonia, Francesca, Michele, Lucia, Giuseppe 9
20. Giovanni *Belulovici* (Dvoján) și Francesca, copii : Francesco, Giovanna, Maria, Giovanni, Giuseppe, Giuseppa 8
21. Antonio *Baco* (Bârtul) și Luigia, copii: Antonio, Giovanni, Antonia, Francisca 6
22. Giuseppe *Țvețici* (Vidás) cu tatăl său văd. Giuseppe; însurat cu Lucia, având copii pe: Rico, Giuseppe, Emilia, Giuseppa, Menigo 8
23. Giuseppe *Țvețici* (Cumpâru) cu mamă-sa Lucia, frații săi Antonio, Tommaso, soru-sa Francesca și copii: Giuseppa, Umberto, Giuseppe, Giovanni 9
24. Tommaso *Țvețici* (Râde) cu mamă-sa văd. Maria, însurat cu Antonia, având copii pe: Francesca, Antonia, Tommaso, Mateo 7
25. Giuseppe *Belulovici* (Cólaru) cu tatăl său văd. Giuseppe; însurat cu Antonia, având copii pe: Giuseppe, Francesca, Antonia, Maria, Giovanna, Giovanni, Tommaso, Antonio, Francesco, Giuseppa 13
26. Matteo *Țvețici* (Iure Râde) și Maria, cu mama acesteia văd. Maria. Nepoții: Martino, Tommaso, Giovanni 6
27. Giorgio *Bercarici* (Bele și Tandarela) și Domenica, copil: Giorgio (însurat în casă cu Maria, având copii pe : Giovanni, Giovanna, Antonia, Francesca, Giuseppe, Pietro, Maria, Antonio, Giuseppa) 13
28. Antonia *Țvețici* (Zime) văduvă, copii : Antonia, Maria, Giovanni. 4
29. Matteo *Vodopia* (Biscupu) și Maria, ginere : Antonio *Șuchinăn*, însurat cu Antonia, copilă: Antonia 5
30. Martino *Vodopia* (Icana), copii: Giuseppe, Antonia, Francesca 4
31. Andrea *Iurman* (Borocăn) și Domenica, copii: Giovanni, Luigi, Francesca, Maria 6
32. Matteo *Glavina* (Malecu), văduv, copii: Antonio (însurat în casă cu Maria), Michele, Andrea, Giovanni, Matteo 7
33. Tommaso *Scalir* (Toñu) și Maria, copii : Giuseppe, Antonio 4
34. Marco *Țvețici* (Boța) și Mattea, copii : Matteo (însurat în casă cu Francesca, având copii pe: Giuseppe, Antonio, Emilia), Giovanni, Maria 9
35. Francesco *Belulovici* (Pițón și Făbru) și Francesca, copii : Giovanni Giuseppe, Francesco 4

36. Michele <i>Baco</i> (Fusco), copii : Giovanni, Francesco, frați : Antonio, (însurat cu Lucia), Francesco, Pietro	7
37. Antonio <i>Țvețici</i> (Blazinți) cu mamă-sa Lucia, măritată cu Giuseppe <i>Țvețici</i> , cu fata acestora Giuseppa, cu Giovanni (fratele lui Giuseppe) și Francesco (nepotul lui Giuseppe)	6
38. Giovanni <i>Iurman</i> (Petru), văduv, copile : Maria, Francesca, Lucia	4
39. Antonio <i>Bercarici</i> (Petru) și Francesca, copilă : Antonia, soacră : Maria Iurman și fiica acesteia : Giovanna	5
40. Giuseppe <i>Orțulici</i> (Corenițu) cu părinții : Giuseppe, Maria și nevasta Cătina, având copii pe : Francesca, Maria, Giovanna	7
41. Michele <i>Țvețici</i> (Băle) și Giovanna, cu frații : Francesco, Andrea, Giovanni și copii : Francesca, Maria, Antonio	8
42. Giovanni <i>Scalir</i> (Seuro) și Giovanna, copil : Lodovico (însurat cu Francesca, având copil pe Giuseppe)	5
43. Matteo <i>Bórtolo</i> (Țobre) și Cătina, copii : Giuseppe (însurat în casă cu Cătina, având copil pe Giovanni), Antonio, Pietro	7
44. Bórtolo <i>Dianici</i> (Séavina) și Maria, copii : Giuseppe, însurat cu Maria, copii : Umberto, Maria, Giovanna, (Giuseppe), Natale	9
45. Giuseppe <i>Scrobe</i> (Beles) și Giovanna, copii : Antonia, Giovanni	4
46. Andrea <i>Scrobe</i> (Tofulin) și Lucia, copil : Giovanni (însurat în casă cu Domenica, având copii pe : Angelo, Maria, Angela, Domenica)	8
47. Antonio <i>Scrobe</i> (Zgomba) și Maria	2
48. Tommaso <i>Glavina</i> (Pilât) și Francesca, copii : Giovanni, Antonio, Giuseppe, Domenica, Giuseppa	7
49. Tommaso <i>Scrobe</i> (Sgomba) și Antonia, copii : Francesco, Giovanni, Maria, Domenica	3
50. Francesca <i>Scrobe</i> (Lora) și Teresa, copil Ernesto	6
51. Tommaso <i>Bacotici</i> (Bacota) și Antonia, copilă : Francesca (măritată în casă cu Pietro <i>Lucsici</i> și având copii pe : Pietro, Maria, Francesco, Francesca)	8
52. Francesco <i>Milici</i> (Banasera) și Domenica, copii : Francesco, Maria, Cătina, Francesca, Domenica, Giovanni	8
53. Francesco <i>Baco</i> (Bățe) și Maria, copii : Francesco, Giuseppe, Antonia, Domenica	6
54. Antonio <i>Baco</i> (Kru'u) și Lucia, nepot : Antonio	3
55. Michele <i>Bercarici</i> (Bățe) și Maria, copii : Giuseppe, Antonio, Maria, Giuseppa; frate : Matteo	7
56. Bórtolo <i>Țvețici</i> (Băle) și Giovanna, copii : Antonio, Giuseppe	4
Fără casă : Francesco <i>Piclin</i> , Pietro <i>Nelli</i> , Giuseppe <i>Strampus</i>	3
Suma	372

